

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20-25, SI-1001 Ljubljana

T: 01 478 1000
F: 01 478 1607
E: gp.gs@gov.si
<http://www.vlada.si/>

Številka: 35400-6/2020/4
Datum: 17. 9. 2020

OPERATIVNI PROGRAM ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE

na podlagi 36. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE) v zvezi s 36. členom Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 81/19) ter v skladu s 17. členom Direktive 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode

KAZALO

1.	UVOD.....	7
1.1.	SPLOŠNO O OPERATIVNEM PROGRAMU ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE	7
1.2.	POMEN ZAKONODAJE EU	9
1.2.1.	<i>Direktiva 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode.....</i>	<i>9</i>
1.2.2.	<i>Direktiva 2008/98/ES o odpadkih</i>	<i>10</i>
1.2.3.	<i>Direktiva 2000/60/ES (vodna direktiva)</i>	<i>11</i>
1.2.4.	<i>Direktiva 2008/56/ES (okvirna direktiva o morski strategiji)</i>	<i>11</i>
1.2.5.	<i>Direktiva 2006/7/ES o upravljanju kakovosti kopalnih voda</i>	<i>11</i>
1.3.	SLOVENSKA ZAKONODAJA	12
1.3.1.	<i>Pomen izrazov</i>	<i>13</i>
1.3.2.	<i>Javna služba odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode</i>	<i>15</i>
1.3.3.	<i>Občutljiva območja.....</i>	<i>16</i>
1.3.4.	<i>Spremembe in dopolnitve predpisanih zahtev.....</i>	<i>17</i>
1.3.4.1	SPREMEMBA AGLOMERACIJ	17
1.3.4.2	ZAHTEV, KI SE NANAŠAJO NA IZVAJANJE MERITEV PRI MALI KOMUNALNI ČISTILNI NAPRAVI Z ZMOGLJIVOSTJO, MANJŠO OD 50 PE	17
1.3.4.3	ZAHTEV ZA OPREMLJANJE AGLOMERACIJ	18
1.3.4.4	DOLOČBE V ZVEZI Z OPREMLJANJEM STAVBNIH ZEMLJIŠČ	18
1.3.4.5	UGOTAVLJANJE STOPNJE OPREMLJENOSTI AGLOMERACIJ IN STOPNJE PRIKLJUČENOSTI	18
1.3.4.6	SIVA VODA IN SUHA STRANIŠČA	19
1.3.4.7	SESTAVLJENA AGLOMERACIJA.....	20
1.3.5.	<i>Zahteve za aglomeracije.....</i>	<i>20</i>
1.3.5.1	ZAHTEV PRISTOPNE POGODBE RS K EU	21
1.3.5.2	ZAHTEV UREDBE O ODVAJANJU IN ČIŠČENJU KOMUNALNE ODPADNE VODE	21
1.3.6.	<i>Zahteve za objekte na območju zunaj meja aglomeracij.....</i>	<i>25</i>
1.4.	EVIDENCE NA PODROČJU ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE	26
1.4.1.	<i>Zbirke podatkov MOP</i>	<i>26</i>
1.4.2.	<i>Zbirke podatkov ARSO</i>	<i>27</i>
1.4.3.	<i>Zbirke podatkov GURS.....</i>	<i>28</i>
1.5.	CELOVITA PRESOJA VPLIVOV NA OKOLJE	28
2.	PREGLED STANJA NA PODROČJU ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE TER RAVNANJA Z BLATOM.....	30
2.1.	PREDHODNI OPERATIVNI PROGRAM	30

2.1.1.	<i>Aglomeracije iz predhodnega operativnega programa.....</i>	30
2.1.2.	<i>Povzetek ukrepov iz predhodnega operativnega programa</i>	32
2.1.3.	<i>Povzetek finančne ocene predhodnega operativnega programa.....</i>	33
2.1.4.	<i>Ocena izvajanja predhodnega operativnega programa.....</i>	34
2.1.4.1	OCENA STOPNJE PRIKLJUČENOSTI NA JAVNO KANALIZACIJO – V AGLOMERACIJAH IZ PREDHODNEGA OPERATIVNEGA PROGRAMA	35
2.1.4.2	PRELIMINARNA OCENA SKLADNOSTI	36
2.1.4.3	OCENA STOPNJE PRIKLJUČENOSTI NA POSAMEZNO VRSTO UREDITVE – ZUNAJ MEJA AGLOMERACIJ IZ PREDHODNEGA OPERATIVNEGA PROGRAMA.....	38
2.2.	PORABA FINANČNIH SREDSTEV	39
2.3.	RAVNANJE Z BLATOM	42
3.	SPREMEMBE AGLOMERACIJ GLEDE NA PREDHODNI OPERATIVNI PROGRAM	44
3.1.	METODOLOGIJA ZA DOLOČITEV AGLOMERACIJ	44
3.2.	SPREMEMBE AGLOMERACIJ S SKUPNO OBREMENITVIJO, ENAKO ALI VEČJO OD 2.000 PE	47
3.3.	SPREMEMBE AGLOMERACIJ S SKUPNO OBREMENITVIJO, ENAKO ALI VEČJO OD 10.000 PE IN MANJŠO OD 15.000 PE.....	48
3.4.	SPREMEMBE AGLOMERACIJ S SKUPNO OBREMENITVIJO, ENAKO ALI VEČJO OD 15.000 PE	49
4.	OCENA VRZELI IN POTREBNIH UKREPOV DO IZPOLNJEVANJA ZAHTEV	51
4.1.	OCENA OPREMLJENOSTI IN STOPNJE PRIKLJUČENOSTI AGLOMERACIJ	51
4.1.1.	<i>Ocena opremljenosti aglomeracij.....</i>	<i>51</i>
4.1.2.	<i>Ocena stopnje priključenosti glede na stalno prijavljene prebivalce.....</i>	<i>52</i>
4.1.3.	<i>Ocena stopnje priključenosti glede na skupno obremenitev aglomeracije.....</i>	<i>53</i>
4.2.	PRELIMINARNA OCENA SKLADNOSTI	54
4.3.	OCENA OPREMLJENOSTI NA OBMOČJU ZUNAJ MEJA AGLOMERACIJ	55
4.3.1.	<i>Siva voda</i>	<i>55</i>
4.4.	RAZVITOST INFRASTRUKTURE ZA ODVAJANJE IN ČIŠČENJE KOMUNALNE ODPADNE VODE	56
4.5.	OCENA POTREBNIH UKREPOV IN ROKI ZA IZPOLNITEV VRZELI	56
4.5.1.	<i>Ukrepi in roki za zagotavljanje odvajanja komunalne odpadne vode.....</i>	<i>57</i>
4.5.2.	<i>Ukrepi in roki za zagotavljanje ustreznega čiščenja komunalne odpadne vode</i>	<i>57</i>
4.5.2.1	UKREPI IN ROKI ZA ZAGOTAVLJANJE SEKUNDARNEGA ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE	57
4.5.2.2	UKREPI IN ROKI ZA ZAGOTAVLJANJE TERCIARNEGA ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE	58
4.5.2.3	UKREPI IN ROKI ZA ZAGOTAVLJANJE PRIMERNEGA ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE.....	60
4.5.2.4	UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE DODATNE OBDELAVE KOMUNALNE ODPADNE VODE	60
4.5.3.	<i>Ukrepi za padavinsko odpadno vodo.....</i>	<i>61</i>
4.6.	UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE PREDPISANE OPREMLJENOSTI NA OBMOČJU ZUNAJ MEJA AGLOMERACIJ	61

4.7.	PREDNOSTNI VRSTNI RED IZVAJANJA UKREPOV.....	62
5.	OCENA STROŠKOV UKREPOV DO IZPOLNJEVANJA ZAHTEV.....	66
5.1.	IZHODIŠČA ZA OCENO STROŠKOV UKREPOV.....	66
5.2.	OCENA INVESTICIJSKIH STROŠKOV UKREPOV.....	68
5.2.1.	<i>Ocena investicijskih stroškov ukrepov za opremljanje aglomeracij.....</i>	<i>68</i>
5.2.2.	<i>Ocena investicijskih stroškov ukrepov za opremljanje objektov na območju zunaj meja aglomeracij</i>	<i>69</i>
5.2.3.	<i>Ocena investicijskih stroškov ukrepov po občinah</i>	<i>69</i>
5.2.4.	<i>Ocena investicijskih stroškov ukrepov po statističnih regijah</i>	<i>69</i>
5.3.	VIRI FINANČNIH SREDSTEV ZA IZVEDBO UKREPOV	70
5.3.1.	<i>Viri finančnih sredstev za opremljanje aglomeracij.....</i>	<i>70</i>
5.3.1.1	SREDSTVA EU	70
5.3.1.2	SKLAD ZA VODE.....	72
5.3.1.3	OBČINSKI PRORAČUNI	73
5.3.2.	<i>Struktura in obseg potrebnih finančnih sredstev za izvedbo ukrepov v aglomeracijah</i>	<i>76</i>
5.3.3.	<i>Viri finančnih sredstev za izvedbo ukrepov na območju zunaj meja aglomeracij.....</i>	<i>77</i>
6.	POVZETEK NAČRTOVANIH UKREPOV.....	78
6.1.	POVZETEK NAČRTOVANIH UKREPOV OBČIN ZA OBDOBJE 2018–2028.....	78
6.2.	UKREPI ZA IZBOLJŠANJE INFORMACIJSKEGA SISTEMA JAVNIH SLUŽB VARSTVA OKOLJA NA PODROČJU ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE	79
7.	VIRI.....	81
8.	PRILOGE.....	83

KAZALO PREGLEDNIC:

<i>Preglednica 1: Število in skupna obremenitev aglomeracij iz predhodnega operativnega programa po velikostnih razredih in legi</i>	<i>30</i>
<i>Preglednica 2: Ocena finančnih sredstev predhodnega operativnega programa</i>	<i>33</i>
<i>Preglednica 3: Napredek v stopnji priključenosti na javno kanalizacijo</i>	<i>34</i>
<i>Preglednica 4: Priključenost na javno kanalizacijo po velikostnih razredih aglomeracij iz predhodnega operativnega programa</i>	<i>35</i>
<i>Preglednica 5: Obremenitev po načinu izvajanja javne službe zunaj meja aglomeracij</i>	<i>39</i>
<i>Preglednica 6: Investicijski izdatki in finančni viri za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju 2007–2019 (v mio EUR)</i>	<i>40</i>
<i>Preglednica 7: Spremembe aglomeracij glede na aglomeracije iz predhodnega operativnega programa</i>	<i>50</i>
<i>Preglednica 8: Ocena stopnje opremljenosti aglomeracij z javno kanalizacijo po velikostnih razredih aglomeracij</i>	<i>51</i>
<i>Preglednica 9: Ocena stopnje priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in komunalno čistilno napravo po velikostnih razredih aglomeracij glede na stalno prijavljene prebivalce</i>	<i>52</i>
<i>Preglednica 10: Ocena stopnje priključenosti na javno kanalizacijo in komunalno čistilno napravo po velikostnih razredih aglomeracij glede na skupno obremenitev</i>	<i>54</i>
<i>Preglednica 11: Skupna obremenitev po načinu izvajanja javne službe zunaj meja aglomeracij</i>	<i>55</i>
<i>Preglednica 12: Zahteve komunalnih ali skupnih čistilnih naprav za zagotovitev terciarnega čiščenja z iztokom na občutljiva območja</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 13: Zahteve komunalnih ali skupnih čistilnih naprav za zagotovitev terciarnega čiščenja z iztokom na vodnem območju Donava, ki ni občutljivo območje</i>	<i>59</i>
<i>Preglednica 14: Zahteve komunalnih ali skupnih čistilnih naprav za zagotovitev dodatne obdelave na območju razpoklinskih vodonosnikov, vključno s kraškimi</i>	<i>61</i>
<i>Preglednica 15: Veljavne aglomeracije, ki so na podlagi preliminarne ocene skladnosti ocenjene kot neskladne s 3. členom Direktive 91/271/EGS</i>	<i>62</i>
<i>Preglednica 16: Veljavne aglomeracije, ki so na podlagi preliminarne ocene skladnosti ocenjene kot neskladne s 4. in 5. členom Direktive 91/271/EGS</i>	<i>63</i>
<i>Preglednica 17: Ocenjeni investicijski stroški za izvedbo operativnega programa po velikostnih razredih aglomeracij</i>	<i>68</i>
<i>Preglednica 18: Ocenjeni investicijski stroški za nadgradnjo čistilnih naprav</i>	<i>69</i>
<i>Preglednica 19: Ocenjeni investicijski stroški za izvedbo operativnega programa po statističnih regijah</i>	<i>69</i>
<i>Preglednica 20: Struktura in predvideni obseg potrebnih finančnih sredstev za izvedbo ukrepov v aglomeracijah v naslednjih osmih letih</i>	<i>77</i>

KAZALO SLIK:

<i>Slika 1: Koraki določitve veljavnih aglomeracij.....</i>	<i>46</i>
<i>Slika 2: Delovanje sklada InvestEU.....</i>	<i>71</i>

KAZALO GRAFIKONOV:

<i>Grafikon 1: Investicijski izdatki za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode po posameznih letih v obdobju od 2007 do 2019 (v mio EUR)</i>	<i>41</i>
<i>Grafikon 2: Struktura finančnih virov investicijskih izdatkov za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju od 2007 do 2019.....</i>	<i>41</i>
<i>Grafikon 3: Gibanje prihodkov iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda po občinah v obdobju 2007–2019</i>	<i>73</i>
<i>Grafikon 4: Prihodki iz naslova komunalnega prispevka po občinah v obdobju 2007–2019</i>	<i>74</i>
<i>Grafikon 5: Zadolženost občin v obdobju od leta 2010 do leta 2018.....</i>	<i>75</i>
<i>Grafikon 6: Zadolženost občin po namenu zadolžitve na dan 31. 12. 2018</i>	<i>76</i>
<i>Grafikon 7: Ocena finančnih sredstev za zagotavljanje predpisane opremljenosti aglomeracij</i>	<i>78</i>
<i>Grafikon 8: Primerjava poročanih in ocenjenih investicijskih stroškov.....</i>	<i>79</i>

1. UVOD

1.1. Splošno o operativnem programu odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode izhaja iz Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE), zahtev Direktive Sveta št. 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL L št. 135 z dne 30. 5. 1991, str. 40), zadnjič spremenjene z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 91/271/EGS) in zahtev Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 81/19).

V skladu z drugim odstavkom 36. člena Zakona o varstvu okolja se v operativnem programu varstva okolja praviloma za obdobje štirih let razčlenijo cilji, usmeritve in naloge aktov za posamezna področja ali vprašanja varstva okolja in velja do sprejema novega operativnega programa.

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode se nanaša na celotno območje Republike Slovenije (RS) in je med ključnimi dokumenti za doseganje ciljev na področju varstva voda pred onesnaženjem z odvajanjem komunalne odpadne vode. Je programski dokument, s katerim se za vsako posamezno aglomeracijo, za katero je v predpisanih rokih treba zagotoviti opremljenost z javno infrastrukturo oziroma ob izpolnjevanju predpisanih pogojev opremljenost z drugo ustrezno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, podrobneje določijo zahteve v zvezi z odvajanjem in čiščenjem komunalne odpadne vode ter roki za doseganje teh zahtev. Z operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode se podrobneje določijo tudi obveznosti v zvezi z opremljanjem posameznih objektov na območjih zunaj meja aglomeracij, oziroma na območjih, ki niso opremljena z javno kanalizacijo in za katera opremljanje z javno kanalizacijo tudi ni predpisano.

Sestavni deli programa so tudi:

1. digitalni podatkovni sloj aglomeracij in njihovih geografskih meja za raven merila 1 : 5.000 v državnem koordinatnem sistemu, ki za vsako posamezno aglomeracijo vključuje naslednje atributne podatke:
 - identifikacijsko številko aglomeracije,
 - ime aglomeracije,
 - koordinati X in Y centroida aglomeracije v državnem koordinatnem sistemu za raven merila 1 : 5.000,
 - obremenitev aglomeracije zaradi poselitve (stalno prijavljeni prebivalci), izraženo v PE,
 - obremenitev aglomeracije zaradi poselitve (začasno prijavljeni prebivalci), izraženo v PE,
 - dodatno obremenitev aglomeracije iz naslova komunalne odpadne vode iz stavb ali delov stavb, kjer ni stalno prijavljenih prebivalcev iz naslova izvajanja gospodarske ali druge dejavnosti, izraženo v PE,
 - dodatno obremenitev aglomeracije iz naslova biološko razgradljive industrijske odpadne vode, izraženo v PE,

- ocenjeno dodatno obremenitev aglomeracije, izraženo v PE, če podatkov za izračun dodatne obremenitve iz šeste in sedme alineje te točke ni na voljo,
 - skupno obremenitev aglomeracije, izračunano kot seštevek obremenitve aglomeracije zaradi poselitve (stalno prijavljeni prebivalci) in dodatne obremenitve aglomeracije iz šeste in sedme alineje te točke oziroma iz osme alineje te točke, izraženo v PE,
 - prisotnost stavb s števkami MID EHIŠ razvrščenih s klasifikacijskimi številkami iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode,
 - površino aglomeracije, izraženo v ha,
 - povprečno gostoto obremenitve v aglomeraciji, izračunano kot količnik skupne obremenitve in površine aglomeracije ter izraženo v PE/ha,
 - začetek veljavnosti podatka (datum določitve aglomeracije),
 - ime občine, v kateri leži pretežni del aglomeracije,
 - identifikacijska številka sestavljene aglomeracije, če je aglomeracija del sestavljene aglomeracije,
 - ime sestavljene aglomeracije, če je aglomeracija del sestavljene aglomeracije,
 - lego aglomeracije glede na območja s posebnimi zahtevami iz predpisov, ki urejajo načrte upravljanja voda, ali glede na območja, kjer veljajo posebne zahteve v skladu s predpisi, ki urejajo emisije snovi pri odvajanju odpadnih voda (občutljiva območja, vodovarstvena območja, vplivna območja kopalnih voda, območja kraških vodonosnikov, vključno z razpoklinskimi) in
 - opombe.
2. digitalna podatkovna zbirka s prikazom zahtev in rokov za vsako posamezno aglomeracijo in za območja zunaj meja aglomeracij, ki omogoča izračune in poizvedbe za pripravo poročil o izvajanju predpisov, ki urejajo odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ter operativnega programa;
 3. prikaz aglomeracij v atlasu »UWWTD«;
 4. prikaz izvedenih investicij v obdobju predhodnega operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode;
 5. prikaz načrtovanih investicij za vsako posamezno aglomeracijo s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ločeno za javno kanalizacijsko omrežje in komunalno čistilno napravo;
 6. prikaz načrtovanih investicij za vsako posamezno aglomeracijo s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, ločeno za javno kanalizacijsko omrežje in komunalno čistilno napravo, in
 7. prikaz razvitosti javne kanalizacije v občinah v skladu s predpisom, ki ureja merila za določanje razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja zaradi ugotavljanja deleža plačila občini za koncesijo na naravni dobrini.

Z operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode se na podlagi analize stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode določijo ukrepi za izpolnjevanje zahtev glede opremljenosti oziroma izboljšanje stopnje opremljenosti z infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode.

1.2. Pomen zakonodaje EU

1.2.1. Direktiva 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode

Direktiva Sveta št. 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL L št. 135 z dne 30. 5. 1991, str. 40), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 91/271/EGS) je med najpomembnejšimi sredstvi vodne politike v Evropi. Njen cilj je varstvo voda pred škodljivimi vplivi odvajanja komunalne odpadne vode iz aglomeracij in biološko razgradljive industrijske odpadne vode iz kmetijsko-živilskega sektorja. Hkrati je izvajanje Direktive 91/271/EGS med ključnimi izzivi s finančnega in načrtovalskega vidika, saj je izvedba predpisanih ukrepov povezana z velikimi naložbami v infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda.

Cilj Direktive 91/271/EGS je zagotavljanje opremljenosti aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, z infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode ter zagotavljanje ustreznega čiščenja komunalne odpadne vode iz aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, če se ta komunalna odpadna voda odvaja v kanalizacijsko omrežje.

Direktiva 91/271/EGS je bila sprejeta leta 1991 in določa naslednje obveznosti v zvezi z odvajanjem in čiščenjem komunalnih odpadnih voda:

1. zagotavljanje odvajanja komunalne odpadne vode po kanalizacijskih sistemih za vse aglomeracije s skupno obremenitvijo:
 - enako ali večjo od 15.000 PE najpozneje do 31. decembra 2000,
 - enako ali večjo od 2.000 PE in manjšo od 15.000 PE najpozneje do 31. decembra 2005 in
 - enako ali večjo od 10.000 PE, iz katerih se odpadna voda odvaja v občutljiva območja ali v vode na prispevnih območjih občutljivih območij in lahko vpliva na njihovo stanje, najpozneje do 31. decembra 1998;
2. zagotavljanje sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode, ki vstopa v kanalizacijske sisteme, za vse aglomeracije s skupno obremenitvijo:
 - enako ali večjo od 15.000 PE najpozneje do 31. decembra 2000,
 - enako ali večjo od 10.000 in manjšo od 15.000 PE najpozneje do 31. decembra 2005 in
 - enako ali večjo od 2.000 in manjšo od 10.000 PE z izpusti v sladke vode in estuarije najpozneje do 31. decembra 2005;
3. zagotavljanje strožjega postopka čiščenja komunalne odpadne vode, ki vstopa v kanalizacijske sisteme z izpusti v občutljiva območja ali v vode na prispevnih območjih občutljivih območij in lahko vpliva na njihovo stanje, za vse aglomeracije s skupno obremenitvijo:
 - enako ali večjo od 10.000 PE najpozneje do 31. decembra 1998;
4. zagotavljanje primerne postopka čiščenja komunalne odpadne vode, ki vstopa v kanalizacijske sisteme, za vse aglomeracije s skupno obremenitvijo:
 - manjšo od 2.000 PE z izpusti v sladko vodo in estuarije najpozneje do 31. decembra 2005,
 - manjšo od 10.000 PE z izpusti v obalne vode najpozneje do 31. decembra 2005;

5. določitev občutljivih območij in njihovih prispevnih območij, kjer se zahteva strožji postopek čiščenja, ter njihovo revizijo vsaka štiri leta;
6. pridobitev predhodnih dovoljenj za izpuste iz komunalnih čistilnih naprav;
7. pridobitev predhodnih dovoljenj za izpuste industrijske odpadne vode iz naprav oziroma dejavnosti za nekatere industrijske sektorje z biološko razgradljivo industrijsko odpadno vodo in določitev ustreznih zahtev za te izpuste, kadar se industrijska odpadna voda ne odvaja v kanalizacijsko omrežje oziroma ne vstopa v komunalne čistilne naprave.

Direktiva 91/271/EGS določa tudi tri vrste poročevalskih obveznosti:

- poročanje v skladu s četrtem odstavkom 15. člena Direktive 91/271/EGS o podatkih, ki jih pristojni organi držav članic (DČ) zberejo v skladu s tem členom,
- poročanje v skladu s 16. členom Direktive 91/271/EGS o stanju pri odvajanju komunalne odpadne vode in blata na nacionalni ravni, in sicer je treba vsaki dve leti izdelati poročilo in ga objaviti za javnost ter ga takoj po njegovi objavi poslati EK,
- poročanje v skladu s tretjim odstavkom 17. člena Direktive 91/271/EGS o najnovejših informacijah iz programa za izvajanje Direktive 91/271/EGS, in sicer je treba EK vsaki dve leti po potrebi priskrbeti najnovejše informacije iz tega programa.

Popolno izvajanje Direktive 91/271/EGS je predpogoj za doseganje:

- ciljev za vodno direktivo v skladu s predpisi, ki urejajo načrte upravljanja voda na vodnih območjih,
- ciljev za morsko okolje v skladu s predpisi, ki urejajo načrte upravljanja z morskim okoljem, in
- predpisane kakovosti kopalne vode v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje kakovosti kopalnih voda.

Za RS, ki je v Evropsko unijo (EU) vstopila po uveljavitvi Direktive 91/271/EGS, morajo biti zahteve iz Direktive 91/271/EGS izpolnjene v rokih, določenih v Aktu o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike in prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija (UL L št. 236 z dne 23. 9. 2003, str. 33) (v nadaljnjem besedilu: pristopna pogodba RS k EU).

1.2.2. Direktiva 2008/98/ES o odpadkih

Z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L št. 312 z dne 22. 11. 2008, str. 3), zadnjič spremenjeno z Direktivo Komisije (EU) 2015/1127 z dne 10. julija 2015 o spremembi Priloge II k Direktivi 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L št. 184 z dne 11. 7. 2015, str. 13), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2008/98/ES) je določeno, da se s področja njene uporabe izvzamejo odpadne vode v obsegu, ki ga ureja druga zakonodaja Skupnosti. Direktiva 2008/98/ES se tako ne uporablja za ravnanje s komunalno odpadno vodo ali ravnanje z biološko razgradljivo odpadno vodo, ki je urejena z Direktivo 91/271/EGS.

Glede na navedeno bi se za ravnanje s komunalno odpadno vodo, ki ni urejena z Direktivo 91/271/EGS, torej za ravnanje s komunalno odpadno vodo iz aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, kjer se komunalna odpadna voda ne odvaja v kanalizacijsko omrežje, ali za ravnanje s komunalno odpadno vodo, ki nastaja v objektih na območju zunaj meja aglomeracij, morale uporabljati zahteve Direktive 2008/98/ES.

Ob upoštevanju navedenega je treba zagotoviti, da pravni red na ravni posamezne države članice ureja tudi zahteve v zvezi s komunalno odpadno vodo iz prejšnjega odstavka. V Sloveniji je ravnanje s to komunalno odpadno vodo urejeno z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. Ob upoštevanju zahtev v zvezi z uporabo Direktive 2008/98/ES se tako zahteve predpisov o odpadkih pri ravnanju s komunalno odpadno vodo v Sloveniji ne uporabljajo.

1.2.3. Direktiva 2000/60/ES (vodna direktiva)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije 2014/101/EU z dne 30. oktobra 2014 o spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 311 z dne 31. 10. 2014, str. 32), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2000/60/ES) ureja celovito načrtovanje upravljanja voda s ciljem doseganja dobrega stanja vseh voda v EU do konca leta 2015, z možnostjo podaljšanja rokov za doseganje posameznih ciljev načrtov upravljanja voda do konca leta 2021 oziroma najpozneje do konca leta 2027. Ureja tudi varstvo voda, ki se uporabljajo za odvzem pitne vode, da se prepreči poslabšanje njihove kakovosti in s tem zmanjša stopnja čiščenja, ki je potrebna za pripravo pitne vode.

Strategije za preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja podzemne vode v skladu s 17. členom vodne direktive podrobneje ureja njena tako imenovana hčerinska Direktiva 2006/118/ES o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem in poslabšanjem (UL L št. 372 z dne 27. 12. 2006, str. 19), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije 2014/80/EU z dne 20. junija 2014 o spremembi Priloge II k Direktivi 2006/118/ES Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem in poslabšanjem (UL L št. 182 z dne 21. 6. 2014, str. 52) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2006/118/ES). Direktiva 2006/118/ES v zvezi s tem določa obveznost izvajanja ukrepov za preprečevanje oziroma zmanjševanje vnosa onesnaževal v podzemne vode.

Za doseganje ciljev na področju celovitega načrtovanja upravljanja voda, vključno s cilji na področju preprečevanja oziroma zmanjševanja vnosa onesnaževal v podzemno vodo, je predpogoj tudi popolno izvajanje Direktive 91/271/EGS.

1.2.4. Direktiva 2008/56/ES (okvirna direktiva o morski strategiji)

Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (okvirna direktiva o morski strategiji) (UL L št. 164 z dne 25. 6. 2008, str. 19) ureja celovito načrtovanje upravljanja morskega okolja s ciljem trajnostne rabe morij in ohranjanja morskih ekosistemov.

Za doseganje ciljev na področju celovitega načrtovanja morskega okolja je predpogoj tudi popolno izvajanje Direktive 91/271/EGS.

1.2.5. Direktiva 2006/7/ES o upravljanju kakovosti kopalnih voda

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/7/ES z dne 15. februarja 2006 o upravljanju kakovosti kopalnih voda in razveljavitvi Direktive 76/160/EGS (UL L št. 64, z dne 4. 3. 2006, str. 37), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8), določa zahteve v zvezi s kakovostjo kopalnih voda in obveznost

vzpostavitev sistema za zgodnje opozarjanje in obveščanje z namenom zagotavljanja zdravega in varnega kopanja v naravnih kopalnih vodah.

Za doseganje predpisane kakovosti kopalne vode, ki je dodatni cilj k okoljskim standardom kakovosti za vodna telesa površinskih voda v skladu z vodno direktivo, je predpogoj tudi popolno izvajanje Direktive 91/271/EGS.

1.3. Slovenska zakonodaja

Področje odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode ter izvajanje ukrepov iz Direktive 91/271/EGS v RS urejajo naslednji predpisi:

1. Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20),
2. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE),
3. Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40),
4. Zakon o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17 in 21/18 – popr. in 80/20 – ZIUOOPE),
5. Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15),
6. Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 81/19),
7. Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17 in 78/19),
8. Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda (Uradni list RS, št. 80/12 in 98/15),
9. Uredba o uporabi blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 62/08),
10. Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13, 56/15 in 56/18),
11. Pravilnik o občutljivih območjih (Uradni list RS, št. 98/15),
12. Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda (Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15).

Na izvajanje zahtev iz predpisov, ki urejajo odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, se nanašajo tudi posamezne zahteve naslednjih predpisov:

- Uredbe o upravljanju kakovosti kopalnih voda (Uradni list RS, št. 25/08), ki določa vplivna območja, kjer je treba v času kopalne sezone zaradi odstranjevanja mikrobiološkega onesnaženja zagotoviti dodatno obdelavo odpadne vode, če je to predpisano, in
- predpisov o vodovarstvenih območjih, ki določajo vodovarstvena območja in režime na teh območjih.

RS je v okviru pogajanj za vstop v EU uveljavila desetletne prehodne roke za izvedbo zahtev Direktive 91/271/EGS, ki so določeni v pristopni pogodbi RS k EU. Obenem je Vlada RS v slovenskih predpisih določila tudi nekatere strožje zahteve glede odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, kot izhajajo iz Direktive 91/271/EGS in pristopne pogodbe RS k EU. Konkretna zahteva oziroma obveznost na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode za aglomeracije so podrobneje urejene v Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode ter pojasnjene v podpoglavju 1.3.5. tega operativnega programa.

1.3.1. Pomen izrazov

Izrazi, uporabljeni v tem operativnem programu, imajo enak pomen, kot določata predpis, ki ureja emisijo snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo, in predpis, ki ureja odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. V nadaljevanju so podane obrazložitve najpogostejše uporabljenih oziroma ključnih izrazov na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode.

Aglomeracija je območje poselitve, kjer sta poseljenost ali izvajanje gospodarske ali druge dejavnosti zgoščena tako, da je mogoče zbiranje komunalne odpadne vode v kanalizaciji in njeno odvajanje po kanalizaciji v komunalno čistilno napravo ali na končno mesto izpusta.

Blato je preostalo obdelano ali neobdelano blato iz komunalnih čistilnih naprav in preostalo blato iz obstoječih pretočnih greznic.

Čistilna naprava je naprava za čiščenje odpadne vode, ki zmanjšuje ali odpravlja njeno onesnaženost.

Dodatna obdelava je obdelava komunalne odpadne vode s postopkom, s katerim se zmanjšuje ali odpravlja njena mikrobiološka onesnaženost tako, da mejne vrednosti mikrobioloških parametrov iz 9. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode niso presežene.

Investicija je gradnja novih infrastrukturnih objektov ali naprav, rekonstrukcija obstoječih infrastrukturnih objektov ali naprav, njihova nadomestna gradnja ali nadomestitev infrastrukturnih objektov ali naprav, namenjenih za izvajanje javne službe.

Izvajalec javne službe je pravna ali fizična oseba, ki jo na predpisani način izbere ali določi občina v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.

Javna kanalizacija je kanalizacija, skupaj s čistilno napravo, ki zaključuje to kanalizacijo, ki je kot javna infrastruktura lokalnega pomena namenjena za izvajanje obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (v nadaljnjem besedilu: javna služba). Pri tem je kanalizacija sistem kanalov in jarkov ter z njimi povezanih tehnoloških sklopov in naprav, povezanih v kanalizacijsko omrežje, po katerem se zagotavlja odvajanje odpadne vode iz objektov ter ločeno od nje ali skupaj z njo tudi odvajanje padavinske odpadne vode s streh ali utrjenih, tlakovanih ali z drugim materialom prekritih površin objektov.

Javno kanalizacijsko omrežje je kanalizacijsko omrežje javne kanalizacije.

Komunalna čistilna naprava je naprava za čiščenje komunalne odpadne vode ali mešanice komunalne odpadne vode z industrijsko ali padavinsko odpadno vodo ali obema, ki zmanjšuje ali odpravlja njeno onesnaženost. Pri tem je mala komunalna čistilna naprava komunalna čistilna naprava z zmogljivostjo, manjšo od 2.000 PE.

Komunalna odpadna voda je odpadna voda, ki nastaja v bivalnem okolju gospodinjstev zaradi rabe vode v sanitarnih prostorih, pri kuhanju, pranju in drugih gospodinskih opravilih. Komunalna odpadna voda je tudi odpadna voda, ki:

- nastaja v objektih v javni rabi ali pri drugih dejavnostih, če je po nastanku in sestavi podobna vodi po uporabi v gospodinjstvu,
- nastaja kot industrijska odpadna voda v proizvodnji ali storitveni ali drugi dejavnosti ali mešanica te odpadne vode s komunalno ali padavinsko odpadno vodo, če je po naravi in sestavi podobna odpadni vodi po uporabi v gospodinjstvu, njen povprečni dnevni pretok ne presega 15 m³/dan, njena letna količina ne presega 4.000 m³, obremenjevanje okolja zaradi njenega odvajanja ne presega 50 PE in pri kateri za nobeno od onesnaževal letna količina ne presega predpisanih mejnih vrednosti letnih količin onesnaževal,
- nastaja kot industrijska odpadna voda, za katero iz posebnega predpisa, ki posamezna vprašanja emisije snovi in toplote pri odvajanju tovrstne industrijske odpadne vode ureja drugače, izhaja, da se za te industrijske odpadne vode ne uporablja, ali
- nastaja kot industrijska odpadna voda v napravi, za katero iz posebnega predpisa, ki posamezna vprašanja emisije snovi in toplote pri odvajanju industrijske odpadne vode iz tovrstne naprave ureja drugače, izhaja, da se za industrijske odpadne vode iz te naprave ne uporablja.

Nepretočna greznica je neprepusten zbiralnik, brez prekatov, namenjen za zbiranje komunalne odpadne vode.

Občutljivo območje je vodno telo površinske vode ali njegov del, ki je v skladu z merili iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode in s Pravilnikom o občutljivih območjih uvrščeno med občutljiva območja.

Obstoječa pretočna greznica je pretočna greznica, ki je bila zgrajena pred 31. decembrom 2015 v skladu s predpisi, ki so veljali v času gradnje, in obratuje na dan 31. decembra 2015.

Odpadna voda je voda, ki se po uporabi ali kot posledica padavin onesnažena odvaja v javno kanalizacijo ali vode. Odpadna voda je lahko komunalna, industrijska ali padavinska odpadna voda.

Padavinska odpadna voda je odpadna voda, ki kot posledica meteornih padavin onesnažena odteka z utrjenih, tlakovanih ali z drugim materialom prekritih površin v vode ali se odvaja v javno kanalizacijo, razen če gre za padavinsko odpadno vodo, ki se zbira in odteka s površin objektov ali naprav za predhodno skladiščenje, predelavo, skladiščenje ali odstranjevanje odpadkov, razen njihovih streh, ali s funkcionalnih prometnih površin ob teh objektih in napravah, če na teh površinah poteka manipulacija z odpadki in bi lahko prišlo do onesnaženja površin.

Prispevno območje občutljivega območja je območje, s katerega vse celinske vode odtekajo čez potoke, reke ali jezera na občutljivo območje in ki se določi na podlagi hidrografskih razvodnic.

Sekundarno čiščenje je čiščenje komunalne odpadne vode s postopkom, ki vključuje biološko čiščenje s sekundarnim usedanjem, ali z drugim postopkom, s katerim se dosega odstranjevanje organskega onesnaženja tako, da mejne vrednosti parametrov onesnaženosti ali učinkov čiščenja za parametre biokemijska potreba po kisiku (BPK₅), kemijska potreba po kisiku (KPK), neraztopljene snovi in amonijev dušik iz 6. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode niso presežene.

Skupna čistilna naprava je naprava za čiščenje mešanice odpadnih voda, pri kateri delež obremenitve čistilne naprave, ki jo povzroča industrijska odpadna voda iz ene ali več istovrstnih naprav, presega 40 odstotkov, merjeno s KPK. Skupna čistilna naprava je del javne kanalizacije, če je namenjena za izvajanje javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode.

Terciarno čiščenje je čiščenje komunalne odpadne vode s katerim koli postopkom, s katerim se dosega odstranjevanje organskega onesnaženja, dušika in fosforja tako, da mejne vrednosti parametrov onesnaženosti ali učinkov čiščenja iz 6. in 7. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode niso presežene.

Vodno območje Donave je del mednarodnega vodnega povodja Donave na območju Republike Slovenije, s pripadajočimi podzemnimi vodami, določeno v skladu s predpisi, ki urejajo vode.

Vplivno območje kopalnih voda je območje, ki je določeno s predpisom, ki ureja upravljanje kakovosti kopalnih voda. To je območje vseh površinskih voda gorvodno od kopalne vode, vključno s 300 m širokim obrežnim pasom ob teh vodah, od koder je čas dotoka do gorvodne meje kopalne vode enak ali manjši od 48 ur, na morju pa tudi območje 700 m širokega pasu morja ob kopalni vodi.

1.3.2. Javna služba odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode

Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode je v skladu Zконом o varstvu okolja opredeljeno kot obvezna občinska gospodarska javna služba odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode. Z gospodarskimi javnimi službami se zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvodnjo v javnem interesu zagotavlja občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb.

Glede na navedeno je na podlagi Zakona o gospodarskih javnih službah v predpisih lokalnih skupnosti določen način opravljanja gospodarske javne službe, in sicer ga predpiše lokalna skupnost z odlokom tako, da je zagotovljeno izvajanje javne službe v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov. Z občinskim predpisom se za javno službo podrobneje določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov),
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev,
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja,
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republike ali lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa,
- drugi dejavniki, pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

Območje zagotavljanja javne službe je določeno z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode in je celotno območje posamezne občine. Območje izvajalca javne službe je območje celotne občine ali njenega dela, kjer javno službo izvaja en izvajalec javne službe. Območje izvajalca javne službe je določeno s predpisom občine.

Naloge izvajalca javne službe, ki se nanašajo na odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode in so obvezne storitve, so:

- odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo, v skladu z 10. členom Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode ter dodatna obdelava komunalne odpadne vode v skladu z 11. členom Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode,
- redno vzdrževanje javne kanalizacije,
- prevzem in odvoz komunalne odpadne vode, ki se zbira v nepretočnih greznicah, v komunalno čistilno napravo ter njeno čiščenje,
- prevzem in odvoz blata iz malih komunalnih čistilnih naprav z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, in iz malih komunalnih čistilnih naprav iz petega odstavka 21. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (t. j. male komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 50 PE, ki ni javna infrastruktura lokalnega značaja) na območje komunalne čistilne naprave, ki je opremljena za obdelavo blata,
- obdelava blata,
- pregledovanje malih komunalnih čistilnih naprav z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE,
- odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo z javnih površin,
- odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo s streh, če za to padavinsko odpadno vodo ni mogoče zagotoviti ravnanja v skladu s predpisom, ki ureja emisijo snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo,
- odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo z zasebnih utrjenih površin, ki niso večje od 100 m² in pripadajo objektu, iz katerega se odvaja komunalna odpadna voda ali padavinska odpadna voda s streh, če tako določa občinski predpis, ki ureja javno službo,
- obveščanje uporabnikov javne službe,
- izdelava programa izvajanja javne službe,
- vodenje evidence o izvajanju javne službe,
- poročanje o izvajanju javne službe in
- priključevanje novih uporabnikov javne službe.

1.3.3. Občutljiva območja

S Pravilnikom o občutljivih območjih so vodna telesa površinskih voda iz predpisa, ki ureja določitev in razvrstitev vodnih teles površinskih voda, v skladu z merili iz 5. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode uvrščena med občutljiva območja zaradi eutrofikacije ali občutljiva območja zaradi kopalnih voda. Med občutljiva območja zaradi eutrofikacije so uvrščena tista vodna telesa površinskih voda, pri katerih je mogoče ugotoviti ali pričakovati eutrofikacijo. Med občutljiva območja zaradi kopalnih voda so uvrščena tista vodna telesa površinskih voda, na katerih so določene kopalne vode. S Pravilnikom o občutljivih območjih so določena tudi prispevna območja občutljivih območij, ki so določena po hidrografskih razvodnicah. Občutljiva območja in njihova prispevna območja so prikazana na publikacijskih kartah v prilogah (PRILOGA 1 in PRILOGA 2), ki sta sestavna dela tega operativnega programa.

1.3.4. Spremembe in dopolnitve predpisanih zahtev

S 1. januarjem 2020 je stopila v veljavo Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 91/19). Bistvene novosti Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode so povzete v nadaljevanju:

- s spremembami in dopolnitvami Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode se spremenijo oziroma dopolnijo merila za določitev aglomeracij ter določijo same aglomeracije; ključna sprememba pri merilih za določitev aglomeracij glede na predhodne aglomeracije je upoštevanje pozidanih stavbnih zemljišč;
- jasneje so določene posamezne zahteve, ki se nanašajo na izvajanje meritev pri malih komunalnih čistilnih napravah z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE;
- podrobneje so opredeljene izjeme v zvezi z zahtevami za opremljanje aglomeracij;
- dodane se določbe v zvezi z opremljanjem stavbnih zemljišč, ki še niso pozidana, ter določbe za načrtovana nova stavbna zemljišča;
- dodana so merila za ugotavljanje stopnje opremljenosti aglomeracij in obveznost MOP, da vsako leto izdelava ocene stopnje opremljenosti in stopnje priključenosti na predpisane vrste infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode;
- dodane so določbe v zvezi s sivo vodo in suhimi stranišči;
- določi se, da se skupina aglomeracij lahko šteje za sestavljeno aglomeracijo, če so izpolnjeni predpisani pogoji.

1.3.4.1 Sprememba aglomeracij

Ključna sprememba pri merilih za določitev aglomeracij glede na predhodne aglomeracije je upoštevanje pozidanih stavbnih zemljišč. Za pozidana stavbna zemljišča se štejejo stavbna zemljišča s takšno namensko rabo prostora in pozidana s takimi objekti, kjer se pričakuje nastajanje komunalne odpadne vode. Bistvena novost je tudi, da se omogoči dokončanje v preteklosti zasnovanih celovitih projektov, kjer je to upravičeno, da se skupina veljavnih aglomeracij za potrebe dokončanja lahko obravnava kot sestavljena aglomeracija, če so izpolnjeni predpisani pogoji.

1.3.4.2 Zahteve, ki se nanašajo na izvajanje meritev pri mali komunalni čistilni napravi z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE

Zaradi odprave nejasnosti ali različnih razumevanj v praksi so podrobneje oziroma jasneje določene posamezne zahteve, ki se nanašajo na izvajanje meritev pri mali komunalni čistilni napravi z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, in sicer so določeni konkretni parametri, ki jih je treba meriti. Tako je podrobneje določeno, katere parametre je potrebno meriti, če lastnik ali upravljavec te male komunalne čistilne naprave v roku za izvedbo pregleda predloži rezultate meritev emisije snovi na iztoku. Podrobneje je tudi določeno, da mora lastnik ali upravljavec male komunalne čistilne naprave v okviru prvih meritev v skladu s predpisom, ki ureja emisijo snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vodo in javno kanalizacijo, ki jih izvede oseba, vpisana v evidenco izvajalcev obratovalnega monitoringa, na iztoku iz te male komunalne čistilne naprave, zagotoviti meritve za tiste parametre onesnaženosti, za katere so za to malo komunalno čistilno napravo predpisane mejne vrednosti. Posebej se določijo tudi meritve za malo komunalno čistilno napravo z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, ki pripada napravi. V prehodnih določbah pa se določijo izjeme glede meritev za obstoječe male komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE.

1.3.4.3 Zahteve za opremljanje aglomeracij

V Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode so podrobneje opredeljene zahteve v zvezi z opremljanjem aglomeracij, predvsem se navedeno nanaša na izjeme v zvezi z opremljanjem (opremljanje skupine objektov in posameznih objektov v aglomeraciji). Jasneje so določene zahteve v zvezi z opremljanjem skupin objektov v aglomeraciji, ko gre za javno infrastrukturo, ter zahteve v zvezi z upravičenostjo individualnega opremljanja posameznih objektov v aglomeraciji. Dodano je merilo, kdaj so stroški kanalizacijskega priključka nesorazmerni glede na koristi za okolje. Posebej so urejene zahteve oziroma izjeme za aglomeracije z obremenitvijo, manjšo od 500 PE.

Zahteve za opremljanje aglomeracij so podrobneje opisane v podpoglavju 1.3.5. in vključujejo tako zahteve, ki so že bile v veljavi, kot tudi zahteve, ki so bile uveljavljene z novelacijo Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode v letu 2020.

1.3.4.4 Določbe v zvezi z opremljanjem stavbnih zemljišč

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode v okviru zahtev za opremljanje aglomeracij določa sledeče:

- če so s prostorskim aktom načrtovana stavbna zemljišča, ki še niso pozidana in so stična z aglomeracijo, za njihovo opremljanje veljajo zahteve, kot so določene za to aglomeracijo,
- če se s prostorskim aktom načrtujejo nova stavbna zemljišča, ki so stična z aglomeracijo, za celotno aglomeracijo skupaj z načrtovanimi novimi stavbnimi zemljišči veljajo zahteve za opremljanje, kot so določene za aglomeracijo s skupno obremenitvijo, ki ustreza končni načrtovani skupni obremenitvi obstoječih in načrtovanih novih stavbnih zemljišč,
- če se s prostorskim aktom načrtujejo nova stavbna zemljišča, ki niso stična s katero od aglomeracij, vendar se glede na načrtovane prostorske ureditve pričakuje nastajanje komunalne odpadne vode, za njihovo opremljanje veljajo zahteve, kot so določene za aglomeracijo s skupno obremenitvijo, ki ustreza končni načrtovani skupni obremenitvi načrtovanih novih stavbnih zemljišč in obstoječih stavbnih zemljišč, če se z njimi stikajo.

1.3.4.5 Ugotavljanje stopnje opremljenosti aglomeracij in stopnje priključenosti

MOP vsako leto izdela oceno dosežene stopnje opremljenosti in oceno dosežene stopnje priključenosti, ločeno za posamezne predpisane vrste opremljanja. Navedeno pripravi na podlagi podatkov o:

- obremenitvi zaradi stalno prijavljenega prebivalstva in podatkov o dodatni obremenitvi po posameznih objektih v posamezni aglomeraciji, določenih v skladu z 20.b členom Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, ki se nanaša na obremenitev aglomeracij,
- obremenitvi zaradi stalno prijavljenega prebivalstva in podatkov o dodatni obremenitvi po posameznih objektih na območju zunaj meja aglomeracij, določeni v skladu z 20.b členom Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, ter
- načinu opremljanja posameznega objekta iz poročila o izvajanju javne službe iz drugega odstavka 30. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

MOP o oceni stopenj opremljenosti in priključenosti vsako drugo leto do 30. junija izdela poročilo, ki se nanaša na podatke na 31. december preteklega in predpreteklega koledarskega leta, ter ga objavi na svoji spletni strani.

Podatki o stopnji priključenosti na posamezno vrsto ureditve za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode za posamezno aglomeracijo, za območje zunaj meja aglomeracij in podatkov o načinu ureditve odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode za posamezne objekte so prikazani tudi v spletnem GIS pregledovalniku »Atlas UWWTD«.

MOP do 30. junija 2029 vsako leto izdela in v poročilo o doseganju stopnje opremljenosti in priključenosti vključi tudi oceno dosežene stopnje opremljenosti in oceno dosežene stopnje priključenosti, ločeno za posamezne predpisane vrste opremljanja na podlagi podatkov o mejah aglomeracij iz predhodnega operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Navedena zahteva se nanaša na aglomeracije, za katere velja, da:

- so bile pred začetkom veljavnosti te uredbe sklenjene pogodbe o sofinanciranju projektov za gradnjo infrastrukture za odvajanje oziroma čiščenje komunalne odpadne vode s sredstvi evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020,
- aglomeracija v prilogah Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode ni določena, predhodna aglomeracija pa je opremljena z javno kanalizacijo.

1.3.4.6 Siva voda in suha stranišča

Siva voda

Za stavbe za kratkotrajno nastanitev brez restavracije ali druge gostinske stavbe za kratkotrajno nastanitev, kot npr. planinska koča, gorsko zavetišče ali dom ali lovsko koča, ki ležijo na nadmorski višini, enaki ali večji od 1.500 m, zunaj meja aglomeracij, zanje ni zagotovljena minimalna komunalna oskrba z uporabo javne infrastrukture (ni zagotovljena oskrba s pitno vodo iz javnega vodovoda, ni zagotovljeno odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji, ni dostopa do javne ceste in ni zagotovljena oskrba z električno energijo iz javnega omrežja), ter se v sanitarijah ne uporabljajo stranišča z izplakovanjem, se za komunalno odpadno vodo, ki nastane pri umivanju, pripravi hrane ali pri kuhinjskih opravilih, če se uporabljajo biološko razgradljiva čistilna sredstva (v nadaljnjem besedilu: siva voda), pred odvajanjem neposredno ali posredno v vode lahko uredi čiščenje v mali komunalni čistilni napravi. Taka mala komunalna čistilna naprava je sestavljena iz enote za mehansko čiščenje (pretočna greznica), iz katere se odpadna voda odvaja prek enote za nadaljnje čiščenje, filtracijo ali infiltracijo v skladu z drugim odstavkom 21. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, in ki odstopa od pogojev iz prve do tretje alineje tretjega odstavka 21. člena te uredbe, če se ne glede na predpis, ki ureja emisijo snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo, vloži vloga za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in se v postopku odločanja o izdaji okoljevarstvenega dovoljenja za tako malo komunalno čistilno napravo ugotovi, da so vplivi odvajanja odpadne vode iz take male komunalne čistilne naprave sprejemljivi. Vlogi za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja mora biti poleg predpisanih vsebin in prilog iz predpisa, ki ureja emisijo snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo, priložena tudi dokumentacija, iz katere je razvidno izpolnjevanje pogojev glede sive vode in drugih predpisanih pogojev, ki se nanašajo na odvajanje odpadnih voda.

Suha stranišča

Lastnik objekta na območju zunaj meja aglomeracij (tudi objekta v aglomeraciji, ki ni priključen na javno kanalizacijo in ima individualno ureditev) lahko uporablja suho stranišče, če za objekt ni zagotovljena javna oskrba s pitno vodo in opremljanje zemljišča z javnim vodovodom ni vključeno v programe opremljanja stavbnih zemljišč v skladu s predpisi o urejanju prostora ter:

- je na območju, ki je opremljeno z javno kanalizacijo, iz soglasja pristojnega soglasodajalca razvidno, da priključitev na javno kanalizacijo tehnično ni izvedljiva ali bi gradnja kanalizacijskega priključka in priključitev na javno kanalizacijo povzročila nesorazmerne stroške v skladu z določbami uredbe, ali
- na območju, ki ni opremljeno z javno kanalizacijo, opremljanje z javno kanalizacijo ni predpisano oziroma komunalno opremljanje zemljišča z javno kanalizacijo ni vključeno v programe opremljanja stavbnih zemljišč v skladu s predpisi o urejanju prostora.

Lastnik objekta s suhim straniščem oziroma lastnik suhega stranišča mora za blato iz teh stranišč zagotoviti zbiranje v zbiralniku, ki ustreza zahtevam, da je njegova zmogljivost prilagojena številu uporabnikov suhega stranišča in zagotavlja zmogljivosti za shranjevanje blata iz suhih stranišč za najmanj tri leta, da je narejen iz vodotesnih materialov tako, da je preprečeno puščanje ali uhajanje njegove vsebine v okolje, da je izveden tako, da je zagotovljeno njegovo odzračevanje, in je za zbrano blato suhih stranišč zagotovljeno ravnanje, kakor je v skladu z zahtevami te uredbe predpisano za ravnanje z blatom iz malih komunalnih čistilnih naprav z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE.

Za blato iz suhega stranišča, s katerim je opremljen objekt na kmetijskem gospodarstvu, se uporablja peti odstavek 17. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, če so izpolnjene zahteve glede uporabe blata kot gnojila v kmetijstvu v skladu s predpisom, ki ureja uporabo blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu.

1.3.4.7 Sestavljena aglomeracija

Če je iz investicijske dokumentacije v skladu s predpisom, ki ureja enotno metodologijo za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju financ, za opremljanje s predpisano infrastrukturo za odvajanje oziroma čiščenje komunalne odpadne vode razvidno, da je na podlagi ekonomske analize variant najbolj ugodna varianta opremljanje z enim javnim kanalizacijskim sistemom za več aglomeracij oziroma za komunalno čistilno napravo z zmogljivostjo, ki ustreza seštevku skupnih obremenitev teh aglomeracij in zaključuje to javno kanalizacijsko omrežje, se skupina teh aglomeracij lahko šteje za sestavljeno aglomeracijo. Pri tem morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji, in sicer da:

- so bile te aglomeracije del iste predhodne aglomeracije,
- so na območju istega izvajalca javne službe,
- so izpolnjene zahteve glede odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, kot so predpisane za aglomeracijo s skupno obremenitvijo, ki ustreza seštevku skupnih obremenitev aglomeracij sestavljene aglomeracije,
- gre za celovit in ekonomsko vzdržen javni kanalizacijski sistem,
- gre za projekt iz dogovora za razvoj regij za sofinanciranje s sredstvi evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020, ki velja na dan začetka veljavnosti te uredbe, v skladu z zakonom, ki ureja spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, in
- sta za gradnjo te infrastrukture izdani pravnomočno gradbeno dovoljenje in pravnomočno okoljevarstveno dovoljenje, če je predpisano.

1.3.5. Zahteve za aglomeracije

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa obveznost opremljanja aglomeracij z javno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode ter obveznost odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode kot obvezno storitev javne službe.

Roke za izpolnitev predpisanih zahtev za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, določa pristopna pogodba RS k EU. Podrobneje so zahteve in roki pristopne pogodbe RS k EU opisane v podpoglavju 1.3.5.1.

1.3.5.1 Zahteve pristopne pogodbe RS k EU

V pristopni pogodbi RS k EU so določeni naslednji roki za izpolnitev predpisanih zahtev:

- odvajanje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji bi moralo biti zagotovljeno najpozneje do 31. decembra 2010 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 15.000 PE, in najpozneje do 31. decembra 2015 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE in manjšo od 15.000 PE;
- odvajanje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji z iztokom v občutljivo območje ali v vodo na prispevnem območju občutljivega območja bi moralo biti zagotovljeno najpozneje do 31. decembra 2008 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE, in najpozneje do 31. decembra 2015 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE in manjšo od 10.000 PE;
- sekundarno čiščenje komunalne odpadne vode, ki se odvaja po javni kanalizaciji, bi moralo biti pred posrednim ali neposrednim odvajanjem v vode zagotovljeno najpozneje do 31. decembra 2010 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 15.000 PE, in najpozneje do 31. decembra 2015 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE in manjšo od 15.000 PE;
- terciarno čiščenje komunalne odpadne vode, ki se odvaja po javni kanalizaciji, bi moralo biti pred posrednim ali neposrednim odvajanjem v občutljivo območje ali v vodo na prispevnem območju občutljivega območja zagotovljeno najpozneje do 31. decembra 2008 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE, in
- primerno čiščenje komunalne odpadne vode, ki se odvaja po javni kanalizaciji, bi moralo biti pred posrednim ali neposrednim odvajanjem v vode zagotovljeno najpozneje do 31. decembra 2015 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 50 PE in manjšo od 2.000 PE.

1.3.5.2 Zahteve Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa, da mora biti aglomeracija zaradi izvajanja storitev javne službe na njenem območju opremljena z javnim kanalizacijskim omrežjem ter komunalno čistilno napravo za čiščenje komunalne odpadne vode oziroma njeno dodatno obdelavo v skladu z zahtevami predmetne uredbe.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode omogoča tudi, da se lahko za skupino objektov v aglomeraciji zagotovi opremljanje z malo komunalno čistilno napravo z zmogljivostjo, enako ali večjo od 50 PE, če:

- bi priključitev teh objektov na javno kanalizacijsko omrežje aglomeracije povzročila več kot trikrat večje stroške glede na stroške opremljanja z malo komunalno čistilno napravo za to skupino objektov,
- je taka mala komunalna čistilna naprava del javne kanalizacije in jo upravlja izvajalec javne službe, in
- je v tej mali komunalni čistilni napravi zagotovljeno čiščenje oziroma dodatna obdelava v skladu z zahtevami uredbe.

Ne glede na obveznost opremljanja z javno kanalizacijo se lahko za posamezen objekt ali posamezno skupino objektov v aglomeraciji, če je obremenjevanje okolja zaradi nastajanja komunalne odpadne vode v objektu oziroma skupini objektov manjše od 50 PE in so izpolnjeni pogoji, da bi dolžina kanalizacijskega priključka presegala dolžino 100 m ali gradnja kanalizacijskega priključka tehnično ni izvedljiva ali bi gradnja kanalizacijskega priključka povzročala nesorazmerne stroške glede na koristi za okolje, zagotovi opremljanje z ureditvami za posamezne objekte ali skupine objektov. To je lahko prednostno komunalna čistilna naprava z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, oziroma mala komunalna čistilna naprava, v izjemnih primerih pa tudi nepretočna greznica, ki mora ustrezati predpisanim pogojem. Šteje se, da so stroški gradnje kanalizacijskega priključka nesorazmerni glede na koristi za okolje, če zaradi naravnih ovir (npr. vodotok, nasprotni nagib terena, geološke značilnosti terena) ali tehničnih vzrokov (npr. tlačni vod javnega kanalizacijskega omrežja) stroški gradnje ali priključitve več kot trikrat presegajo povprečne stroške gradnje primerljivega priključka na javno kanalizacijsko omrežje, kjer ni takih naravnih ovir ali tehničnih vzrokov (npr. več kot trikrat presegajo povprečne stroške gradnje kanalizacijskega priključka v isti aglomeraciji ali na primerljivem območju), ali več kot trikrat presegajo stroške opremljanja z malo komunalno čistilno napravo ali nepretočno greznico. Individualna ureditev za posamezni objekt je dopustna tudi, kadar gre za začasno rešitev do izgradnje javne kanalizacije, opremljanje zemljišča z javno kanalizacijo pa ne poteka sočasno z gradnjo objekta.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa, da je lahko aglomeracija s skupno obremenitvijo, manjšo od 500 PE, zaradi izvajanja storitev javne službe na njenem območju opremljena z ureditvami za posamezne objekte ali za skupine objektov, če občina na podlagi ekonomske analize variant opremljanja ugotovi, da bi opremljanje z javno kanalizacijo in komunalno čistilno napravo oziroma opremljanjem z malo komunalno čistilno napravo z zmogljivostjo, enako ali večjo od 50 PE za skupino objektov, povzročilo več kot trikrat večje stroške glede na stroške opremljanja z individualnimi ureditvami. Pri ekonomski analizi je treba upoštevati najmanj varianto opremljanja z enim javnim kanalizacijskim sistemom za celotno aglomeracijo, varianto opremljanja z več javnimi kanalizacijskimi sistemi za skupine objektov v aglomeraciji, ki se opremljajo z malimi komunalnimi čistilnimi napravami z zmogljivostjo, enako ali večjo od 50 PE, in varianto opremljanja z ureditvami za posamezne objekte ali skupine objektov, kjer je obremenitev manjša od 50 PE. Pri tem je treba upoštevati stroške in koristi vsake od obravnavnih variant v ekonomski dobi investicije ob smiselni uporabi določb predpisa, ki ureja enotno metodologijo za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju financ.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa nekatere strožje zahteve glede odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, kot izhajajo iz Direktive 91/271/EGS in pristopne pogodbe RS k EU. Tako je za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE in manjšo od 10.000 PE, določena obveznost terciarnega čiščenja komunalne odpadne vode, ki se odvaja po javni kanalizaciji, če gre za posredno ali neposredno odvajanje v občutljivo območje ali v vodo na prispevnem območju občutljivega območja. Rok za izpolnitev teh zahtev prav tako izhaja iz pristopne pogodbe RS k EU, in sicer bi morale biti tudi te zahteve izpolnjene najpozneje do 31. decembra 2015.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode glede čiščenja komunalne odpadne vode predpisuje zahteve, kot je navedeno v nadaljevanju.

Za komunalno odpadno vodo, ki se odvaja po kanalizaciji iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno čiščenje tako, da parametri onesnaženosti ne presegajo mejnih vrednosti, ki veljajo za sekundarno čiščenje.

Za komunalno odpadno vodo, ki se odvaja po kanalizaciji iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno čiščenje tako, da parametri onesnaženosti ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti za sekundarno in terciarno čiščenje, če gre za iztok v:

- vodno telo površinske vode, ki se v skladu z zahtevami te uredbe uvršča med občutljiva območja,
- vodo na prispevnem območju občutljivega območja iz prejšnje alineje ali
- vodotok, ki ni občutljivo območje ali voda na prispevnem območju občutljivega območja in katerega srednji mali pretok na mestu iztoka iz komunalne čistilne naprave je manjši od desetkratnika največjega šesturnega povprečnega pretoka odpadne vode iz komunalne čistilne naprave.

Za komunalno odpadno vodo, ki se odvaja po javni kanalizaciji iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 10.000 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE, mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno čiščenje tako, da parametri onesnaženosti ne presegajo mejnih vrednosti za sekundarno in terciarno čiščenje, tudi če gre za iztok v vodo na vodnem območju Donave, ki ni občutljivo območje ali voda na prispevnem območju občutljivega območja.

Za komunalno odpadno vodo, ki se odvaja po javni kanalizaciji iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, ali iz male komunalne čistilne naprave ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno čiščenje tako, da parametri onesnaženosti ne presegajo mejnih vrednosti, ki veljajo za primerno čiščenje.

Za komunalno odpadno vodo, ki se odvaja iz male komunalne čistilne naprave, v kateri se čisti komunalna odpadna voda iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno čiščenje tako, da parametri onesnaženosti ne presegajo mejnih vrednosti, ki so predpisane za to aglomeracijo.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa tudi obveznost dodatne obdelave komunalne odpadne vode zaradi odstranjevanja mikrobiološkega onesnaženja. Za komunalno odpadno vodo iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE, mora biti pred posrednim ali neposrednim odvajanjem v vode v času kopalne sezone v rokih, določenih za opremljanje te aglomeracije, zagotovljena tudi dodatna obdelava, če se odpadna voda odvaja posredno ali neposredno v vode na vplivnem območju kopalnih voda. Za komunalno odpadno vodo iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, mora biti pred posrednim odvajanjem na območju razpoklinskih vodonosnikov, vključno s kraškimi, v rokih, določenih za opremljanje te aglomeracije, zagotovljena tudi dodatna obdelava, če gre za iztok na zakraselem območju oziroma na mestu iztoka pri najvišji gladini podzemne vode ni mogoče zagotoviti odvajanja čez zadostno plast nezasičene cone vodonosnika, kjer zadrževalne sposobnosti neomočenih sedimentov ali zemljin preprečujejo vnos onesnaževal v podzemno vodo.

Za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 50 PE in manjšo od 2.000 PE, kjer se komunalna odpadna voda še ne odvaja po javni kanalizaciji, so v Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določene obveznosti oziroma roki za izpolnitev predpisanih zahtev. Za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE in manjšo od 2.000 PE, če gre za iztok v občutljivo območje ali v vodo na prispevnem območju občutljivega območja ali v vodo na vodovarstvenem območju, mora biti odvajanje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji in

primerno čiščenje te komunalne odpadne vode zagotovljeno najpozneje do 31. decembra 2021. Za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 50 PE in manjšo od 500 PE, če gre za iztok v občutljivo območje ali v vodo na prispevnem območju občutljivega območja ali v vodo na vodovarstvenem območju, in za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 50 PE in manjšo od 2.000 PE, če ne gre za iztok v občutljivo območje ali v vodo na prispevnem območju občutljivega območja ali v vodo na vodovarstvenem območju, mora biti odvajanje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji in primerno čiščenje te komunalne odpadne vode zagotovljeno najpozneje do 31. decembra 2023.

Za komunalne čistilne naprave, ki so ob začetku veljavnosti Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode veljale za obstoječe, so določeni prehodni roki za prilagoditev obratovanja predpisanim zahtevam, in sicer:

- lastnik in upravljavec komunalne čistilne naprave, ki je bila zgrajena pred 22. avgustom 2009 in je obratovala na ta dan ali je bilo zanjo pred tem dnem izdano pravnomočno okoljevarstveno soglasje, okoljevarstveno dovoljenje ali gradbeno dovoljenje, morata zagotoviti, da se njeno obratovanje prilagodi zahtevam v zvezi terciarnim čiščenjem najpozneje do 22. avgusta 2016, če gre za komunalno čistilno napravo, na kateri se čisti komunalna odpadna voda iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, in se komunalna odpadna voda odvaja v vodotok, ki ni uvrščen med občutljiva območja, ni vodotok na prispevnem območju občutljivega območja in je njegov srednji mali pretok na mestu iztoka iz komunalne čistilne naprave manjši od desetkratnika največjega šesturnega povprečnega pretoka odpadne vode iz komunalne čistilne naprave,
- lastnik in upravljavec komunalne čistilne naprave, ki je bila zgrajena pred 22. avgustom 2009 in je obratovala na ta dan ali je bilo zanjo pred tem dnem izdano pravnomočno okoljevarstveno soglasje, okoljevarstveno dovoljenje ali gradbeno dovoljenje, morata zagotoviti, da se njeno obratovanje prilagodi zahtevam v zvezi terciarnim čiščenjem najpozneje do 22. avgusta 2016, če gre za komunalno čistilno napravo, na kateri se čisti komunalna odpadna voda iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE, in se komunalna odpadna voda odvaja v vodo na vodnem območju Donave, ki ni uvrščena med občutljiva območja in ni voda na prispevnem območju občutljivega območja,
- lastnik in upravljavec komunalne čistilne naprave, ki je bila zgrajena pred začetkom veljavnosti te uredbe in je obratovala na ta dan ali je bilo zanjo pred tem dnem izdano pravnomočno okoljevarstveno soglasje, okoljevarstveno dovoljenje ali gradbeno dovoljenje, razen če gre za obstoječo malo komunalno čistilno napravo z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, morata zagotoviti, da se njeno obratovanje prilagodi zahtevam v zvezi z mejnimi vrednostmi za aglomeracijo, enako ali večjo od 2.000 PE, najpozneje v petih letih od začetka veljavnosti te uredbe.

V Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode so določeni tudi prehodni roki za priključitev obstoječih objektov na javno kanalizacijo. Lastnik obstoječega objekta v aglomeraciji, kjer je opremljenost z javno kanalizacijo predpisana, ali v aglomeraciji, kjer opremljenost z javno kanalizacijo ni predpisana, aglomeracija pa je opremljena z javno kanalizacijo, mora za komunalno odpadno vodo iz objekta, zagotoviti priključitev na javno kanalizacijsko omrežje najpozneje šest mesecev po začetku obratovanja komunalne čistilne naprave, ki zaključuje to javno kanalizacijsko omrežje, ali najpozneje šest mesecev po pridobiti uporabnega dovoljenja za javno kanalizacijsko omrežje, če je to javno kanalizacijsko omrežje priključeno na komunalno čistilno napravo.

Do navedenih prehodnih rokov lahko lastniki obstoječih objektov uporabljajo obstoječo ureditev.

1.3.6. Zahteve za objekte na območju zunaj meja aglomeracij

Za komunalno odpadno vodo, ki nastaja v objektu zunaj meja aglomeracije, mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno čiščenje tako, da parametri onesnaženosti ne presegajo mejnih vrednosti te uredbe, ki veljajo za primerno čiščenje.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa obveznosti lastnikov objektov na območju zunaj meja aglomeracij oziroma na območjih, ki niso opremljena z javno kanalizacijo in opremljanje z javno kanalizacijo tudi ni predpisano. Lastniki objektov morajo zagotoviti:

- odvajanje v javno kanalizacijo, če je območje opremljeno z javno kanalizacijo ali odvajanje v javno kanalizacijo sosednje aglomeracije, če je dolžina kanalizacijskega priključka manjša od 100 m, če je gradnja kanalizacijskega priključka tehnično izvedljiva in pri tem ne nastanejo nesorazmerno visoki stroški glede na koristi za okolje,
- čiščenje komunalne odpadne vode v mali komunalni čistilni napravi z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, tako, da parametri onesnaženosti ne presegajo mejnih vrednosti iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, predpisane pri primernem čiščenju, če gre za malo komunalno čistilno napravo, ki ni tipska mala komunalna čistilna naprava, ali
- čiščenje komunalne odpadne vode v tipski mali komunalni čistilni napravi, za katero je iz izjave o lastnostih razvidno, da učinek čiščenja dosega 80 % glede na parameter KPK.

Ne glede na navedeno, lahko lastnik objekta na območju izven meja aglomeracije, če niso izpolnjeni pogoji za odvajanje v javno kanalizacijo, za komunalno odpadno vodo iz objekta zagotovi čiščenje v mali komunalni čistilni napravi z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, ki je sestavljena iz enote za mehansko čiščenje, ki je gradbeni proizvod v skladu s standardom SIST EN 12566-1 (predizdelana pretočna greznica), SIST EN 12566-4 (na mestu vgradnje sestavljena pretočna greznica) ali drugim enakovrednim, mednarodno prizanim standardom, iz katere se odpadna voda odvaja prek enote za nadaljnje čiščenje, filtracijo ali infiltracijo, in sicer prek:

- predizdelane enote za čiščenje komunalne odpadne vode v skladu s standardom SIST EN 12566-6 ali drugim enakovrednim in mednarodno prizanim standardom, če gre za neposredno odvajanje v vodotok ali za posredno odvajanje v podzemno vodo,
- filtrirne naprave za predčiščene hišne odpadne vode v skladu s standardom SIST-TP CEN/TR 12566-5 ali drugim enakovrednim in mednarodno prizanim standardom, če gre za neposredno odvajanje v vodotok, ali
- sistema za infiltracijo v tla v skladu s standardom SIST-TP CEN/TR 12566-2 ali drugim enakovrednim in mednarodno prizanim standardom, če gre za posredno odvajanje v podzemno vodo.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa tudi nekatere druge izjemne primere, in sicer lahko:

- lastnik enostanovanjske ali dvostanovanjske stavbe ali stavbe za kratkotrajno nastanitev brez restavracije ali druge gostinske stavbe za kratkotrajno nastanitev (npr. planinska koča, gorsko zavetišče ali dom ali lovsko koča), kjer oskrba s pitno vodo iz javnega vodovoda ni zagotovljena, na območju zunaj meja aglomeracije, če ne gre za objekt, za katerega je možna priključitev na javno kanalizacijo, za komunalno odpadno vodo iz te stavbe zagotovi čiščenje v mali komunalni čistilni napravi z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, ki je sestavljena iz enote za mehansko čiščenje (pretočna greznica), iz katere se odpadna voda odvaja prek enote za nadaljnje čiščenje, filtracijo ali infiltracijo v skladu s prejšnjim odstavkom in ki ustreza predpisanim pogojem iz uredbe, ali

- lastnik objekta na območju zunaj meja aglomeracije, ki ni objekt, za katerega je možna priključitev na javno kanalizacijo, in je obremenjevanje okolja zaradi nastajanja komunalne odpadne vode v objektu manjše od 50 PE, za komunalno odpadno vodo iz tega objekta zagotovi zbiranje v nepretočni greznici, če so izpolnjeni pogoji, predpisani v Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

V primeru novogradenj se zagotavljanje minimalne komunalne oskrbe objekta dokazuje v postopkih v skladu s predpisi, ki urejajo graditev.

Za lastnike obstoječih objektov, za katere je bilo izdano gradbeno dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, pred 14. decembrom 2002 ali, ki so bili v uporabi pred tem dnem, na območju, ki ni opremljeno z javno kanalizacijo in kjer opremljanje z javno kanalizacijo tudi ni predpisano, so z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določeni naslednji prehodni roki za prilagoditev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode predpisanim zahtevam:

- najpozneje ob prvi rekonstrukciji objekta od začetka veljavnosti te uredbe, če je ureditev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v skladu s predpisi, ki so veljali v času gradnje;
- najpozneje do 31. decembra 2021, če se komunalna odpadna voda odvaja v okolje brez kakršnega koli čiščenja oziroma obstoječa ureditev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode ni v skladu s predpisi, ki so veljali v času gradnje;
- najpozneje do roka, določenega v pravnomočnem okoljevarstvenem dovoljenju za obratovanje naprave, če gre za industrijsko stavbo na območju naprave, in
- najpozneje do 31. decembra 2021, če gre za industrijsko stavbo na območju naprave, za katero okoljevarstveno dovoljenje še ni izdano, pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja ni predpisana ali v pravnomočnem okoljevarstvenem dovoljenju za obratovanje naprave rok ni predpisan.

Za lastnike obstoječih objektov zunaj meja aglomeracij, če so izpolnjeni pogoji za priklop na javno kanalizacijo, so z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določeni prehodni roki za priključitev na javno kanalizacijsko omrežje, in sicer najpozneje šest mesecev po začetku obratovanja komunalne čistilne naprave, ki zaključuje to javno kanalizacijsko omrežje, ali najpozneje šest mesecev po pridobitvi uporabnega dovoljenja za javno kanalizacijsko omrežje, če je to javno kanalizacijsko omrežje priključeno na komunalno čistilno napravo.

Do navedenih rokov lahko lastniki obstoječih objektov za čiščenje komunalne odpadne vode uporabljajo obstoječe pretočne greznice ali komunalno odpadno vodo zbirajo v obstoječi nepretočni greznici, pri čemer mora biti za blato ali komunalno odpadno vodo zagotovljeno ravnanje v skladu z zahtevami Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

1.4. Evidence na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode

Viri za pregled stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode so zbirke podatkov, ki jih v skladu s predpisi na tem področju vodijo MOP, Agencija RS za okolje (ARSO) in Geodetska uprava RS (GURS).

Za določitev aglomeracij je pomemben vir podatka tudi Centralni register prebivalstva (CRP), ki ga vodi MNZ.

1.4.1. Zbirke podatkov MOP

MOP vodi Informacijski sistem javnih služb varstva okolja (IJSVO), v katerega poročajo predpisane podatke občine in izvajalci javne službe. V IJSVO se tudi vodi evidenca izvajalcev obveznih občinskih

gospodarskih javnih služb varstva okolja, med njimi izvajalcev obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (v nadaljnjem besedilu: izvajalec javne službe). V tej evidenci se vodi podatke o izvajalcih javne službe po posameznih občinah (firma in sedež), obliki zagotavljanja javne službe v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, za posameznega izvajalca javne službe, po območjih, za katera posamezni izvajalec javne službe izvaja predpisane storitve, in po občinskih predpisih, ki urejajo izvajanje javne službe. Evidenca vsebuje tudi podatke o objektih in napravah, namenjenih za izvajanje javne službe.

Podatke, ki se zbirajo v IJSVO, sporočajo občine in izvajalci javne službe. Poročevalska obveznost je predpisana v Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. Občine in izvajalci javne službe morajo podatke poslati na MOP po IJSVO letno do 31. marca za preteklo koledarsko leto. V IJSVO se zbirajo tudi podatki o cenah storitev javne službe, ter elaborati cen, kot to izhaja iz predpisa, ki ureja metodologijo cen storitev občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja. Registracijo izvajalcev javnih služb ali osveževanje teh podatkov morajo občine zagotoviti v treh mesecih po določitvi izvajalca javne službe in tudi morebitne spremembe v zvezi s tem.

IJSVO je dostopen na spletni strani: <http://www.ijsvo.si/>, vendar sam IJSVO ali posamezni podatki iz IJSVO niso javno dostopni. Dostop do podatkov iz IJSVO je zagotovljen z dodelitvijo uporabniškega imena in gesla ključnim deležnikom (npr. občinam, izvajalcem javne službe, notranjim organizacijskim enotam MOP, organom v sestavi MOP, ali drugim ustanovam, katerih naloge oziroma pristojnosti se nanašajo na področje odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode). V skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, je javno dostopna evidenca izvajalcev posamezne javne službe za določeno občino.

1.4.2. Zbirke podatkov ARSO

ARSO vodi naslednje zbirke podatkov, ki se nanašajo na odvajanje in čiščenja komunalnih odpadnih voda:

- zbirka podatkov o komunalnih in skupnih čistilnih napravah, ki vključuje podatke o čistilnih napravah in podatke o emisijah snovi v vode pri odvajanju odpadnih voda iz komunalnih oziroma skupnih čistilnih naprav (rezultati obratovalnih monitoringov odpadnih voda, ki jih zagotavljajo upravljavci komunalnih in skupnih čistilnih naprav),
- zbirka podatkov o veljavnih predpisih, ki se nanašajo na področje odvajanja in čiščenja odpadnih voda in
- zbirka podatkov o izdanih okoljevarstvenih dovoljenjih za obratovanje naprav, ki odvajajo odpadne vode v vode ali javno kanalizacijo, in
- zbirka podatkov o pooblaščenih izvajalcih obratovalnega monitoringa odpadnih voda.

Vnos podatkov v zbirko podatkov o komunalnih in skupnih čistilnih napravah zagotavlja ARSO, podatki pa izhajajo iz letnih poročil zavezancev za izvajanje obratovalnega monitoringa odpadnih voda, torej upravljavcev komunalnih in skupnih čistilnih naprav, za katere je pri obratovanju naprave predpisana obveznost izvajanja obratovalnega monitoringa odpadnih voda. Zavezanci za izvajanje obratovalnega monitoringa vsako leto najpozneje do 31. marca poročajo o rezultatih obratovalnega monitoringa odpadnih voda v preteklem koledarskem letu. V okviru ARSO se izvede kontrola posredovanih poročil, preveri se tako skladnosti zapisov v poročilu, kot tudi pravilnost izračunov v samem poročilu. Po potrditvi poročila oziroma odpravi morebitnih nepravilnosti s strani zavezanca podatke iz poročil ARSO vnese v zbirko podatkov o komunalnih in skupnih čistilnih napravah.

Poleg zbirke podatkov na področju emisij snovi v vode pri odvajanju odpadnih voda ARSO vodi tudi druge zbirke podatkov, ki se smiselno navezujejo na problematiko odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda ali pa predstavljajo ključne vire podatkov za ugotavljanje učinkovitosti ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, kot izhajajo iz Direktive 91/271/EGS ali nacionalne zakonodaje. Med pomembnejše sodi zbirka podatkov o kakovosti voda v Republiki Sloveniji (EKOvode).

1.4.3. Zbirke podatkov GURS

GURS vodi in zagotavlja pogoje za delovanje zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture (ZK GJI), katastra stavb (KS), registra prostorskih enot (RPE) ter registra nepremičnin (REN).

ZK GJI predstavlja temeljno nepremičninsko evidenco v Sloveniji, v kateri se evidentirajo objekti gospodarske javne infrastrukture. Med objekti javne komunalne infrastrukture se evidentirajo podatki o kanalizaciji (javnih kanalizacijskih omrežjih in komunalnih ter skupnih čistilnih napravah, ki so javna infrastruktura lokalnega pomena). Vnos podatkov v ZK GJI zagotavlja GURS, podatki pa izhajajo iz poročil o izgradnji gospodarske javne infrastrukture, ki so jih dolžni posredovati lastniki objektov javne infrastrukture. Lastniki objektov podatke sporočajo v obliki elaborata, ki se na GURS preveri, podatki pa vnesejo v informacijski sistem. Potrjena verzija elaborata se po elektronski poti posreduje tudi lastniku objekta - poročevalcu. Lastniki objektov morajo skladno s predpisi zagotoviti podatke o vrsti in tipu objekta gospodarske javne infrastrukture ter njegovi lokaciji.

KS predstavlja temeljno evidenco podatkov o stavbah v Sloveniji in se povezuje z zemljiškim katastrom in zemljiško knjigo. V katastru stavb se evidentirajo podrobni podatki o stavbah in delih stavb.

RPE predstavlja integrirano zbirko podatkov z lokacijskimi in opisnimi podatki o prostorskih enotah. V registru prostorskih enot so evidentirane hišne številke, zagotovljena pa je tudi povezava s katastrom stavb. Za določitev aglomeracij so zlasti pomembne naslednje prostorske enote: hišna številka, naselje in občina.

REN predstavlja javno zbirko podatkov o nepremičninah, ki na enem mestu evidentira dejanske podatke o vseh nepremičninah. Nepremičnina, ki se vodi v REN, je lahko samostojno zemljišče (parcela), zemljišče s pripadajočimi sestavinami (npr. parcela z enodružinsko hišo), stavba (npr. stavba s stavbno pravico) ali del stavbe (npr. stanovanje). Vsi deli ene nepremičnine (zemljišča in deli stavb) imajo enako lastništvo. Register vsebuje tudi podatek o tem, ali ima stavba kanalizacijo.

1.5. Celovita presoja vplivov na okolje

MOP je v zvezi s tem operativnim programom na podlagi 38.a člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – ZDU-1-UPB4, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14 in 51/16), 40. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt, 48/12, 57/12, 92/13, 56/159, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE), prvega odstavka 101.a člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20) in 144. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – ZUP-UPB2, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) v upravni zadevi določitve načrtov, za katere je treba izvesti postopek celovite presoje njihovih vplivov na okolje, ter na podlagi obvestila o nameri izdelave novelacije Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (številka vloge 35406 – 63/2015 z dne 21. 7. 2015, prejete 27. 7. 2015), pripravljavcu načrta MOP, Direktoratu za

vode investicije, Dunajska cesta 48, Ljubljana, izdal odločbo št. 35409 – 119/2015/14 z dne 21. 10. 2015 z odločitvijo, da v postopku priprave in sprejemanja načrta, to je Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ni treba izvesti postopka celovite presoje vplivov na okolja.

Odločitev je utemeljena zlasti z dejstvom, da konkretni projekti za komunalne čistilne naprave, ki bi zapadli obveznosti presoje vplivov na okolje, niso del tega operativnega programa. Poleg tega je odločitev utemeljena z dejstvom, da vsebina tega operativnega programa ne prinaša sprememb, katerih vplivi bi se bistveno razlikovali od vplivov predhodnega operativnega programa. Ugotovljeno pa je bilo, da bi se morebitni negativni vplivi na vodne in obvodne habitatne vrste ali habitatne tipe ali morebitni negativni vplivi na kulturno dediščino lahko pokazali v primeru neustreznega načrtovanja projektov ali umeščanja in izvedbe načrtovane infrastrukture. Glede na navedeno je v obrazložitvi odločbe podano opozorilo glede upoštevanja varstvenih režimov in ohranjanja arheoloških ostalin na podrobnejših ravneh načrtovanja v postopkih priprave prostorskih aktov.

Ne glede na navedeno je treba pri načrtovanju konkretnih projektov oziroma prostorskih aktov s področja odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode upoštevati zahteve Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15 in 26/17), ki določa vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna, ter vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna, če se zanje v predhodnem postopku ugotovi, da bi lahko imeli pomembne vplive na okolje. Obenem določa tudi podrobnejša merila, na podlagi katerih se v predhodnem postopku ugotavlja, ali je za nameravani poseg v okolje treba izvesti presojo vplivov na okolje. Navedeni posegi so določeni v prilogi zadevne uredbe in vključujejo tudi okoljsko infrastrukturo na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, in sicer je:

- presoja vplivov na okolje obvezna, če gre za poseg v zvezi z izgradnjo čistilne naprave komunalne odpadne vode z zmogljivostjo, večjo od 150.000 PE, ali spremembo čistilne naprave, ki dosega ta prag, pri čemer se upošteva poseg sam po sebi ali v povezavi z drugimi funkcionalno in prostorsko povezanimi posegi, ter
- presoja vplivov na okolje obvezna, če se v predhodnem postopku ugotovi, da bi poseg v okolje lahko imel pomembne vplive na okolje, če gre za čistilno napravo za komunalno odpadno vodo z zmogljivostjo, večjo od 2.000 PE in enako ali manjšo od 150.000 PE, ali za objekt za zbiranje in odvajanje komunalne odpadne vode, skupaj z industrijskimi odpadnimi vodami ali padavinskimi vodami (kanalizacija), dolžine vodov, večje od 5.000 m, razen priključkov.

2. PREGLED STANJA NA PODROČJU ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE TER RAVNANJA Z BLATOM

2.1. Predhodni operativni program

Poleg predpisov, ki določajo zahteve glede odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, je bil v obdobju do konca leta 2017 ključni dokument na tem področju Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (novelacija za obdobje od leta 2005 do leta 2017), sklep Vlade RS, št. 35401-2/2010/3 z dne 11. 11. 2010 in sklep Vlade RS, št. 35401-2/2010/8 z dne 14. 7. 2011 (v nadaljnjem besedilu: predhodni operativni program). V predhodnem operativnem programu so bile podrobno določene aglomeracije, za katere je treba v predpisanih rokih obvezno zagotoviti odvajanje komunalne odpadne vode v javno kanalizacijo in njeno čiščenje na komunalni oziroma skupni čistilni napravi s predpisano stopnjo čiščenja. Predhodni operativni program je vključeval tako aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, kot tudi aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, povzemal pa je tudi zahteve predpisov na območju zunaj meja aglomeracij.

Predhodni operativni program je dostopen na arhivski spletni strani MOP:

http://www.arhiv.mop.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/veljavni_predpisi/zakon_o_varstvu_okolja/programi_in_nacrti_varstva_okolja/

2.1.1. Aglomeracije iz predhodnega operativnega programa

V predhodnem operativnem programu so bile aglomeracije določene kot skupine kvadratnih celic s površino 100 m krat 100 m (v nadaljnjem besedilu: celica), ki se med seboj stikajo najmanj v enem oglišču, če je skupina celic dosegala predpisana merila glede gostote obremenjenosti zaradi nastajanja komunalne odpadne vode in predpisana merila glede celotne obremenjenosti.

Gostota obremenjenosti posamezne aglomeracije zaradi nastajanja komunalne odpadne vode je bila določena na podlagi celotne obremenjenosti in celotne površine aglomeracije, pri čemer je bila celotna obremenjenost v aglomeraciji enaka številu prebivalcev s stalnim prebivališčem v tej aglomeraciji, povečanemu za 30 odstotkov zaradi upoštevanja obremenitve iz gospodarske in druge dejavnosti. Pri določitvi posameznih aglomeracij oziroma njihovih meja so bili upoštevani tudi nekateri prostorski podatki, zlasti o mejah naselij ali mejah občin, ter v času določitve veljavni načrti ali ureditve odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

V predhodnem operativnem programu je bilo določenih 2.232 aglomeracij. Od teh je bilo določenih 158 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. V predhodnem operativnem programu je bilo določenih tudi devet aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 50 PE.

V preglednici (Preglednica 1) je prikazano število aglomeracij iz predhodnega operativnega programa in skupna obremenitev teh aglomeracij, ločeno po velikostnih razredih aglomeracij in glede na njihovo lego (na prispevnih območjih občutljivih območij, na vplivnih območjih kopalnih voda, na vodovarstvenih območjih in na območjih razpoklinskih vodonosnikov, vključno s kraškimi) ter glede na to, ali je aglomeracija uvrščena v osnovni ali dodatni program.

Preglednica 1: Število in skupna obremenitev aglomeracij iz predhodnega operativnega programa po velikostnih razredih in legi

Aglomeracije	Število	Skupna obremenitev ⁽¹⁾
		[PE]

Aglomeracije	Število	Skupna obremenitev⁽¹⁾
		[PE]
<i>Aglomeracije v Republiki Sloveniji</i>		
<i>Osnovni program</i>	<i>1.391</i>	<i>1.888.957</i>
aglomeracije ≥ 10.000 PE	26	938.304
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	132	523.917
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	250	248.885
aglomeracije od 50 do 500 PE	983	177.852
<i>Dodatni program</i>	<i>841</i>	<i>218.123</i>
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	105	93.216
aglomeracije od 50 do 500 PE	727	124.587
aglomeracije < 50 PE	9	320
Skupaj	2.232	2.107.080
<i>Aglomeracije na prispevnih območjih občutljivih območij</i>		
<i>Osnovni program</i>	<i>841</i>	<i>509.557</i>
aglomeracije ≥ 10.000 PE	11	191.523
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	26	101.394
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	100	96.343
aglomeracije od 50 do 500 PE	704	120.298
<i>Dodatni program</i>	<i>21</i>	<i>3.008</i>
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	1	1.174
aglomeracije od 50 do 500 PE	17	1.720
aglomeracije < 50 PE	3	114
Skupaj	862	512.565
<i>Aglomeracije na vplivnih območjih kopalnih voda</i>		
<i>Osnovni program</i>	<i>54</i>	<i>133.504</i>
aglomeracije ≥ 10.000 PE	5	97.978
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	5	18.532
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	7	8.083
aglomeracije od 50 do 500 PE	37	8.910
<i>Dodatni program</i>	<i>3</i>	<i>270</i>
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	0	0
aglomeracije od 50 do 500 PE	2	230
aglomeracije < 50 PE	1	40
Skupaj	57	133.774
<i>Vodovarstvena območja</i>		
<i>Osnovni program</i>	<i>539</i>	<i>1.118.004</i>
aglomeracije ≥ 10.000 PE	15	695.419
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	56	239.824

Aglomeracije	Število	Skupna obremenitev⁽¹⁾
		[PE]
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	116	114.702
aglomeracije od 50 do 500 PE	352	68.059
<i>Dodatni program</i>	<i>11</i>	<i>3.110</i>
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	2	2.206
aglomeracije od 50 do 500 PE	7	827
aglomeracije < 50 PE	2	77
Skupaj	550	1.121.114
<i>Aglomeracije na razpoklinskih vodonosnikih, vključno s kraškimi</i>		
<i>Osnovni program</i>	<i>713</i>	<i>1.164.307</i>
aglomeracije ≥ 10.000 PE	18	686.582
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	65	280.972
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	105	102.612
aglomeracije od 50 do 500 PE	525	94.141
<i>Dodatni program</i>	<i>263</i>	<i>62.610</i>
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	26	25.388
aglomeracije od 50 do 500 PE	231	37.036
aglomeracije < 50 PE	6	186
Skupaj	976	1.226.917

⁽¹⁾ Skupna obremenitev je določena na podlagi števila prebivalcev s stalnim prebivališčem v aglomeraciji, povečanega za 30 odstotkov zaradi upoštevanja obremenitve iz gospodarske in druge dejavnosti.

Na podlagi podatkov o stalno prijavljenih prebivalcih v aglomeracijah iz predhodnega operativnega programa in ob upoštevanju podatkov iz CRP o stalno prijavljenih prebivalcih v Republiki Sloveniji je mogoče ugotoviti, da je na območju zunaj meja aglomeracij iz predhodnega operativnega programa 411.531 stalno prijavljenih prebivalcev, kar ustreza obremenitvi 411.531 PE (stanje glede na CRP na presečni datum 1. januar 2009).

V primerjavi s podatkom iz CRP o stalno prijavljenih prebivalcih v Republiki Sloveniji na dan 31. decembra 2018, se je število stalno prijavljenih prebivalcev zunaj meja aglomeracij iz predhodnega operativnega programa povečalo za 35.599, kar ustreza obremenitvi 447.130 PE.

2.1.2. Povzetek ukrepov iz predhodnega operativnega programa

Predhodni operativni program, kot je razvidno iz preglednice (Preglednica 1), je vključeval osnovni in dodatni program:

- osnovni program za posamezne aglomeracije je določal ukrepe v skladu s predpisi, ki so veljali v času sprejetja predhodnega operativnega programa, in sicer obvezno opremljanje z javnim kanalizacijskim omrežjem in komunalno čistilno napravo s predpisano stopnjo čiščenja komunalne odpadne vode. Ciljna stopnja opremljenosti je bila najmanj 95 odstotna opremljenost glede na skupno obremenitev posamezne aglomeracije, izražene v PE;

- dodatni program je določal ukrepe za aglomeracije, za katere v skladu s predpisi, ki so veljali v času sprejetja predhodnega operativnega programa, opremljanje z javno kanalizacijo ni bilo predpisano. Investicije v izgradnjo javne kanalizacije z zagotovljenim ustreznim čiščenjem komunalne odpadne vode so se šttele za skladne s predhodnim operativnim programom, če so bile tehnično-tehnološko in gospodarsko upravičene. Ciljna stopnja opremljenosti ni bila predpisana, saj je odvisna od rezultatov analiz o tehnično-tehnološki in gospodarski upravičenosti.

Osnovni program se je delil v osem podpoglavij in je vključeval skupno 1.391 aglomeracij, kar pomeni skupno obremenitev 1.888.957 PE. Od tega je vključeval 158 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, kar pomeni obremenitev 1.462.221 PE. Osnovni program je vključeval tudi 1.233 aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, kar pomeni obremenitev 426.737 PE.

Dodatni program predhodnega operativnega programa se je delil v pet podpoglavij in je vključeval 841 aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, kar pomeni skupno obremenitev 218.123 PE. Podatki iz predhodnega operativnega programa kažejo, da jih devet ni doseglo merila celotne obremenjenosti s komunalno odpadno vodo 50 PE in da jih 58 glede gostote obremenjenosti ni doseglo niti najnižjega merila gostote obremenjenosti, predpisanega za območja s posebnimi zahtevami, t. j. 10 PE/ha.

2.1.3. Povzetek finančne ocene predhodnega operativnega programa

V predhodnem operativnem programu je ocena finančnih sredstev, potrebnih za izvedbo predpisanih ukrepov, znašala 2.155 milijonov evrov, od tega 1.564 milijonov evrov za javno kanalizacijsko omrežje in 591 milijonov evrov za čistilne naprave.

Ocena sredstev, potrebnih za izvedbo predpisanih ukrepov iz predhodnega operativnega programa, po velikostnih razredih aglomeracij in ločeno za javno kanalizacijsko omrežje oziroma komunalno ali skupno čistilno napravo, namenjeno za izvajanje javne službe, je prikazana v preglednici (Preglednica 2). Ocena sredstev se nanaša na obdobje od leta 2009 do konca leta 2017. Iz podatkov je razvidno, da delež ocenjenih sredstev za ukrepe iz osnovnega programa, ki se nanašajo na aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, dosega skoraj 35 odstotkov.

Preglednica 2: Ocena finančnih sredstev predhodnega operativnega programa

Aglomeracije	JKO	ČN	SKUPAJ
	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]
<i>Osnovni program</i>	<i>1.157,53</i>	<i>444,55</i>	<i>1.602,08</i>
aglomeracije ≥ 2.000 PE	539,92	208,54	748,46
aglomeracije od 50 do 2.000 PE	617,61	236,01	853,62
<i>Dodatni program</i>	<i>406,10</i>	<i>146,94</i>	<i>553,04</i>
Skupaj	1.563,63	591,49	2.155,12

JKO – javno kanalizacijsko omrežje;

ČN – čistilna naprava, namenjena za izvajanje javne službe.

2.1.4. Ocena izvajanja predhodnega operativnega programa

Ocena izvajanja predhodnega operativnega programa po posameznih aglomeracijah v obdobju od njegovega sprejetja, izhaja iz podatkov iz letnih poročil o izvajanju javne službe, ki so jih izvajalci javnih služb v obravnavnem obdobju posredovali po IJSVO.

Podatki o načinu opremljenosti objektov na območju v aglomeracijah in zunaj meja aglomeracij so sestavni del IJSVO, in sicer morajo izvajalci javne službe za vsak posamezen objekt na svojem območju, torej na območju, na katerem izvajajo javno službo (območju izvajalca javne službe), poročati o načinu ureditve odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Poročati morajo na objekt natančno (MID EHIŠ), in sicer zlasti naslednje podatke:

1. lokacijo objekta, opredeljeno s koordinatami X in Y v državnem koordinatnem sistemu;
2. način izvajanja javne službe, ki je lahko:
 - KANAL, kar pomeni, da je objekt priključen na javno kanalizacijsko omrežje (JKO),
 - GREZ_N, kar pomeni, da je objekt opremljen z nepretočno greznico,
 - GREZ_P, kar pomeni, da je objekt opremljen z obstoječo pretočno greznico,
 - IZPUST, kar pomeni, da gre za neposredni izpust komunalne odpadne vode v vodo,
 - MKČN, kar pomeni, da je objekt opremljen z malo komunalno čistilno napravo, ki ni del javne kanalizacije,
 - NEZNAN, kar pomeni, da način ravnanja s komunalno odpadno vodo iz stavbe ni znan;
3. predviden način izvajanja javne službe, pri čemer so možne oblike KANAL, GREZ_N, MKČN,
4. predviden datum dejanske opremljenosti objekta,
5. identifikacijska številka aglomeracije, v kateri se nahaja objekt, pri čemer se, če se objekt ne nahaja v aglomeraciji, vnese oznaka »-99«.

Pri izračunu stopnje priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in na komunalno ali skupno čistilno napravo so bili uporabljeni podatki iz IJSVO na referenčni datum 31. december 2018.

Napredek v stopnji priključenosti na javno kanalizacijo po velikostnih razredih aglomeracij, ločeno za stopnjo priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in priključenost na komunalno ali skupno čistilno napravo, namenjeno za izvajanje javne službe, je prikazan v preglednici (Preglednica 3).

Preglednica 3: Napredek v stopnji priključenosti na javno kanalizacijo

Priloga št. 5: Napredek v stopnji priključenosti na javno kanalizacijo			
Aglomeracije		Stopnja priključenosti	
		31. 12. 2008	31. 12. 2018
Stopnja priključenosti na JKO			
Osnovni program	[%]	61,3	82,9
aglomeracije ≥ 10.000 PE	[%]	84,7	95,4
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	[%]	50,8	85,0
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	[%]	29,9	66,0
aglomeracije od 50 do 500 PE	[%]	12,5	34,0
Dodatni program	[%]	13,8	43,3
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	[%]	19,5	53,7
aglomeracije od 50 do 500 PE	[%]	9,6	35,7
aglomeracije < 50 PE	[%]	9,1	9,1

Aglomeracije		Stopnja priključenosti	
		31. 12. 2008	31. 12. 2018
Skupaj	[%]	56,4	78,8
Stopnja priključenosti na ČN			
Skupna nazivna zmogljivost ČN	[mio PE]	2,04	2,70
Osnovni program	[%]	48,9	81,0
aglomeracije ≥ 10.000 PE	[%]	69,3	95,2
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	[%]	36,4	80,9
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	[%]	25,8	63,6
aglomeracije od 50 do 500 PE	[%]	10,4	30,7
Dodatni program	[%]	13,6	42,1
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	[%]	19,6	53,0
aglomeracije od 50 do 500 PE	[%]	9,1	34,1
aglomeracije < 50 PE	[%]	9,1	9,1
Skupaj	[%]	45,2	77,0

JKO – javno kanalizacijsko omrežje;

ČN – čistilna naprava, namenjena za izvajanje javne službe.

Primerjava podatkov o stopnji priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in na komunalno ali skupno čistilno napravo, namenjeno za izvajanje javne službe, na presečni datum 31. december 2018 kaže napredek glede na presečni datum predhodnega operativnega programa, 31. december 2008.

Povprečni delež priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje se je za celotno Slovenijo glede na presečni datum predhodnega operativnega programa, 31. december 2008, povečal s 56,4 odstotka na 77,7 odstotka. Povprečni delež priključenosti na komunalno ali skupno čistilno napravo, namenjeno za izvajanje javne službe, se je za celotno Slovenijo glede na presečni datum predhodnega operativnega programa, 31. december 2008, povečal s 45,2 odstotka na 75,4 odstotka.

2.1.4.1 Ocena stopnje priključenosti na javno kanalizacijo – v aglomeracijah iz predhodnega operativnega programa

Stopnja priključenosti posameznih aglomeracij je prikazana v odstotkih glede na skupno obremenitev aglomeracije.

Podatki o priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje po velikostnih razredih aglomeracij so prikazani v preglednici (Preglednica 4). Skupni delež priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje na presečni datum 31. december 2018 je 78,8 odstotka, skupni delež priključenosti na komunalno ali skupno čistilno napravo, pa je 77,0 odstotka. Deleži priključenosti so prikazani glede na skupno obremenitev, izraženo v PE.

Preglednica 4: Priključenost na javno kanalizacijo po velikostnih razredih aglomeracij iz predhodnega operativnega programa

Aglomeracije	Skupna obremenitev	Priključenost			
		JKO	JKO	ČN	ČN

	[PE]	[PE]	[%]	[PE]	[%]
<i>Osnovni program</i>	1.888.957	1.565.286	82,9	1.530.192	81,0
aglomeracije ≥ 10.000 PE	938.304	895.362	95,4	893.301	95,2
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	523.917	445.117	85,0	423.946	80,9
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	248.885	164.274	66,0	158.392	63,6
aglomeracije od 50 do 500 PE	177.852	60.532	34,0	54.553	30,7
<i>Dodatni program</i>	218.123	94.548	43,3	91.905	42,1
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	93.216	50.056	53,7	49.386	53,0
aglomeracije od 50 do 500 PE	124.587	44.463	35,7	42.489	34,1
aglomeracije < 50 PE	320	29	9,1	29	9,1
Skupaj	2.107.080	1.659.834	78,8	1.622.097	77,0

⁽¹⁾ Vključene so tudi aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 50 PE, in aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 50 PE in manjšo od 2.000 PE, iz dodatnega programa predhodnega operativnega programa;

JKO – javno kanalizacijsko omrežje;

ČN – čistilna naprava, namenjena za izvajanje javne službe.

Podatki o stopnji priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in komunalno ali skupno čistilno napravo po posameznih aglomeracijah, prikazani glede na priključenost skupne obremenitve aglomeracije, izražene v PE, kot izhaja iz podatkov IJSVO, so prikazani v prilogi (PRILOGA 3), ki je sestavni del tega operativnega programa.

2.1.4.2 Preliminarna ocena skladnosti

Za vsako posamezno aglomeracijo iz predhodnega operativnega programa je izdelana preliminarne ocena skladnosti s predpisanimi zahtevami glede odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, in sicer je preliminarne ocena izdelana po merilih, ki jih v navodilih »Evaluation of Information reported in the Frame of UWWTD Questionnaires, General Methodology and Working Steps, March 2012, revised October 2014« in »UWWTD legal compliance assessment methodology document, Final 20 June 2014« navaja EK (v nadaljnjem besedilu: navodilo EK).

Za ugotavljanje skladnosti glede odvajanja komunalne odpadne vode so v navodilu EK navedena naslednja merila:

1. če seštevke deležev obremenitve, ki se ne odvaja v kanalizacijsko omrežje, in obremenitve, ki se ne čisti v individualnem sistemu za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ter obremenitve, ki se čisti v individualnem sistemu za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ne presega dveh odstotkov in hkrati ne presega 2.000 PE, se aglomeracija oceni kot skladno glede odvajanja komunalne odpadne vode (aglomeracija skladna s 3. členom Direktive 91/271/EGS; v nadaljnjem besedilu: oznaka »skladna«),
2. če seštevke iz prejšnje točke presega dva odstotka ali presega 2.000 PE, se podrobneje preveri seštevke deležev obremenitve, ki se ne odvaja v kanalizacijsko omrežje, in obremenitve, ki se ne čisti v individualnem sistemu za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. Če ta presega dva odstotka ali presega 2.000 PE, se aglomeracija oceni kot neskladna glede odvajanja komunalne odpadne vode (neskladno s 3. členom Direktive 91/271/EGS; v nadaljnjem besedilu: oznaka »ni skladna«), če pa ne presega dveh odstotkov in hkrati ne presega 2.000 PE, se

aglomeracija oceni kot aglomeracija z vprašljivo skladnostjo glede odvajanja komunalne odpadne vode (aglomeracija vprašljivo skladna s 3. členom Direktive 91/271/EGS; v nadaljnjem besedilu: oznaka »vprašljiva«),

3. če je aglomeracija ocenjena za neskladno, se dodatno podrobneje preveri delež obremenitve, ki se čisti v individualnem sistemu za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. Če ta delež presega dva odstotka ali presega 1.000 PE, se aglomeracija oceni kot aglomeracija z dodatno vprašljivo skladnostjo (AddQC) glede odvajanja komunalne odpadne vode (aglomeracija dodatno vprašljiva skladna s 3. členom Direktive 91/271/EGS).

Za ugotavljanje skladnosti glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode so v navodilu EK navedena naslednja merila:

1. če je posamezna aglomeracija glede odvajanja komunalne odpadne vode ocenjena kot »skladna« ali kot »vprašljiva« aglomeracija, se nadalje preverja skladnost z zahtevami glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode;
2. če delež obremenitve, ki se odvaja v kanalizacijsko omrežje, a zanj ni zagotovljeno sekundarno čiščenje, ne presega enega odstotka in hkrati ne presega 2.000 PE, se aglomeracija oceni kot skladna s predpisanimi zahtevami glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode (aglomeracija skladna s 4. členom Direktive 91/271/EGS), če hkrati rezultati monitoringa parametrov v odpadni vodi izkazujejo skladnost s predpisanimi mejnimi vrednostmi emisij pri sekundarnem čiščenju za vse komunalne čistilne naprave, v katerih se čisti komunalna odpadna voda iz te aglomeracije;
3. če delež obremenitve, ki se odvaja v kanalizacijsko omrežje, a zanj ni zagotovljeno sekundarno čiščenje, presega en odstotek ali presega 2.000 PE, ali če rezultati monitoringa parametrov v odpadni vodi ne izkazujejo skladnosti s predpisanimi mejnimi vrednostmi emisij pri sekundarnem čiščenju, se aglomeracija oceni kot neskladna s predpisanimi zahtevami glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode (aglomeracija ni skladna s 4. členom Direktive 91/271/EGS).

Za ugotavljanje skladnosti glede terciarnega čiščenja komunalne odpadne vode so v navodilu EK navedena naslednja merila:

1. za celoten delež obremenitve aglomeracije, ki se odvaja po kanalizacijskem omrežju, mora biti zagotovljeno terciarno čiščenje oziroma strožje čiščenje glede na tip občutljivega območja. To pomeni, da morajo imeti vse komunalne čistilne naprave, v katerih se čisti komunalna odpadna voda iz te aglomeracije, tehnologijo za najmanj terciarno oziroma predpisano strožje čiščenje komunalne odpadne vode (aglomeracija skladna s 5. členom Direktive 91/271/EGS), in
2. rezultati monitoringa parametrov v odpadni vodi morajo izkazovati skladnost s predpisanimi mejnimi vrednostmi emisij pri terciarnem čiščenju za vse komunalne čistilne naprave, v katerih se čisti komunalna odpadna voda iz te aglomeracije (aglomeracija skladna s 5. členom Direktive 91/271/EGS).

Pri ugotavljanju skladnosti glede čiščenja komunalne odpadne vode je treba upoštevati tudi, da aglomeracija ne more biti skladna glede sekundarnega ali terciarnega čiščenja, če ni skladna glede odvajanja komunalne odpadne vode, prav tako ne more biti skladna glede terciarnega čiščenja, če ni skladna glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode. V posebnih primerih, ko je delež obremenitve, ki se odvaja v kanalizacijsko omrežje, enak nič odstotkov in je aglomeracija ocenjena kot aglomeracija z vprašljivo skladnostjo glede odvajanja komunalne odpadne vode, ker se za pretežni delež obremenitve zagotavlja čiščenje v individualnih sistemih za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, se aglomeracija glede skladnosti s 4. ali 5. členom Direktive 91/271/EGS označi z oznako »ni relevantno«.

Pri izračunu preliminarne ocene skladnosti po posameznih aglomeracijah iz predhodnega operativnega programa so uporabljeni podatki iz IJSVO, in sicer podatki o stavbah ter obliki odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda na referenčni datum 31. december 2018, ki jih sporočijo izvajalci javnih služb.

Preliminarna ocena skladnosti glede odvajanja komunalne odpadne vode kaže, da je 118 od skupno 158 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE skladnih s 3. členom Direktive 91/271/EGS. Če se za aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, upoštevajo enaka merila za oceno skladnosti, pa podatki kažejo, da skladnost dosega:

1. skupno 806 aglomeracij iz osnovnega programa predhodnega operativnega programa, od tega:
 - 180 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE in manjšo od 2.000 PE, in
 - 626 aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 500 PE, ter
2. skupno 620 aglomeracij iz dodatnega programa predhodnega operativnega programa, od tega:
 - 78 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE in manjšo od 2.000 PE, in
 - 542 aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 500 PE.

Preliminarna ocena skladnosti glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode kaže, da je 83 od skupno 158 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE skladnih s 4. členom Direktive 91/271/EGS. Če se za aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, upoštevajo enaka merila za oceno skladnosti, pa podatki kažejo, da skladnost dosega:

1. skupno 365 aglomeracij iz osnovnega programa predhodnega operativnega programa, od tega:
 - 117 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE in manjšo od 2.000 PE, in
 - 248 aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 500 PE, ter
2. skupno 252 aglomeracij iz dodatnega programa predhodnega operativnega programa, od tega:
 - 48 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE in manjšo od 2.000 PE, in
 - 208 aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 500 PE.

Preliminarna ocena skladnosti glede strožjega čiščenja komunalne odpadne vode kaže, da je 34 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE skladnih s 5. členom Direktive 91/271/EGS.

Podatki o preliminarni oceni skladnosti aglomeracij iz predhodnega operativnega programa so prikazani v prilogi (PRILOGA 4), ki je sestavni del tega operativnega programa.

2.1.4.3 Ocena stopnje priključenosti na posamezno vrsto ureditve – zunaj meja aglomeracij iz predhodnega operativnega programa

Podatki o načinu ureditve odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode iz IJSVO na presečni datum 31. december 2018, ki jih sporočijo s strani izvajalci javnih služb, kažejo, da:

- za 26.810 stalno prijavljenih prebivalcev zunaj meja aglomeracij, kar znaša 8,8 odstotka, izvajalci javne službe niso poročali podatka o načinu ureditve odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, torej tudi ne o načinu izvajanja javne službe,
- stopnja priključenosti stalno prijavljenih prebivalcev zunaj meja aglomeracij na javno kanalizacijsko omrežje znaša 9,9 odstotka,
- ima individualno ureditev (MKČN, GREZ_P ali GREZ_N) 79,0 odstotka stalno prijavljenih prebivalcev zunaj meja aglomeracij,

- je za 4,8 odstotka vseh stalno prijavljenih prebivalcev zunaj meja aglomeracij po poročilih izvajalcev javne službe način ureditve neznan.

Preglednica 5: Obremenitev po načinu izvajanja javne službe zunaj meja aglomeracij

Način izvajanja javne službe	Skupna obremenitev	
	[PE]	[%]
MKČN	19.030	4,26
IZPUST	1.205	0,27
NP	26.810	6,00
KANAL	44.321	9,91
GREZ_N	39.185	8,76
GREZ_P	294.983	65,97
NEZNAN	21.596	4,83
Skupaj	447.130⁽¹⁾	100

⁽¹⁾ Za izračun je upoštevano število stalno prijavljenih prebivalcev na dan 31. decembra 2018;

MKČN – mala komunalna čistilna naprava z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE;

IZPUST – neposredni izpust komunalne odpadne vode v vodo;

NP – v IJSVO ni podatka (izvajalec javne službe ni poročal);

KANAL – objekt priključen na javno kanalizacijsko omrežje;

JKO – javno kanalizacijsko omrežje;

GREZ_N – objekt opremljen z nepretočno greznico;

GREZ_P – objekt opremljen z obstoječo pretočno greznico;

NEZNAN – način ravnanja s komunalno odpadno vodo iz stavbe ni znan.

2.2. Poraba finančnih sredstev

Po podatkih Ministrstva za finance je v obdobju od leta 2007 do leta 2019, višina investicijskih izdatkov za odvajanje in čiščenje odpadne vode vseh lokalnih skupnosti znašala 1.484 milijonov evrov. Pri tem so upoštevani podatki o višini vseh investicijskih odhodkov in investicijskih transferov občin, namenjeni za program »0520 Ravnanje z odpadno vodo«.

Investicijski izdatki za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju od leta 2007 do leta 2019 so prikazani v preglednici (Preglednica 6). V preglednici (Preglednica 6) so prikazani investicijski izdatki glede na različne vire financiranja predhodnega operativnega programa v obdobju od leta 2007 do leta 2019, in sicer:

- sredstva Kohezijskega sklada, namenjena za gradnjo infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, prednostno v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE,
- sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj, namenjena za gradnjo infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, pa tudi za aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE,
- sredstva proračuna Republike Slovenije, in

- sredstva proračunov občin, vključno s sredstvi okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, sredstvi komunalnega prispevka in drugimi sredstvi.

V okviru projektov, financiranih iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj, so se poleg ukrepov s področja odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode lahko izvajali tudi drugi ukrepi, kot na primer ukrepi s področja oskrbe s pitno vodo, ceste in podobno. Glede na to, da iz razpoložljivih virov struktura ukrepov oziroma porazdelitev stroškov med različne vrste ukrepov posameznega projekta ni razvidna, so finančna sredstva teh projektov upoštevana oziroma v preglednici (Preglednica 6) prikazana v celoti.

Preglednica 6: Investicijski izdatki in finančni viri za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju 2007–2019 (v mio EUR)

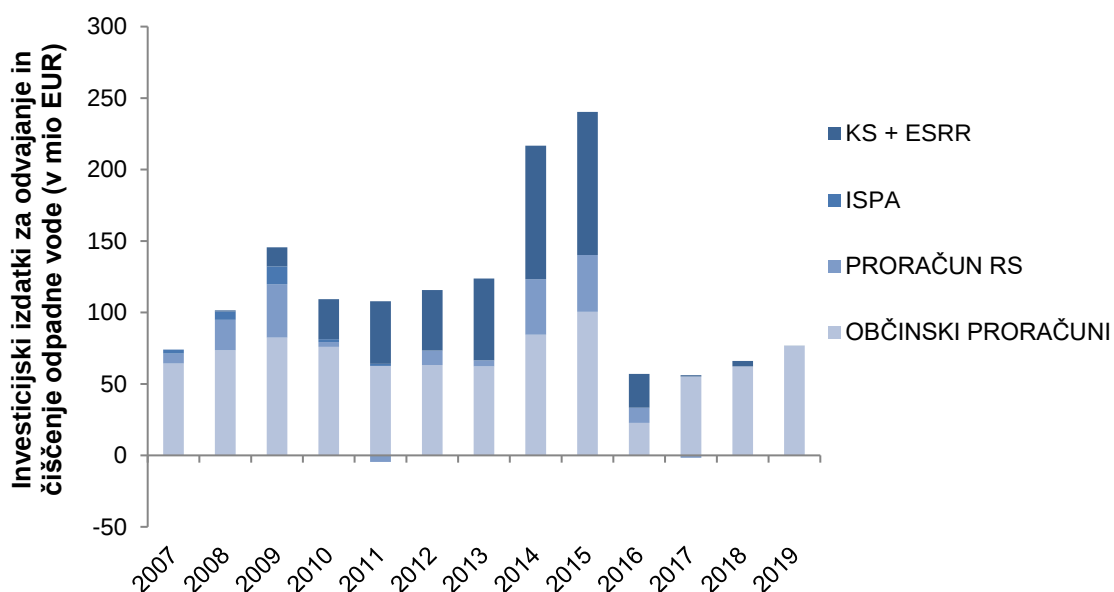
LETO	KS + ESRR	ISPA	Proračun RS	Občinski proračun	SKUPAJ
	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]
2007	0,0	2,9	6,9	64,3	74,1
2008	0,8	5,8	21,3	73,6	101,4
2009	13,4	12,4	37,4	82,4	145,6
2010	28,0	2,0	3,3	75,9	109,3
2011	43,8	1,5	-4,6	62,6	103,3
2012	42,3	0,0	10,2	63,2	115,7
2013	57,2	0,0	4,2	62,3	123,7
2014	93,3	0,0	38,9	84,5	216,6
2015	100,1	0,0	39,8	100,4	240,3
2016	23,5	0,0	10,7	22,8	57,0
2017	0,8	0,0	-1,6	55,2	54,4
2018	3,7	0,0	0,0	62,3	66,0
2019	0,1	0,0	0,0	76,6	76,6
SKUPAJ	407,1	24,6	166,4	886,1	1.484,1

KS – Kohezijski sklad;

ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj;

ISPA – instrument strukturnih politik v predpristopnem obdobju (do 1. maja 2004).

Investicijski izdatki za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju od leta 2007 do leta 2019 so po posameznih letih grafično prikazani v sliki (Grafikon 1). Podatki kažejo, da so investicijski izdatki v obdobju, za katerega je bila podana okvirna finančna struktura za izvedbo predhodnega operativnega programa, to je od leta 2009 do leta 2017, znašali 1.166 milijonov evrov, kar je približno 50 odstotkov glede na oceno potrebnih finančnih sredstev za izvedbo ukrepov, ki je bila podana v predhodnem operativnem programu. Iz grafikona je razvidno, da se je obseg investicij v letih povečeval, pri čemer se bistveno povečanje obsega investicij izkazuje v letih 2009, 2014 in 2015. Največji delež sredstev izhaja iz proračunov občin, od leta 2009 dalje se izkazuje stalno naraščanje deleža sredstev evropskih skladov (KS in ESRR), ki pa se po letu 2015 znižujejo, kar povezujemo predvsem z iztekom finančnega obdobja 2007–2013.

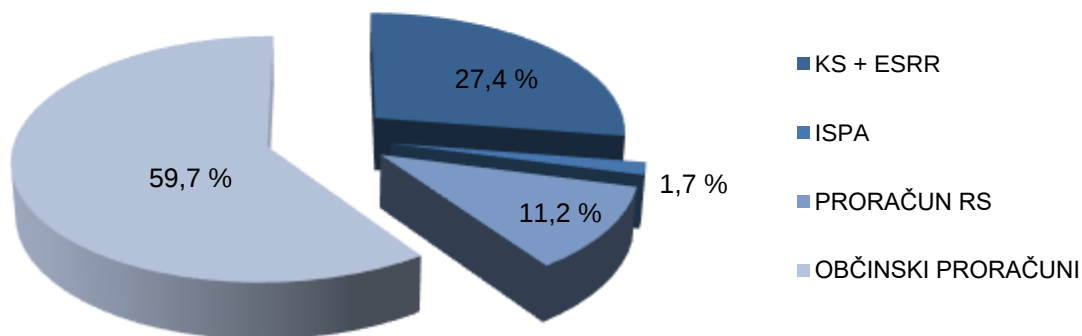

Grafikon 1: Investicijski izdatki za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode po posameznih letih v obdobju od 2007 do 2019 (v mio EUR)

KS – Kohezijski sklad;

ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj;

ISPA – instrument strukturnih politik v predpristopnem obdobju.

Grafikon 2: Struktura finančnih virov investicijskih izdatkov za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju od 2007 do 2019

KS – Kohezijski sklad;

ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj;

ISPA – instrument strukturnih politik v predpristopnem obdobju.

Kot je razvidno iz strukture finančnih virov investicijskih izdatkov za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju od 2007 do 2019, je bilo 30 odstotkov investicij financiranih iz sredstev evropskih skladov, dobrih 11 odstotkov iz državnega proračuna, največji delež, slabih 60 odstotkov, pa iz proračunov občin.

2.3. Ravnanje z blatom

Blato iz komunalnih čistilnih naprav, ki niso opremljene za obdelavo blata, in blato iz obstoječih pretočnih greznic odstranjuje in prevzema izvajalec javne službe na območju, kjer se komunalna odpadna voda čisti v tej komunalni čistilni napravi oziroma obstoječi pretočni greznici. Izjemoma lahko upravljavec male komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE, ali obstoječe pretočne greznice na kmetijskem gospodarstvu blato odvzema sam in ga uporablja kot gnojilo v kmetijstvu, če je zagotovljeno izpolnjevanje zahtev Uredbe o uporabi blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu.

Prevzem blata s strani izvajalca javne službe mora biti zagotovljen v časovnih presledkih, določenih glede na zmogljivost posamezne male komunalne čistilne naprave, vendar najmanj enkrat na tri leta, za prevzeto blato pa mora izvajalec javne službe zagotoviti obdelavo na območju komunalne čistilne naprave, ki je opremljena za prevzem in obdelavo blata. Če izvajalec javne službe sam ne upravlja komunalne čistilne naprave, ki je opremljena za obdelavo blata, mora zagotoviti obdelavo blata na območju druge komunalne čistilne naprave, ki je opremljena z zadostnimi zmogljivostmi za obdelavo blata. Izvajalec javne službe lahko v soglasju z občino zagotovi obdelavo blata v premični napravi za obdelavo blata, če se taka obdelava blata izvaja na območju komunalne čistilne naprave, kjer nastaja blato.

Izvajalec javne službe, ki je upravljavec komunalne čistilne naprave, opremljene za obdelavo blata, mora za blato, ki nastane pri čiščenju komunalne odpadne vode, zagotoviti obdelavo blata, s katero se doseže:

- izpolnjevanje zahtev za uporabo kot gnojilo v kmetijstvu v skladu s predpisom, ki ureja uporabo blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu, če se obdelano blato uporablja kot gnojilo v kmetijstvu, ali
- izpolnjevanje zahtev za postopke predelave ali odstranjevanja blata v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke.

Obdelano blato se, če je le mogoče, znova uporabi. Obdelano blato se lahko uporabi kot gnojilo v kmetijstvu, če so zagotovljene njegova obdelava in uporaba v skladu z Uredbo o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata ter uporaba v skladu z Uredbo o uporabi blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu.

Za obdelano blato, ki se ne uporablja kot gnojilo v kmetijstvu, mora izvajalec javne službe zagotoviti ravnanje v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke. Če je izvajalec javne službe upravljavec komunalne čistilne naprave, ki je opremljena za obdelavo blata, mora kot povzročitelj odpadkov v načrt gospodarjenja z odpadki v skladu s predpisom, ki ureja odpadke, vključiti tudi ravnanje z blatom, ki ga prevzame iz komunalnih čistilnih naprav, ki niso opremljene za obdelavo blata, in iz obstoječih pretočnih greznic.

Opremljanje z opremo za prevzem in obdelavo blata ureja Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo. Navedena uredba določa, da mora investitor oziroma lastnik pri načrtovanju, gradnji, rekonstrukciji ali vzdrževanju komunalne ali skupne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 10.000 PE, ki je namenjena za izvajanje javne službe,

zagotoviti vgradnjo opreme za prevzem in obdelavo blata iz komunalnih čistilnih naprav, ki niso opremljene za njegov prevzem in obdelavo, ter blata iz obstoječih pretočnih greznic. Upravljavec te komunalne ali skupne čistilne naprave mora pri njenem obratovanju zagotoviti neoviran sprejem blata in njegovo obdelavo na tej komunalni ali skupni čistilni napravi.

Na podlagi podatkov iz IJSVO na presečni datum 31. december 2018 je mogoče ugotoviti, da blato iz komunalnih čistilnih naprav, ki niso opremljene za obdelavo blata, prevzema 69 komunalnih čistilnih naprav, od tega 39 komunalnih čistilnih naprav z zmogljivostjo, enako ali večjo od 10.000 PE, za katere je opremljenost za prevzem in obdelavo blata predpisana, in tudi 33 komunalnih čistilnih naprav z zmogljivostjo, manjšo od 10.000 PE. Na predmetne KČN se je odpeljalo 2.636 ton suhe snovi blata.

Podatki iz IJSVO na presečni datum 31. december 2018 kažejo tudi, da je bilo iz komunalnih čistilnih naprav leta 2018 odstranjenih 1.479.493 m³ obdelanega blata, pri čemer se podatek o stopnji zgoščenosti odstranjenega blata giblje od 0 do 91 %, v povprečju pa znaša 5,23 %.

Iz podatkov iz IJSVO ni razvidno, ali je na kateri koli čistilni napravi oziroma pri katerem koli od izvajalcev javne službe obdelava blata zagotovljena v premični enoti za obdelavo blata.

Ravnanje z obdelanim blatom iz komunalnih čistilnih naprav, ki ga izvajalec javne službe odda v odstranjevanje kot odpadki, je podrobneje obravnavano v Programu ravnanja z odpadki in Programu preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (poglavje 3.2., str 120), sklep Vlade RS, št. 35402-1/2016/6 z dne 30. junija 2016.

3. SPREMEMBE AGLOMERACIJ GLEDE NA PREDHODNI OPERATIVNI PROGRAM

Aglomeracije, ki so predmet tega operativnega programa, so v primerjavi s predhodnim operativnim programom spremenjene ob upoštevanju meril iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode in ob upoštevanju poselitve oziroma trenda rasti prebivalstva ter iz geografskih značilnosti.

Od leta 2008 do konca leta 2018 se je število stalnih prebivalcev, ki živijo v aglomeracijah, zmanjšalo, posledično se je spremenila gostota poselitve. Glede na navedeno so se ob upoštevanju meril in korakov za določitev aglomeracij, ki so podrobneje navedeni v poglavju 3.1. tega operativnega programa, spremenile tudi geografske meje aglomeracij. Tako so se nekatere aglomeracije združile, druge razdružile, nekatere pa so nastale na novo. Podrobneje je primerjava aglomeracij iz predhodnega operativnega programa in veljavnih aglomeracij predstavljena v prilogi (PRILOGA 5), ki je sestavni del tega operativnega programa.

3.1. Metodologija za določitev aglomeracij

V skladu z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode se aglomeracije določijo na območjih, kjer je:

- gostota obremenjenosti zaradi nastajanja komunalne odpadne vode, izražena v PE na hektar (v nadaljnjem besedilu: PE/ha), enaka ali večja od 10 PE/ha, in
- obremenitev zaradi nastajanja komunalne odpadne vode, izražena s skupnim številom PE (v nadaljnjem besedilu: obremenitev zaradi prebivalstva), enaka ali večja od 50 PE.

Gostota obremenjenosti posameznega območja zaradi nastajanja komunalne odpadne vode se izračuna iz podatkov o številu stalno prijavljenih prebivalcev v posamezni kvadratni celici s površino 100 m krat 100 m, pri čemer je en stalno prijavljen prebivalec en PE. Obremenitev zaradi prebivalstva na posameznem območju se izračuna kot seštevek obremenitve skupine stičnih celic, katerih gostota obremenjenosti je enaka ali večja od 10 PE/ha in se stikajo vsaj v enem vozlišču. Osnova za določitev aglomeracij so skupine stičnih celic z obremenitvijo, enako ali večjo od 50 PE.

Pri določitvi aglomeracij se skupinam stičnih celic iz prejšnjega odstavka priključijo dodatne celice, ki se s skupino celic iz prejšnjega odstavka stikajo vsaj v enem vozlišču in vključujejo:

- katerokoli od stavb, ki so v skladu s predpisom, ki ureja klasifikacijo vrst objektov in objekte državnega pomena, razvrščene po klasifikacijskih ravneh, navedenih v Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode,
- javno kanalizacijsko omrežje in enostanovanjsko stavbo, in
- pozidano stavbno zemljišče iz občinskih prostorskih aktov v skladu s predpisi o urejanju prostora, razvrščeno v katerokoli od v Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode navedenih namenskih rab prostora.

Lega in obseg posamezne aglomeracije se shematsko prikaže z zunanjo mejo skupine stičnih celic, kot navedeno zgoraj. Pri določitvi geografske meje posamezne aglomeracije se upoštevajo podatki o mejah pozidanih stavbnih zemljišč ter tudi podatki o mejah območja posameznega izvajalca javne službe, če se ujema z mejo občine. Za geografsko mejo posamezne aglomeracije se štejejo zunanje

meje pozidanih stavbnih zemljišč, ki so znotraj skupine stičnih celic, oziroma zunanje meje stavbnih zemljišč, ki se z njo stikajo, če pozidana stavbna zemljišča segajo prek meja skupine stičnih celic.

Obremenitev aglomeracije zaradi nastajanja komunalne odpadne vode se izračuna iz podatkov o obremenitvi zaradi stalno prijavljenega prebivalstva znotraj geografske meje posamezne aglomeracije in dodatni obremenitvi. Skupna obremenitev aglomeracije je seštevek obremenitve iz naslova stalno prijavljenega prebivalstva in dodatne obremenitve (t. j. obremenitev iz stavb, kjer ni stalno prijavljenih prebivalcev oziroma niso stanovanjske stavbe, vendar pa v njej nastaja komunalna odpadna voda ter iz naslova biološko razgradljive industrijske odpadne vode).

Dodatna obremenitev iz naslova komunalne odpadne vode zaradi izvajanja gospodarske ali druge dejavnosti se izrazi s številom PE in se določi na podlagi porabe pitne vode v posamezni stavbi, iz katere nastaja komunalna odpadna voda, kot količnik med letno količino porabljene pitne vode in povprečno specifično letno porabo pitne vode na prebivalca po formuli, določeni z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

Dodatna obremenitev iz naslova biološko razgradljive industrijske odpadne vode se izrazi s številom PE in se določi na podlagi rezultatov obratovalnega monitoringa te odpadne vode v skladu s predpisom, ki ureja prve meritve in obratovalni monitoring odpadnih voda.

Skladno z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode se v primeru, da podatki za izračun dodatne obremenitve niso na razpolago, dodatna obremenitev določi na podlagi statistično določenega dodatnega deleža glede na obremenitev zaradi nastajanja komunalne odpadne vode, izračunana iz podatkov o številu stalno prijavljenih prebivalcev, ločeno za skupine aglomeracij, s skupno obremenitvijo:

- enako ali večjo od 15.000 PE,
- enako ali večjo od 10.000 PE in manjšo od 15.000 PE,
- enako ali večjo od 2.000 PE in manjšo od 10.000 PE,
- enako ali večjo od 500 PE in manjšo od 2.000 PE ter
- enako ali večjo od 50 PE in manjšo od 500 PE.

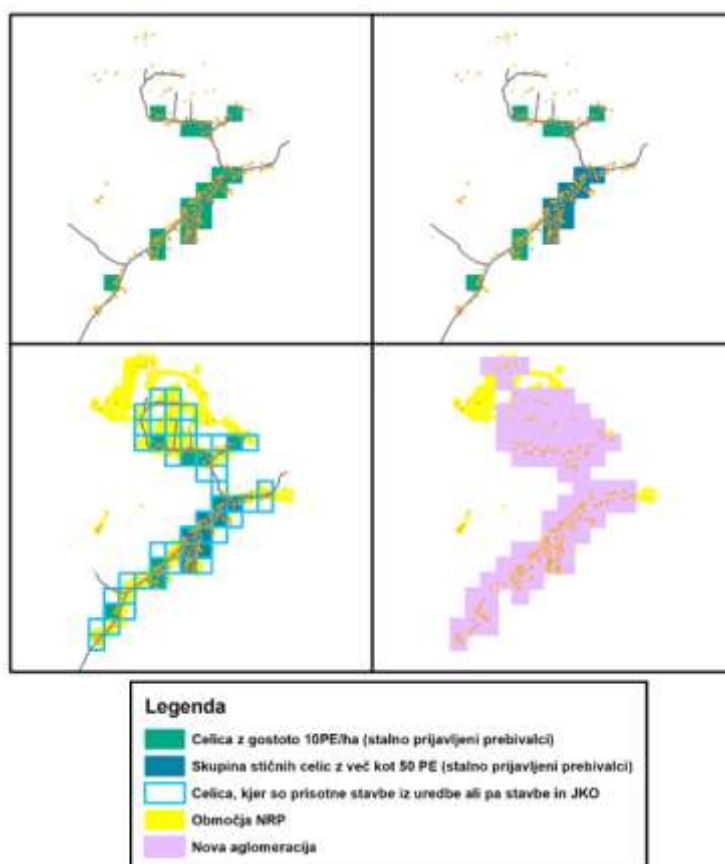
Pri izračunu dejanske dodatne obremenitve posamezne aglomeracije so bili upoštevani podatki iz IJSVO, ki so jih poslali izvajalci javnih služb. Dejanska dodatna obremenitev je bila poročana za 698 aglomeracij oziroma 88 % celotne obremenitve. Za vse aglomeracije, pri katerih je obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev enaka ali večja od 10.000 PE, so izvajalci javnih služb sporočili podatke o dejanski dodatni obremenitvi. Za nekatere aglomeracije, pri katerih je obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev manjša od 10.000 PE, pa je bila dodatna obremenitev določena z interpolacijo in statistično določenega dodatnega deleža glede na obremenitev zaradi nastajanja komunalne odpadne vode, izračunana iz podatkov o številu stalno prijavljenih prebivalcev, za posamezni velikostni razred aglomeracije v skladu z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. Statistično določeni deleži obremenitve za aglomeracije, za katere ni na voljo dejanskih podatkov o dodatni obremenitvi, znašajo:

- za aglomeracijo, pri kateri je obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev enaka ali večja od 50 PE in manjša od 2.000 PE, 10 odstotkov,
- za aglomeracijo, pri kateri je obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev enaka ali večja od 2.000 PE in manjša od 10.000 PE, 20 odstotkov.

Če objektov, razvrščenih po klasifikacijskih ravneh, kot je določeno z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (gre za objekte, kjer se pričakuje nastanek komunalne odpadne vode, pa niso zajeti prek stalno prijavljenih prebivalcev) ni, se dodatna obremenitev ne upošteva (šteje se, da je dodatna obremenitev enaka nič) in skupno obremenitev aglomeracije določi obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev.

Aglomeracije so določene tako, da je bila celotna površina Slovenije prekrita z mrežo celic 100 m krat 100 m. Uporabljena je bila enaka mreža celic, kot za določitev aglomeracij iz predhodnega operativnega programa. Za vsako posamezno celico mreže se je izvedel izračun ali preslikava na podlagi:

- števila stalno prijavljenih prebivalcev, pri čemer en stalno prijavljeni prebivalec pomeni en PE,
- prisotnosti stavb s klasifikacijskimi številkami po klasifikacijskih ravneh iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode,
- prisotnosti enostanovanjskih ali dvostanovanjskih stavb s klasifikacijsko številko 1110001 in 1121001, če je v celici hkrati tudi javno kanalizacijsko omrežje,
- območij generalizirane namenske rabe prostora (GNRP), pri katerih so upoštevana območja stanovanj, območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti, posebna območja, urbanih površin, površin razpršene poselitve in območja za potrebe obrambe in hkrati zajemajo tudi stavbo iz uredbe ali enostanovanjsko stavbo ali vojašnico, ter
- meje območij izvajalcev javnih služb odvajanja komunalne odpadne vode.

Slika 1: Koraki določitve veljavnih aglomeracij

Vir: DRSV, MOP – IJSVO, preračuni MOP.

Pri določitvi meja aglomeracij so bili upoštevani:

- območja zgoščene poselitve na podlagi podatkov o stalno prijavljenih prebivalcih iz zbirke podatkov CRP (MNZ, stanje na dan 31. decembra 2017 in 31. decembra 2018),
- območja zgoščene gospodarske dejavnosti na podlagi podatkov o prisotnosti stavb, razvrščenih po klasifikacijskih ravneh iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, iz zbirke podatkov KS (GURS, julij 2017 in april 2019) in REN (GURS, julij 2017 in april 2019),
- prisotnost obstoječe javne infrastrukture za odvajanje komunalne odpadne vode (javno kanalizacijsko omrežje in komunalne čistilne naprave) na podlagi podatkov iz ZK GJI (GURS, februar 2018),
- generalizirana namenska raba prostora (GNRP, stanje na dan 15. januarja 2019), in
- meje območij izvajalcev javnih služb odvajanja komunalne odpadne vode (MOP – IJSVO, preračuni MOP, maj 2019).

Koraki določanja aglomeracij so prikazani na sliki (Slika 1). Pri določanju aglomeracije so bile v prvem koraku upoštevane tiste stične celice, ki vsebujejo vsaj deset stalno prijavljenih prebivalcev v posamezni celici (korak 1), število stalno prijavljenih prebivalcev v skupini stičnih celic pa je enako ali večje od 50. Tej skupini celic so se priključevale stične celice, v katerih so prisotne stavbe s klasifikacijskimi številkami po klasifikacijskih ravneh iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode ali pa hkrati javni kanalizacijski vodi in enostanovanjske ali dvostanovanjske stavbe (koraka 2 in 3). Celicam, ki so izpolnile te pogoje, so se priključevale celice, v katerih so prisotna območja namenske rabe prostora in hkrati zajemajo tudi stavbo iz uredbe ali enostanovanjsko stavbo ali vojašnico. Povezane celice v skupni poligon sestavljajo posamezno aglomeracijo (korak 4).

Vsaka posamezna aglomeracija je določena z enolično identifikacijsko številko in imenom, njena lokacija pa je določena s koordinatami centroida v državnem koordinatnem sistemu za raven merila 1 : 5.000. Aglomeracije so navedene v prilogi (PRILOGA 5). Geografsko mejo vsake posamezne aglomeracije predstavlja poligon, ki obrisuje skupino stičnih celic, ki sestavljajo aglomeracijo, določeno v skladu z opisanimi merili in koraki določitve. Lokacije in geografske meje aglomeracij so določene na digitalnem podatkovnem sloju, ki je priloga tega operativnega programa.

Z uredbo je določenih skupaj 1.533 aglomeracij, od tega 123 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, in 1.410 aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE.

3.2. Spremembe aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE

S spremembo aglomeracij se skupno število veljavnih aglomeracij v primerjavi z aglomeracijami iz predhodnega operativnega programa zmanjša. Zmanjša se tudi število aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, in sicer je število veljavnih aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, 123. Od teh jih 112 ohrani identifikacijsko številko (aglomeracije, katerih skupna obremenitev je bila tudi v predhodnem operativnem programu enaka ali večja od 2.000 PE), osem aglomeracij v tem velikostnem razredu je nastalo na novo zaradi združitve aglomeracij, tri aglomeracije pa zaradi povečanja skupne obremenitve, in sicer:

- zaradi združitve manjših aglomeracij iz predhodnega operativnega programa (ID 20303 KAMPEL - BRDA, 20310 VANGANEL - PREGAČANE, 20313 ČENTURSKA DOLINA, 20341 MANŽAN, 20243 BONINI - ŽBURGA, 20286 GRINJAN, 20282 BOŠAMARIN, 20288 KAMPEL - NOVAKI, 20280 SV. UBALD, 20298 MANŽAN - GRBLJE, 20252 BONINI - MARSČIČ, 30010

- ŠALARA (po predhodnem operativnem programu skupaj 2.677 PE) v večjo aglomeracijo nastane samostojna aglomeracija ID 20313 Vanganeljska dolina 2019 (2.848 PE),
- zaradi združitve aglomeracij iz predhodnega operativnega programa ID 20029 POBEGI - ČEŽARJI (po predhodnem operativnem programu 1.739 PE) in ID 20030 SV. ANTON (po predhodnem operativnem programu 1.258 PE) nastane združena aglomeracija ID 20030 Sveti Anton 2019 (3.112 PE),
 - zaradi združitve aglomeracij iz predhodnega operativnega programa ID 955 KOZINA (po predhodnem operativnem programu 1.528 PE) in ID 30056 HRPELJE (po predhodnem operativnem programu 56 PE) nastane združena aglomeracija ID 955 Kozina 2019 (2.099 PE),
 - zaradi združitve aglomeracij iz predhodnega operativnega programa ID 5261 LOŽ (po predhodnem operativnem programu 303 PE) in ID 5262 STARI TRG PRI LOŽU (po predhodnem operativnem programu 1.444 PE) nastane združena aglomeracija ID 5262 Stari trg pri Ložu 2019 (2.142 PE),
 - zaradi združitve aglomeracij iz predhodnega operativnega programa ID 9362 ZABUKOVICA (po predhodnem operativnem programu 1.542 PE) in ID 9432 GRIZE (po predhodnem operativnem programu 1.764 PE) nastane združena aglomeracija ID 9362 Zabukovica 2019 (2.108 PE),
 - zaradi združitve aglomeracij iz predhodnega operativnega programa ID 7790 PRIHOVA (po predhodnem operativnem programu 1.678 PE) in ID 8109 VARPOLJE (po predhodnem operativnem programu 881 PE) nastane združena aglomeracija ID 7790 Prihova 2019 (2.788 PE),
 - zaradi združitve aglomeracij iz predhodnega operativnega programa ID 10704 TOLSTI VRH PRI MISLINJI (po predhodnem operativnem programu 1.837 PE), ID 10632 ŠENTILJ POD TURJAKOM (po predhodnem operativnem programu 196 PE) in ID 10611 ŠENTILJ POD TURJAKOM (po predhodnem operativnem programu 702 PE) nastane združena aglomeracija ID 10704 Šentilj – Mislinja 2019 (2.241 PE),
 - zaradi združitve aglomeracij iz predhodnega operativnega programa ID 16491 MORJE (po predhodnem operativnem programu 1.392 PE) in ID 20844 FRAM (po predhodnem operativnem programu 118 PE) nastane združena aglomeracija ID 16491 Fram – Morje 2019 (2.144 PE),
 - zaradi povečanja skupne obremenitve aglomeracije iz predhodnega operativnega programa ID 4162 ZABORŠT PRI DOLU (po predhodnem operativnem programu 1.858 PE) doseže aglomeracija ID 4162 Zaboršt pri Dolu 2019 (2.131 PE) velikostni razred 2.000 PE,
 - zaradi povečanja skupne obremenitve aglomeracije iz predhodnega operativnega programa ID 9498 RUŠE (po predhodnem operativnem programu 99 PE) doseže aglomeracija ID 9498 Gmajna 2019 (4.436 PE) velikostni razred 2.000 PE in
 - zaradi povečanja skupne obremenitve aglomeracije iz predhodnega operativnega programa ID 2873 BOVEC (po predhodnem operativnem programu 1.981 PE) doseže aglomeracija ID 2873 Bovec 2019 (2.087 PE) velikostni razred 2.000 PE.

3.3. Spremembe aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE in manjšo od 15.000 PE

Pri aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE in manjšo od 15.000 PE, se število aglomeracij poveča za štiri aglomeracije, ki nastanejo na novo, hkrati se pri treh aglomeracijah iz predhodnega operativnega programa skupna obremenitev spremeni in se izključijo iz tega velikostnega razreda. Skupno se torej število veljavnih aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE in manjšo od 15.000 PE, poveča za eno aglomeracijo. Spremembe so podrobneje opisane v nadaljevanju:

- nastane združena aglomeracija ID 5025 Grosuplje 2019 (10.965 PE), in sicer se z aglomeracijo iz predhodnega operativnega programa ID 5025 GROSUPLJE (po predhodnem operativnem programu 8.542 PE) združijo aglomeracije ID 5087 GROSPULJE (po predhodnem operativnem programu 68 PE), ID 5122 BREZJE PRI GROSUPLJEM (po predhodnem operativnem programu 1.011 PE), ID 5133 GROSPULJE (po predhodnem operativnem programu 112 PE) in ID 30229 GROSPULJE (po predhodnem operativnem programu 104 PE),
- nastane združena aglomeracija ID 1334 Ajdovščina 2019 (10.506 PE), in sicer se z aglomeracijo iz predhodnega operativnega programa ID 1334 ŽAPUŽE (po predhodnem operativnem programu 8.182 PE) združi aglomeracija ID 1365 AJDOVŠČINA (po predhodnem operativnem programu 372 PE),
- nastane združena aglomeracija ID 8235 Polzela 2019 (10.243 PE), in sicer se z aglomeracijo iz predhodnega operativnega programa ID 8235 POLZELA (po predhodnem operativnem programu 8.901 PE) združi aglomeracija ID 7940 LATKOVA VAS (po predhodnem operativnem programu 985 PE),
- v ta velikostni razred se iz višjega velikostnega razreda, torej iz skupine aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 15.000 PE, premakne aglomeracija ID 13080 Murska Sobota 2019 (14.192 PE), katere skupna obremenitev se zmanjša (po predhodnem operativnem programu 15.467 PE) predvsem zaradi nižje vrednosti dodatne obremenitve,
- v višji velikostni razred, torej med aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 15.000 PE, se premakne aglomeracija ID 5628 Kočevje 2019 (17.524 PE), katere skupna obremenitev se poveča (po predhodnem operativnem programu 13.299 PE) predvsem zaradi združitve z drugimi aglomeracijami iz predhodnega operativnega programa ID 5604 BREG PRI KOČEVJU (99 PE), ID 5608 KOČEVJE (82 PE), ID 5636 KOČEVJE (1.437 PE) in ID 5647 LIVOLD (646 PE),
- črta se aglomeracija iz predhodnega operativnega programa ID 16483 ČRNUČE (po predhodnem operativnem programu 10.648 PE), ki se priključi aglomeraciji ID 16481 Ljubljana 2019 (po predhodnem operativnem programu 302.293 PE), ki je v višjem velikostnem razredu, torej med aglomeracijami s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 15.000 PE (416.808 PE) in
- iz tega velikostnega razreda se v nižji velikostni razred, torej med aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE in manjšo d 10.000 PE, premakne aglomeracija iz predhodnega operativnega programa ID 20007 LITJA - ŠMARTNO (po predhodnem operativnem programu 10.215 PE, veljavna aglomeracija ID 20007 Litija - Šmartno 2019 9.335 PE).

3.4. Spremembe aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 15.000 PE

Pri aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 15.000 PE, se število aglomeracij poveča za eno, in sicer se, kot navedeno, v nižji velikostni razred premakne aglomeracija iz predhodnega operativnega programa ID 13080 MURSKA SOBOTA (po predhodnem operativnem programu 15.467 PE), hkrati pa:

- se aglomeracija ID 5628 Kočevje 2019, katere skupna obremenitev je po predhodnem operativnem programu znašala manj od 15.000 PE (po predhodnem operativnem programu 13.299 PE), poveča zaradi združitve s štirimi aglomeracijami iz predhodnega operativnega programa, t. j. ID 5604 BREG PRI KOČEVJU (po predhodnem operativnem programu 99 PE), ID 5608 KOČEVJE (po predhodnem operativnem programu 82 PE), ID 5636 KOČEVJE (po predhodnem operativnem programu 1.437 PE) in ID 5647 LIVOLD (po predhodnem operativnem programu 646 PE), in

- se aglomeracija ID 20004 Mengeš 2019, katere skupna obremenitev je po predhodnem operativnem programu znašala manj od 15.000 PE (po predhodnem operativnem programu 8.480 PE), poveča zaradi združitve s tremi aglomeracijami iz predhodnega operativnega programa, t. j. ID 4051 LOKA PRI MENGŠU (po predhodnem operativnem programu 82 PE), ID 20005 TRZIN (po predhodnem operativnem programu 5.279 PE) in ID 4074 TOPOLE (po predhodnem operativnem programu 273 PE).

Preglednica 7: Spremembe aglomeracij glede na aglomeracije iz predhodnega operativnega programa

	Predhodne aglomeracije				Veljavne aglomeracije			
	Število	Obremenitev			Število	Obremenitev		
Velikostni razredi aglomeracij		PE	PE _{dod}	PE _{sk}		PE	PE _{dod}	PE _{sk}
aglomeracije od 50 do 500 PE	1.710	232.645	69.891	302.536	1.145	202.752	17.611	220.363
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	355	263.155	78.957	342.112	265	229.492	30.910	260.402
aglomeracije < 2.000 PE	2.074	496.046	148.921	644.967	1.410	432.244	48.521	480.765
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	132	403.013	120.910	523.923	95	335.999	79.403	415.402
aglomeracije od 10.000 do 15.000 PE	9	81.651	24.496	106.147	10	97.637	20.733	118.370
aglomeracije ≥ 15.000 PE	17	640.121	192.036	832.157	18	746.324	323.548	1.069.872
aglomeracije ≥ 2.000 PE	158	1.124.785	337.442	1.462.227	123	1.179.960	423.684	1.603.644
SKUPAJ	2.232	1.620.831	486.363	2.107.194	1.533	1.612.204	472.205	2.084.409

PE_{dod} – dodatna obremenitev aglomeracij, izražena v PE;

PE_{sk} – skupna obremenitev aglomeracij, izražena v PE.

4. OCENA VRZELI IN POTREBNIH UKREPOV DO IZPOLNJEVANJA ZAHTEV

4.1. Ocena opremljenosti in stopnje priključenosti aglomeracij

4.1.1. Ocena opremljenosti aglomeracij

Za oceno stopnje opremljenosti posameznih aglomeracij je upoštevana določba dosedanje Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, in sicer, da se šteje, da je aglomeracija ali njen del opremljen z javno kanalizacijo, ko je javna kanalizacija vpisana v ZK GJI. Skupna dolžina javnega kanalizacijskega omrežja (v izračun so vključeni ne-opuščeni mešani ali ne-opuščeni fekalni vodi) vpisanega v ZK GJI na presečni datum, 9. junij 2019, znaša približno 9.000 km.

Stopnja opremljenosti posamezne aglomeracije je ocenjena tako, da je bila osi javnega kanalizacijskega omrežja določena cona odmika 100 m. Pri izračunu stopnje opremljenosti so bili upoštevani tisti objekti s hišno številko in pripadajočimi stalnimi prebivalci, ki se nahajajo znotraj izračunane cone odmika od osi javnega kanalizacijskega omrežja in meje posamezne aglomeracije. V primeru, da je izračunana stopnja opremljenosti aglomeracij nižja od stopnja priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje glede na stalno prijavljene prebivalce, je upoštevana stopnja priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje.

Na podlagi podatkov iz ZK GJI je ob upoštevanju navedene predpostavke ocenjena stopnja opremljenosti posamezne aglomeracije. Ocene kažejo, da je z javnim kanalizacijskim omrežjem delno ali v celoti opremljenih:

- vseh 123 aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE,
- 650 aglomeracij s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, in
- približno 84 odstotkov vseh stalno prijavljenih prebivalcev, kar predstavlja 1.356.591 PE.

Ocene stopnje opremljenosti aglomeracij za javno kanalizacijo po velikostnih razredih aglomeracij so prikazane v preglednici (Preglednica 8). Ocene kažejo, da stopnja opremljenosti znaša:

- v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, 93,6 odstotka,
- v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, 58,2 odstotka in
- zunaj meja aglomeracij 5,7 odstotka.

Preglednica 8: Ocena stopnje opremljenosti aglomeracij z javno kanalizacijo po velikostnih razredih aglomeracij

Velikostni razredi aglomeracij	Obremenitev ⁽¹⁾	Opremljenost	Stopnja opremljenosti
	[PE]	[PE]	[%]
<i>zunaj meja aglomeracij</i>	442.799	25.193	5,7
<i>v aglomeracijah</i>	1.612.204	1.356.591	84,1
aglomeracije od 50 do 500 PE	202.752	78.364	38,7
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	229.492	173.286	75,5

Velikostni razredi aglomeracij	Obremenitev ⁽¹⁾	Opremljenost	Stopnja opremljenosti
	[PE]	[PE]	[%]
aglomeracije < 2.000 PE	432.244	251.650	58,2
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	335.999	303.935	90,5
aglomeracije od 10.000 do 15.000 PE	97.637	94.936	97,2
aglomeracije ≥ 15.000 PE	746.324	706.070	94,6
aglomeracije ≥ 2.000 PE	1.179.960	1.104.941	93,6
SKUPAJ	2.055.003	1.381.784	67,2

⁽¹⁾ Obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev, izražena v PE.

Ocena stopnje opremljenosti aglomeracije z javno kanalizacijo je prikazana v prilogi (PRILOGA 6) tega operativnega programa.

4.1.2. Ocena stopnje priključenosti glede na stalno prijavljene prebivalce

Za izdelavo ocene stopnje priključenosti po posameznih aglomeracijah je upoštevana obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev na presečni datum 31. december 2018.

Ocene stopnje priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in komunalno ali skupno čistilno napravo po velikostnih razredih aglomeracij so prikazane v preglednici (Preglednica 9). Ocene kažejo, da stopnja priključenosti na presečni datum 31. december 2018 po podatkih IJSVO znaša:

- skupno v vseh aglomeracijah:
 - 79,2 odstotka za priključenost na javno kanalizacijsko omrežje,
 - 77,3 odstotka za priključenost na komunalno ali skupno čistilno napravo,
- v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE:
 - 90,2 odstotka za priključenost na javno kanalizacijsko omrežje,
 - 88,6 odstotka za priključenost na komunalno ali skupno čistilno napravo,
- v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE:
 - 49,0 odstotka za priključenost na javno kanalizacijsko omrežje,
 - 46,7 odstotka za priključenost na komunalno ali skupno čistilno napravo.

Preglednica 9: Ocena stopnje priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in komunalno čistilno napravo po velikostnih razredih aglomeracij glede na stalno prijavljene prebivalce

Velikostni razredi aglomeracij	Obremenitev ⁽¹⁾	Priključenost			
	[PE]	JKO	JKO	ČN	ČN
		[PE]	[%]	[PE]	[%]
zunaj meja aglomeracij	442.799	21.963	5,0	20.478	4,6
v aglomeracijah	1.612.204	1.276.231	79,2	1.246.810	77,3
aglomeracije od 50 do 500 PE	202.752	63.165	31,2	57.551	28,4

Velikostni razredi aglomeracij	Obremenitev ⁽¹⁾	Priključenost			
	[PE]	JKO	JKO	ČN	ČN
		[PE]	[%]	[PE]	[%]
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	229.492	148.476	64,7	144.154	62,8
aglomeracije < 2.000 PE	432.244	211.641	49,0	201.705	46,7
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	335.999	284.612	84,7	268.549	79,9
aglomeracije od 10.000 do 15.000 PE	97.637	89.885	92,1	89.885	92,1
aglomeracije ≥ 15.000 PE	746.324	690.093	92,5	686.671	92,0
aglomeracije ≥ 2.000 PE	1.179.960	1.064.590	90,2	1.045.105	88,6
SKUPAJ	2.055.003	1.298.194	63,2	1.267.288	61,7

⁽¹⁾ Obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev, izražena v PE;

JKO – javno kanalizacijsko omrežje;

ČN – čistilna naprava, namenjena za izvajanje javne službe.

Ocena stopnje priključenosti stalno prijavljenih prebivalcev na javno kanalizacijsko omrežje in na komunalno ali skupno čistilno napravo po posameznih aglomeracijah, kot izhaja iz podatkov IJSVO, je prikazana v prilogi (PRILOGA 7), ki je sestavni del tega operativnega programa.

4.1.3. Ocena stopnje priključenosti glede na skupno obremenitev aglomeracije

Za izdelavo ocene stopnje priključenosti po posameznih aglomeracijah glede na skupno obremenitev je upoštevana skupna obremenitev aglomeracij (obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev in dejanska dodatna obremenitev, določena, kot je navedeno poglavju 3.1. tega operativnega programa) na presečni datum 31. december 2018.

Ocene stopnje priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in komunalno ali skupno čistilno napravo po velikostnih razredih aglomeracij so prikazane v preglednici (

Preglednica 10). Ocene kažejo, da stopnja priključenosti na presečni datum 31. december 2018 po podatkih IJSVO znaša:

1. skupno v vseh aglomeracijah:
 - 82,2 odstotka za priključenost na javno kanalizacijsko omrežje,
 - 80,0 odstotka za priključenost na komunalno ali skupno čistilno napravo,
2. v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE:
 - 91,8 odstotka za priključenost na javno kanalizacijsko omrežje,
 - 90,0 odstotka za priključenost na komunalno ali skupno čistilno napravo,
3. v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE:
 - 50,0 odstotka za priključenost na javno kanalizacijsko omrežje,
 - 46,8 odstotka za priključenost na komunalno ali skupno čistilno napravo.

Preglednica 10: Ocena stopnje priključenosti na javno kanalizacijo in komunalno čistilno napravo po velikostnih razredih aglomeracij glede na skupno obremenitev

Velikostni razredi aglomeracij	Skupna obremenitev	Priključenost			
	[PE]	JKO	JKO	ČN	ČN
		[PE]	[%]	[PE]	[%]
aglomeracije od 50 do 500 PE	220.363	69.604	31,6	61.334	27,8
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	260.402	170.895	65,6	163.699	62,9
aglomeracije < 2.000 PE	480.765	240.499	50,0	225.033	46,8
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	415.402	359.271	86,5	334.485	80,5
aglomeracije od 10.000 do 15.000 PE	118.370	109.899	92,8	109.899	92,8
aglomeracije ≥ 15.000 PE	1.069.872	1.002.867	93,7	998.808	93,4
aglomeracije ≥ 2.000 PE	1.603.644	1.472.037	91,8	1.443.192	90,0
SKUPAJ	2.084.409	1.712.536	82,2	1.668.225	80,0

JKO – javno kanalizacijsko omrežje;

ČN – čistilna naprava, namenjena za izvajanje javne službe.

Ocena stopnje priključenosti glede na skupno obremenitev aglomeracije na javno kanalizacijsko omrežje in na komunalno ali skupno čistilno napravo po posameznih aglomeracijah, kot izhaja iz podatkov IJSVO, je prikazana v prilogi (PRILOGA 7) tega operativnega programa.

4.2. Preliminarna ocena skladnosti

Podrobnejša navodila za izdelavo preliminarne ocene skladnosti so opisana v podpoglavju 2.1.4.2 Preliminarna ocena skladnosti.

Pri izračunu preliminarne ocene skladnosti po posameznih veljavnih aglomeracijah so uporabljeni podatki iz IJSVO, in sicer podatki o stavbah ter obliki odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda na referenčni datum 31. december 2018, poročani s strani izvajalcev javnih služb.

Preliminarna ocena skladnosti glede odvajanja komunalne odpadne vode kaže, da je 92 od skupno 123 veljavnih aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE skladnih s 3. členom Direktive 91/271/EGS. Če se za aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, upoštevajo enaka merila za oceno skladnosti, pa podatki kažejo, da skladnost dosega 936 veljavnih aglomeracij.

Preliminarna ocena skladnosti glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode kaže, da je 67 od skupno 123 veljavnih aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE skladnih s 4. členom Direktive 91/271/EGS. Če se za aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, upoštevajo enaka merila za oceno skladnosti, pa podatki kažejo, da skladnost dosega 709 veljavnih aglomeracij.

Preliminarna ocena skladnosti glede strožjega čiščenja komunalne odpadne vode kaže, da je 31 veljavnih aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE skladnih s 5. členom Direktive 91/271/EGS.

Podatki o preliminarni oceni skladnosti veljavnih aglomeracij so prikazani v prilogi (PRILOGA 8), ki je sestavni del tega operativnega programa.

4.3. Ocena opremljenosti na območju zunaj meja aglomeracij

Za izdelavo ocene stopnje priključenosti na območju zunaj meja veljavnih aglomeracij je upoštevana obremenitev iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev, podatke za katero so sporočile občine oziroma izvajalci javne službe, na presečni datum 31. december 2018.

Ocena kaže, da je na presečni datum 31. december 2018 po podatkih IJSVO ustrezno odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode zagotovljeno za 19,2 % (85.083 PE) obremenitve iz naslova stalno prijavljenih prebivalcev, ki nastaja zunaj meja aglomeracij. Ocena stopnje priključenosti na posamezno vrsto ureditve za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode je podrobneje prikazana v preglednici (Preglednica 11).

Preglednica 11: Skupna obremenitev po načinu izvajanja javne službe zunaj meja aglomeracij

Način izvajanja javne službe	Obremenitev (stalno prijavljeni prebivalci)	
	[PE]	[%]
MKČN	17.295	3,9
IZPUST	1.158	0,3
NP	25.188	5,7
KANAL	21.963	5,0
GREZ_N	45.825	10,3
GREZ_P	308.637	69,7
NEZNAN	22.733	5,1
Skupaj	442.799⁽¹⁾	100

⁽¹⁾ za izračun je upoštevano število stalno prijavljenih prebivalcev na dan 31. december 2018;

MKČN – mala komunalna čistilna naprava z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE;

IZPUST – neposredni izpust komunalne odpadne vode v vode;

NP – v IJSVO ni podatka (izvajalec javne službe ni poročal);

KANAL – objekt priključen na javno kanalizacijsko omrežje;

GREZ_N – objekt opremljen z nepretočno greznico;

GREZ_P – objekt opremljen z obstoječo pretočno greznico;

NEZNAN – način ravnanja s komunalno odpadno vodo iz stavbe ni znan.

4.3.1. Siva voda

Na podlagi analize stavb (kot na primer planinska koča, gorsko zavetišče ali dom ali lovska koča), ki ležijo na nadmorski višini, enaki ali večji od 1.500 m in izven meja aglomeracij, kot je podrobneje opisano v podpoglavju 1.3.4.6, ugotavljamo, da je takih stavb 39. Za te stavbe je možno glede določb, ki se nanašajo na sivo vodo, uporabiti 32.a člen Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

4.4. Razvitost infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode

Razvitost infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode se ugotavlja za vsako posamezno občino v skladu z Uredbo o merilih za določanje razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja zaradi ugotavljanja deleža plačila občini za koncesijo na naravni dobrini (Uradni list RS, št. 74/04). V skladu z zadevno uredbo se občine razvrstijo glede na razvitost infrastrukture v občine s primerno in občine z manj primerno infrastrukturo. Vrednost indeksa, ki je večja od 1, pomeni primerno infrastrukturo. Vrednost indeksa, ki je manjša od 1, pomeni manj primerno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. Indeksi se izračunajo ločeno za infrastrukturo za odvajanje in infrastrukturo za čiščenje komunalne odpadne vode.

Razvitost infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode je v skladu z zahtevami zadevne uredbe določena na podlagi veljavnih aglomeracij ter podatkov iz IJSVO (stanje na presečni datum 31. december 2018) ter izračunanih stopenj priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in priključenosti na komunalno ali skupno čistilno napravo, namenjeno za izvajanje javne službe, iz podatkov o stavbah ter obliki odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda.

Razvitost infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode je prikazana na ravni občin v prilogi (PRILOGA 9), ki je sestavni del tega operativnega programa, z izračunom indeksov, ki prikazujejo primernost infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode ločeno za odvajanje komunalne odpadne vode v javno kanalizacijsko omrežje in čiščenje komunalne odpadne vode v komunalnih ali skupnih čistilnih napravah.

Podatki so prikazani za skupno 207 občin, za pet občin (občine Dobje, Hodoš, Solčava, Sveti Andraž v Slovenskih goricah in Žetale) pa podatki niso prikazani, saj v teh občinah ni določenih veljavnih aglomeracij in torej opremljanje z javno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode ni predpisano.

Podatki kažejo, da je infrastruktura za odvajanje komunalne odpadne vode (javno kanalizacijsko omrežje) primerna v 89 občinah, v 106 občinah, za katere so podatki prikazani, pa je infrastruktura za odvajanje komunalne odpadne vode manj primerna. Za 12 občin je indeks razvitosti enak nič. Gre za 12 občin, v katerih je po podatkih IJSVO stopnja priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje enaka nič.

Podatki kažejo tudi, da je infrastruktura za čiščenje komunalne odpadne vode (čistilne naprave) primerna v 91 občinah, v 98 občinah, za katere so podatki prikazani, pa je infrastruktura za čiščenje komunalne odpadne vode manj primerna. Za 18 občin je indeks razvitosti enak nič. Gre za 18 občin, v katerih je po podatkih IJSVO stopnja priključenosti na čistilne naprave enaka nič.

4.5. Ocena potrebnih ukrepov in roki za izpolnitev vrzeli

Aglomeracije morajo biti opremljene v skladu z zahtevami, opisanimi v podpoglavju 1.3.4. in podpoglavju 1.3.5. tega operativnega programa. V skladu s temi zahtevami bodo morale občine za izpolnjevanje predpisanih zahtev v zvezi z odvajanjem in čiščenjem komunalne odpadne vode zagotoviti ustrezno odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ki nastaja v objektih v aglomeracijah, z:

- gradnjo javnega kanalizacijskega omrežja ali rekonstrukcijo obstoječega javnega kanalizacijskega omrežja in

- gradnjo komunalnih čistilnih naprav z ustrežno stopnjo čiščenja ali rekonstrukcijo obstoječih komunalnih čistilnih naprav, ki zaključujejo javno kanalizacijsko omrežje in so namenjene za izvajanje javne službe čiščenja komunalne odpadne vode.

Na območjih zunaj meja aglomeracij oziroma v aglomeracijah za objekte, kjer je upravičeno uveljavljanje izjeme glede priključitve na javno kanalizacijsko omrežje, bodo morali lastniki objektov oziroma občine zagotoviti gradnjo malih čistilnih naprav ali drugih individualnih ureditev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

4.5.1. Ukrepi in roki za zagotavljanje odvajanja komunalne odpadne vode

Za komunalno odpadno vodo, ki nastaja v objektih v aglomeraciji, je treba zagotoviti odvajanje po javnem kanalizacijskem sistemu, kot to izhaja iz 3. člena Direktive 91/271/EGS (zahteve za aglomeracije z obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE) ter iz zahtev Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (zahteve za opremljanje aglomeracij), kot je podrobneje opisano v podpoglavju 1.3.5.

Vrzel do izpolnjevanja zahtev je ocenjena glede na analizo stanja, ki je podana v preglednici (Preglednica 10).

Analize kažejo, da bo treba glede na podatke iz IJSVO o načinu izvajanja javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode na dan 31. decembra 2018 ustrezni način odvajanja komunalne odpadne vode zagotoviti za približno 17,8 % skupne obremenitve (371.873 PE), ki nastaja v aglomeracijah. Večina te obremenitve nastaja v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE (50 %). V aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE je treba ustrezni način odvajanja komunalne odpadne vode zagotoviti za približno 8,2 % skupne obremenitve (131.607 PE).

V prilogi (PRILOGA 10) so prikazane veljavne aglomeracije z roki za izpolnitev zahtev glede odvajanja komunalne odpadne vode.

4.5.2. Ukrepi in roki za zagotavljanje ustreznega čiščenja komunalne odpadne vode

Čiščenje komunalne odpadne vode skladno s predpisanimi zahtevami bo na podlagi podatkov iz IJSVO o načinu izvajanja javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode treba zagotoviti za približno 17,6 % skupne obremenitve (367.648 PE), ki nastaja v aglomeracijah. Od tega je za 44.311 PE že zagotovljeno odvajanje komunalne odpadne vode, ni pa še zagotovljeno čiščenje.

4.5.2.1 Ukrepi in roki za zagotavljanje sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode

Direktiva 91/271/EGS (4. člen) določa, da mora biti komunalna odpadna voda, ki vstopa v kanalizacijske sisteme, pred izpustom obdelana v sekundarnem postopku čiščenja ali primerljivem postopku v aglomeracijah z obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa, da mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno sekundarno čiščenje za komunalno odpadno vodo, ki se odvaja po kanalizaciji iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Analize kažejo, da glede na podatke na dan 31. decembra 2018 vse veljavne aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, te zahteve izpolnjujejo, razen aglomeracija 8136 Prevalje 2019. Prav tako zahtev ne izpolnjujejo aglomeracije, katerih skupna obremenitev se je glede na predhodne aglomeracije znižala

pod 2.000 PE (1492 Šempeter pri Gorici 2019, 13361 Poljčane 2019, 16421 Oplotnica 2019, 1518 Renče zahod 2019 in 1596 Šempas 2019).

V veljavnih aglomeracijah 8136 Prevalje, 1492 Šempeter pri Gorici 2019, 13361 Poljčane 2019, 16421 Oplotnica 2019, 1518 Renče zahod 2019 in 1596 Šempas 2019 bo potrebno zagotoviti ustrezn način čiščenja s sekundarno stopnjo.

V prilogi (PRILOGA 11) so prikazane veljavne aglomeracije z roki za izpolnitev zahtev glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode.

4.5.2.2 Ukrepi in roki za zagotavljanje terciarnega čiščenja komunalne odpadne vode

Direktiva 91/271/EGS (5. člen) določa, da mora biti komunalna odpadna voda, ki vstopa v kanalizacijske sisteme, pred izpustom obdelana v sekundarnem postopku čiščenja ali primerljivem postopku v aglomeracijah z obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa, da mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno sekundarno čiščenje.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunale odpadne vode določa, da mora biti za komunalno odpadno vodo, ki se odvaja po kanalizaciji iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, pred odvajanjem v vode zagotovljeno terciarno čiščenje (5. člen Direktive 91/271/EGS), če gre za iztok v:

- vodno telo površinske vode, ki je uvrščeno med občutljiva območja v skladu s predpisom, ki ureja občutljiva območja,
- vodo na prispevnem območju občutljivega območja iz prejšnje alineje ali
- vodotok, ki ni občutljivo območje ali voda na prispevnem območju občutljivega območja in katerega srednji mali pretok na mestu iztoka iz komunalne čistilne naprave je manjši od desetkratnika največjega šesturnega povprečnega pretoka odpadne vode iz komunalne čistilne naprave.

Analize kažejo, da glede na podatke na dan 31. decembra 2018 12 komunalnih ali skupnih čistilnih naprav (Preglednica 12) ne izpolnjuje navedenih zahtev. Za te bo potrebna nadgradnja trenutne stopnje čiščenja komunalne odpadne vode, in sicer s sekundarne stopnje čiščenja na terciarno stopnjo čiščenja.

Preglednica 12: Zahteve komunalnih ali skupnih čistilnih naprav za zagotovitev terciarnega čiščenja z iztokom na občutljiva območja

KOMUNALNA ALI SKUPNA ČISTILNA NAPRAVA				
ZAP. ŠT.	ID	IME	KAPACITETA	DEJANSKA OBREMENITEV
			[PE]	[PE]
1	236	RADENCI (ČRNOMELJ) ⁽¹⁾	150	73
2	2519	SODRAŽICA ⁽¹⁾	1.950	302
3	276	LOG POD MANGARTOM ⁽¹⁾	300	165
4	1	ČRENŠOVCI	3.500	568
5	28	ŠKOFIJE ⁽¹⁾	265	237
6	75	ŠENTILJ - MEJA	3.000	893
7	283	ŠENTILJ - JUG ⁽¹⁾	1.000	138

KOMUNALNA ALI SKUPNA ČISTILNA NAPRAVA				
ZAP. ŠT.	ID	IME	KAPACITETA	DEJANSKA OBREMENITEV
			[PE]	[PE]
8	6	STARI TRG (LOŽ) ⁽¹⁾	1.950	2.666
9	38	DOLENJSKE TOPLICE	2.000	649
10	285	KANAL	2.000	651
11	304	VELIKA POLANA	2.500	919
12	126	LUKAČEVCI	4.500	4.093

⁽¹⁾ Komunalna čistilna naprava z zmogljivostjo, manjšo od 2.000 PE čisti tudi komunalno odpadno vodo iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE.

Terciarno čiščenje mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno tudi za komunalno odpadno vodo, ki se odvaja po javni kanalizaciji iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 10.000 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 10.000 PE, če gre za iztok v vodo na vodnem območju Donave, ki ni občutljivo območje ali voda na prispevnem območju občutljivega območja.

Analize kažejo, da glede na podatke na dan 31. decembra 2018 devet komunalnih ali skupnih čistilnih naprav (Preglednica 13) ne izpolnjuje zgornjih zahtev. Za te bo potrebna nadgradnja stopnje čiščenja iz sekundarne v terciarno.

Preglednica 13: Zahteve komunalnih ali skupnih čistilnih naprav za zagotovitev terciarnega čiščenja z iztokom na vodnem območju Donava, ki ni občutljivo območje

KOMUNALNA ALI SKUPNA ČISTILNA NAPRAVA				
ZAP. ŠT.	ID	IME	KAPACITETA	DEJANSKA OBREMENITEV
			[PE]	[PE]
1	85	BROD ⁽²⁾	5.800	8.483
2	97	PIRNIČE ⁽¹⁾	100	502
3	98	LJUBLJANA (ZALOG) ⁽²⁾	360.000	424.239
4	112	SMODINOVEC ⁽¹⁾	70	351
5	220	ŽABNICA ⁽¹⁾	100	0
6	3304	RAKOVA JELŠA ^{(1) (2)}	300	659
7	4601	VNANJE GORICE	4.300	4.071
8	556	PREDDVOR	4.000	1.464
9	83	KAVČE ⁽¹⁾	500	249

⁽¹⁾ Komunalna čistilna naprava z zmogljivostjo, manjšo od 2.000 PE čisti komunalno odpadno vodo iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE.

⁽²⁾ Nadgradnja komunalne čistilne naprave za zagotovitev terciarnega čiščenja se že rešuje s projektom »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja«.

V prilogi (PRILOGA 12) so prikazane veljavne aglomeracije z roki za izpolnitev zahtev glede sekundarnega in terciarnega čiščenja komunalne odpadne vode.

4.5.2.3 Ukrepi in roki za zagotavljanje primerne čistilne komunalne odpadne vode

Za komunalno odpadno vodo, ki se odreja po kanalizaciji iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, manjšo od 2.000 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljeno primerno čiščenje, če se komunalna odpadna voda odreja po kanalizacijskem omrežju (7. člen Direktive 91/271/EGS).

Predpisi za komunalno odpadno vodo, ki nastaja v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, določajo obveznosti v zvezi z odvajanjem, kot je navedeno v podpoglavjih 1.3.4. in 1.3.5.

V prilogi (PRILOGA 13) so prikazane veljavne aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE z roki za izpolnitev zahtev glede primerne čistilne komunalne odpadne vode.

4.5.2.4 Ukrepi za zagotavljanje dodatne obdelave komunalne odpadne vode

Za komunalno odpadno vodo mora biti pred odvajanjem v vode zagotovljena tudi dodatna obdelava tako, da mikrobiološki parametri ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti za dodatno obdelavo (5. člen Direktive 91/271/EGS), če:

- gre za iztok neposredno v površinsko vodo ali posredno v podzemno vodo na vplivnem območju kopalnih voda v času kopalne sezone in gre za komunalno odpadno vodo iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 500 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE, ali
- gre za iztok posredno v podzemno vodo na območju razpoklinskih vodonosnikov, vključno s kraškimi, če je iztok na zakraselem območju oziroma na mestu iztoka pri najvišji gladini podzemne vode ni mogoče zagotoviti odvajanja čez zadostno plast nezasičene cone vodonosnika, kjer zadrževalne sposobnosti neomočenih sedimentov ali zemljin preprečujejo vnos onesnaževal v podzemno vodo, in gre za komunalno odpadno vodo iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali iz komunalne čistilne naprave z zmogljivostjo, enako ali večjo od 2.000 PE, ali za komunalno odpadno vodo, ki se zbira v nepretočni greznici v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE.

Analize kažejo, da bo treba glede na podatke na dan 31. decembra 2018 na komunalni čistilni napravi 107-Dragonja pred odvajanjem komunalne odpadne vode v vode na vplivnem območju kopalnih voda zagotoviti dodatno obdelavo. Projektirana zmogljivost naprave je 1.000 PE, obremenitev naprave iz podatkov o obratovalnem monitoringu za leto 2018 znaša 146 PE. Vse preostale komunalne ali skupne čistilne naprave te zahteve že izpolnjujejo.

Analize nadalje kažejo, da bo glede na podatke na dan 31. decembra 2018 treba za 13 komunalnih ali skupnih čistilnih naprav (Preglednica 14) pred odvajanjem komunalne odpadne vode v vode na območju razpoklinskih vodonosnikov, vključno s kraškimi, v postopku pridobivanja predpisanih dovoljenj natančneje preveriti, ali je treba zagotoviti tudi dodatno obdelavo. Dodatno obdelavo bo treba zagotoviti, če bo pri posrednem odvajanju v podzemno vodo na območju razpoklinskih vodonosnikov, vključno s kraškimi, iztok načrtovan na zakraselem območju oziroma na mestu iztoka pri najvišji gladini podzemne vode ne bo mogoče zagotoviti odvajanja prek zadostne plasti nezasičene cone vodonosnika, kjer zadrževalne sposobnosti neomočenih sedimentov ali zemljin preprečujejo vnos onesnaževal v podzemno vodo.

Preglednica 14: Zahteve komunalnih ali skupnih čistilnih naprav za zagotovitev dodatne obdelave na območju razpoklinskih vodonosnikov, vključno s kraškimi

KOMUNALNA ALI SKUPNA ČISTILNA NAPRAVA				
ZAP. ŠT.	ID	IME	KAPACITETA	DEJANSKA OBREMENITEV
			[PE]	[PE]
1	39	NOVO MESTO (LOČNA)	55.000	29.853
2	269	TRBOVLJE	19.000	7.325
3	167	HRASTNIK	11.000	2.726
4	272	ZAGORJE OB SAVI	11.000	4.549
5	2492	IDRIJA	9.000	3.480
6	236	RADENCI (ČRNOMELJ) ⁽¹⁾	150	73
7	2505	VOJNA VAS (ČRNOMELJ)	9.600	5.054
8	281	BRESTANICA	4.800	1.515
9	71	ČRNA NA KOROŠKEM	3.200	1.751
10	302	SPODNJA IDRIJA	2.000	1.052
11	16	CERKNO	5.000	914
12	285	KANAL	2.000	651
13	563	ŽUŽEMBERK	3.000	704

⁽¹⁾ Komunalna čistilna naprava z zmogljivostjo, manjšo od 2.000 PE čisti komunalno odpadno vodo iz aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE.

4.5.3. Ukrepi za padavinsko odpadno vodo

V aglomeracijah je treba izvajati tudi ukrepe za padavinsko odpadno vodo, in sicer je treba zagotoviti izvajanje ukrepov za zmanjševanje količine padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo, zlasti tiste, ki se odvaja s streh. V postopkih načrtovanja javnih kanalizacijskih omrežij je torej treba preučiti možne ukrepe za zmanjšanje količine padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo, in ukrepe za zadrževanje prvega naliva padavinske odpadne vode v primeru mešanih kanalizacijskih sistemov ter pri načrtovanih rešitvah upoštevati finančno, tehnično, okoljsko in družbeno sprejemljivost.

4.6. Ukrepi za zagotavljanje predpisane opremljenosti na območju zunaj meja aglomeracij

Za objekte, v katerih nastaja komunalna odpadna voda, je treba zagotoviti odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v skladu z zahtevami, opisanimi v podpoglavju 1.3.6. tega operativnega programa. V skladu s temi zahtevami morajo lastniki objektov na območju zunaj meja aglomeracij praviloma sami zagotoviti opremljenost z ustrezno ureditvijo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode.

Analize kažejo, da bo treba glede na podatke na dan 31. decembra 2018 treba ustrezni način odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode zunaj meja aglomeracij zagotoviti za približno 70 % skupne obremenitve (t. j. 309.795 PE), ki nastaja zunaj meja aglomeracij.

Podatki o obremenitvi, izraženi v PE glede na obremenitev zunaj meja aglomeracij v posamezni občini, za katero je treba zagotoviti predpisano ureditev za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne

vode, so po posameznih občinah prikazani v prilogi (PRILOGA 14), ki je sestavni del tega operativnega programa.

4.7. Prednostni vrstni red izvajanja ukrepov

Prednostni vrstni red izvajanja ukrepov tega operativnega programa izhaja iz zahtev v zvezi z opremljanjem z infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode in rokov za zagotovitev opremljenosti, ki so prikazani v podpoglavjih 1.3.4. in 1.3.5. tega operativnega programa.

Ukrepe iz tega operativnega programa je treba načrtovati in izvajati glede na naslednji prednostni vrstni red investicij:

Prva prioriteta: Ukrepi za zagotovitev skladnosti glede na zahteve Direktive 91/271/EGS

- investicija v javno kanalizacijsko omrežje, v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, (Preglednica 15), ki je na podlagi preliminarne ocene skladnosti iz poglavja 4.2. ocenjena kot neskladna s 3. členom Direktive 91/271/EGS,

Preglednica 15: Veljavne aglomeracije, ki so na podlagi preliminarne ocene skladnosti ocenjene kot neskladne s 3. členom Direktive 91/271/EGS

Veljavne aglomeracije			
ZAP. ŠT.	ID	IME	Skupna obremenitev [PE]
1	6115	Novo mesto 2019	41.039
2	3556	Jesenice 2019	22.021
3	7540	Trbovlje 2019	16.523
4	20004	Mengeš 2019	16.286
5	3753	Radovljica 2019	10.970
6	8235	Polzela 2019	10.243
7	20009	Slovenska Bistrica 2019	9.979
8	9800	Vešenik 2019	9.065
9	9429	Žalec 2019	8.636
10	11509	Sevnica 2019	6.510
11	4386	Lendava – Dolga vas 2019	5.695
12	10872	Vič 2019	5.389
13	5286	Cerknica 2019	4.703
14	2536	Žiri 2019	4.669
15	16494	Rače 2019	4.540
16	6810	Trebnje 2019	4.397
17	16497	Žirovnica 2019	3.681
18	13582	Zgornja Polskava 2019	3.263
19	10345	Zreče 2019	3.251
20	5283	Rakek 2019	3.067
21	6074	Vavta vas 2019	2.996
22	14402	Apače 2019	2.952

Veljavne aglomeracije			
ZAP. ŠT.	ID	IME	Skupna obremenitev [PE]
23	14870	Stojnci 2019	2.952
24	5208	Ig 2019	2.795
25	7835	Prebold 2019	2.620
26	16374	Šentilj v Slovenskih goricah 2019	2.534
27	13493	Lovrenc 2019	2.204
28	16491	Fram – Morje 2019	2.144
29	9362	Zabukovica 2019	2.108
30	955	Kozina 2019	2.099
31	13061	Petanjci – Tišina – Tropovci – Gradišče 2019	2.038

- investicija v čistilno napravo, ki zaključuje obstoječe javno kanalizacijsko omrežje v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE (Preglednica 16), ki je na podlagi preliminarne ocene skladnosti iz poglavja 4.2. ocenjena kot neskladna s 4. in 5. členom Direktive 91/271/EGS,

Preglednica 16: Veljavne aglomeracije, ki so na podlagi preliminarne ocene skladnosti ocenjene kot neskladne s 4. in 5. členom Direktive 91/271/EGS

Veljavne aglomeracije			
ZAP. ŠT.	ID	IME	Skupna obremenitev [PE]
1	16481	Ljubljana 2019	416.808
2	29	Maribor 2019	136.133
3	20543	Celje 2019	76.307
4	15065	Ptuj 2019	25.455
5	1449	Postojna 2019	11.378
6	4079	Komenda 2019	9.057
7	8203	Ravne na Koroškem 2019	8.792
8	11870	Krško desni breg – Leskovec 2019	8.355
9	9101	Šentjur 2019	7.681
10	20911	Škofljica 2019	6.855
11	3095	Rihtarovci 2019	5.984
12	13652	Ruše 2019	5.700
13	8136	Prevalje 2019	5.360
14	1210	Ilirska Bistrica 2019	5.176
15	3495	Podhom 2019	5.033
16	3475	Zasip 2019	4.806
17	16519	Miklavž na Dravskem polju 2019	4.790
18	20847	Radizel 2019	4.659
19	16373	Muta 2019	4.476
20	14514	Hoče 2019	4.434
21	10991	Zgornja Vižinga 2019	3.763

Veljavne aglomeracije			
ZAP. ŠT.	ID	IME	Skupna obremenitev [PE]
22	197	Ormož – Hardek 2019	3.696
23	16458	Zgornji in Spodnji Duplek 2019	3.608
24	16449	Lenart v Slovenskih goricah 2019	3.532
25	8186	Mozirje 2019	2.918
26	7790	Prihova 2019	2.788
27	4887	Log pri Brezovici 2019	2.260
28	9638	Odranci 2019	2.020

- investicija v javno kanalizacijsko omrežje, ki je zaključeno z obstoječo čistilno napravo, namenjeno izvajanju javne službe, v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ki ni aglomeracija iz zgornjih treh alinej tega odstavka,
- investicija v javno kanalizacijo (javno kanalizacijsko omrežje in čistilno napravo) v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ki ni aglomeracija iz zgornjih štirih alinej tega odstavka,

Druge prioritete: Ukrepi za zagotovitev dobrega stanja na območju vodnega telesa podzemnih vod

- investicija v javno kanalizacijo (javno kanalizacijsko omrežje in čistilno napravo) v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ki leži znotraj navedenih območij vodnega telesa podzemnih vod (VTPodV_1002 Savinjska kotlina, VTPodV_3012 Dravska kotlina, VTPodV_4016 Murska kotlina),

Tretja prioriteta: Ukrepi za zagotovitev skladnosti v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE

- investicija v javno kanalizacijo za odvajanje komunalne odpadne vode in v čistilno napravo, ki zaključuje obstoječe javno kanalizacijsko omrežje za zagotovitev primerne čistilne te komunalne odpadne vode v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE in manjšo od 2.000 PE, če gre za iztok v občutljivo ali v vodo na prispevnem območju občutljivega območja ali v vodo na vodovarstvenem območju v skladu s predpisi, ki urejajo vode,
- investicija v javno kanalizacijo za odvajanje komunalne odpadne vode in v čistilno napravo, ki zaključuje obstoječe javno kanalizacijsko omrežje za zagotovitev primerne čistilne te komunalne odpadne vode v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 500 PE in manjšo od 2.000 PE, če gre za iztok, ki ni iztok iz predhodne alineje,
- investicija v javno kanalizacijo za odvajanje komunalne odpadne vode in v čistilno napravo, ki zaključuje obstoječe javno kanalizacijsko omrežje za zagotovitev primerne čistilne te komunalne odpadne vode v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 500 PE,
- investicija v javno kanalizacijsko omrežje, ki je zaključeno z obstoječo čistilno napravo, namenjeno izvajanju javne službe, v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE,
- investicija v javno kanalizacijo (javno kanalizacijsko omrežje in čistilno napravo) v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE,
- investicija v individualno ureditev za posamezen objekt ali skupino objektov, če so izpolnjeni predpisani pogoji, v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, in

- investicija v individualno ureditev za posamezen objekt ali skupino objektov, če so izpolnjeni predpisani pogoji, v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE.

Četrta prioriteta: Ukrepi za zagotovitev skladnosti na območju zunaj meja aglomeracij

- investicija v individualno ureditev za posamezen objekt ali skupino objektov na območju zunaj meja aglomeracij.

Zaradi racionalizacije izvedbe ukrepov (investicij) se za prednostne štejejo tudi ukrepi v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, ali ukrepi za posamezne objekte zunaj meja aglomeracij (v nadaljnjem besedilu: podrejeni ukrepi), če gre za izvajanje teh ukrepov hkrati z izvajanjem prednostnih ukrepov v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, v sklopu enotne investicije, izvajanje podrejenih ukrepov pa je tehnično in ekonomsko upravičeno.

Hkrati je treba v primeru sofinanciranja investicij s sredstvi državnega proračuna prednostni vrstni red upoštevati na državni ravni, kar pomeni, da pred izvedbo vseh ukrepov v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, državno sofinanciranje ukrepov v aglomeraciji s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, ni dopustno. Pri tem se ukrepi štejejo za izvedene tudi, če investicije, ki zagotavljajo izvedbo ukrepov, potekajo in je za njihovo dokončanje že zagotovljeno financiranje.

Prednost pri izvajanju ukrepov imajo tudi skupni projekti več občin, če so tehnično in gospodarsko upravičeni, na podlagi katerih se bodo dolgoročno združevala in razporejala razpoložljiva sredstva na:

- območju posameznega porečja v celotnem obdobju izvajanja tega operativnega programa ali
- prispevnih območjih vodnih teles površinskih voda ali območjih vodnih teles podzemnih voda, za katere je s predpisom o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja določeno, da cilji do leta 2021 ne bodo doseženi.

Pri določanju prednostnega vrstnega reda izvajanja ukrepov je treba ustrezno upoštevati tudi zahteve v zvezi z doseganjem okoljskih ciljev za vode.

5. OCENA STROŠKOV UKREPOV DO IZPOLNJEVANJA ZAHTEV

5.1. Izhodišča za oceno stroškov ukrepov

Stroški ukrepov tega operativnega programa so ocenjeni na podlagi ocene stopnje priključenosti aglomeracij iz poglavja 4.1. tega operativnega programa, ocene opremljenosti in ocene stopnje priključenosti na predpisane vrste ureditve za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode na območjih zunaj meja aglomeracij iz poglavja 4.3. tega operativnega programa ter podatkov o specifičnih vrednostih investicij, ločeno za gradnjo javnega kanalizacijskega omrežja in gradnjo čistilne naprave za čiščenje komunalne odpadne vode oziroma vgradnjo druge vrste ureditve za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode iz posameznih objektov. Pri pripravi ocene stroškov za izpolnitev zahtev tega operativnega programa sta bila upoštevana naslednja scenarija:

Scenarij 1 - Analiza metodologije, ki je bila uporabljena za oceno stroškov ukrepov predhodnega operativnega programa

Za oceno stroškov predhodnega tega operativnega programa je bila uporabljena nemška metodologija iz smernic za subvencioniranje vodnogospodarskih posegov dežele Bavarske (ministrstva za okolje in zdravje): »Richtlinien fuer Zuwendungen za wasserwirtschaftlichen Vorhaben« (v nadaljnjem besedilu: metodologija RZWAs). Metodologija RZWAs določa merila oziroma način izračuna specifičnih stroškov oziroma orientacijske vrednosti stroškov odvajanja odpadne vode iz naselij na prebivalca in orientacijske vrednosti stroškov izgradnje komunalne čistilne naprave na PE.

Za ureditev odvajanja odpadne vode iz naselij se po metodologiji RZWAs glede na dolžino posameznega kanala (X), izraženo v metrih na priključenega prebivalca, uporabljajo naslednje orientacijske vrednosti za oceno stroškov odvajanja komunalne odpadne vode (količine se pri izračunavanju vstavljajo v celih številih), vendar ne več kot 3.070 evrov na prebivalca:

$$KRW_{OE} = 542 \times X^{0,72},$$

pri čemer je:

KRW_{OE} : orientacijska vrednost stroškov odvajanja odpadne vode iz naselij na prebivalca izražena v evrih/prebivalca.

Pri tem so v orientacijsko vrednost v tlačnem ali podtlačnem sistemu vključeni jaški s črpalko oziroma ventilsko enoto, ter cevi, ki vodijo do zbirnega voda, in sicer kot funkcionalni sestavni deli sistema.

V oceni višine investicijskih stroškov izgradnje kanalizacijskih sistemov so bili v predhodnem operativnem programu upoštevani le kanalizacijski sistemi znotraj naselij ob predpostavki, da so v oceno vključena predvsem manjša naselja, v katerih so premeri cevi primarnega in sekundarnega kanalizacijskega sistema približno enake velikosti. Dolžina kanala na posameznega prebivalca je bila določena tudi ob predpostavki, da bo v posamezni celici (100 x 100 m) zgrajeno 100 m kanalizacijskih cevi.

Za ureditev čiščenja odpadne vode iz naselij se po metodologiji RZWAs pri izračunu orientacijske vrednosti za novogradnje in pri sorazmernem povečanju kapacitet čistilnih naprav upoštevajo vsi izdatki za gradnjo čistilne naprave, pri lagunah pa tudi stroški za obdelavo mešanice komunalne in padavinske odpadne vode. Orientacijska vrednost je odvisna od velikosti čistilne naprave (X), izraženo v PE. Za oceno stroškov čiščenja komunalne odpadne vode se uporablja naslednje orientacijske vrednosti (količine se pri izračunavanju vstavlja v celih številih), vendar ne več kot 1.380 evrov na prebivalca:

$$KRW_{KA} = 3.661 \times X^{-0,25},$$

pri čemer je:

KRW_{KA} : orientacijska vrednost stroškov izgradnje komunalne čistilne naprave, izražena v evrih/PE.

Analiza metodologije, ki je bila uporabljena za oceno stroškov ukrepov predhodnega operativnega programa kaže, da bi stroški po tej metodologiji znašali:

- za opremljanje aglomeracij z javnim kanalizacijskim omrežjem 2.584 evrov/PE in
- za opremljanje aglomeracij s komunalno čistilno napravo 418 evrov/PE.

ter

Scenarij 2 - Analiza stroškov na podlagi nabora projektov evropske kohezijske politike preteklega in tekočega finančnega obdobja

Analiza zajema izračun povprečnih stroškov izgradnje ter rekonstrukcije komunalnih čistilnih naprav in izgradnje kanalizacijskega omrežja. Povprečni stroški so bili izračunani na podlagi pridobljenih podatkov iz nabora projektov evropske kohezijske politike, ki so bili financirani v preteklem in tekočem finančnem obdobju.

Analiza stroškov na podlagi nabora projektov evropske kohezijske politike, ki so bili financirani v preteklem in tekočem finančnem obdobju kaže, da bi stroški izvedbe na podlagi teh izhodišč znašali:

- za opremljanje aglomeracij z javnim kanalizacijskim omrežjem 2.030 evrov/PE,
- za opremljanje aglomeracij s komunalno čistilno napravo 410 evrov/PE in
- za rekonstrukcijo oziroma ustrezno nadgradnjo komunalne čistilne naprave 285 evrov/PE

Na podlagi metodologije, ki je bila uporabljena za oceno stroškov ukrepov predhodnega operativnega programa, ocene stroškov iz nabora projektov evropske kohezijske politike in podatkov o investicijskih vrednostih izgradnje malih čistilnih naprav so bile pri izračunu stroškov za izvedbo predpisanih ukrepov kot povprečna vrednost na podlagi obeh analiziranih scenarijev uporabljene naslednje investicijske vrednosti:

- za opremljanje aglomeracij, s skupno obremenitvijo večjo od 2.000 PE, z javnim kanalizacijskim omrežjem 2.100 evrov/PE,
- za opremljanje aglomeracij, s skupno obremenitvijo manjšo od 2.000 PE, z javnim kanalizacijskim omrežjem 2.700 evrov/PE,
- za opremljanje aglomeracij, s skupno obremenitvijo večjo od 2.000 PE, s komunalno čistilno napravo 400 evrov/PE,
- za opremljanje aglomeracij, s skupno obremenitvijo manjšo od 2.000 PE, s komunalno čistilno napravo 600 evrov/PE,
- za rekonstrukcijo (nadgradnjo) komunalne čistilne naprave 285 evrov/PE in
- za opremljanje objektov na območju zunaj meja aglomeracij 700 evrov/PE.

5.2. Ocena investicijskih stroškov ukrepov

5.2.1. Ocena investicijskih stroškov ukrepov za opremljanje aglomeracij

Ocenjena vrednost vseh ukrepov za doseganje skladnosti s predpisanimi zahtevami iz tega operativnega programa, tako ukrepov za opremljanje aglomeracij, kot ukrepov za opremljanje objektov zunaj meja aglomeracij, je prikazana v preglednici (Preglednica 17). Ocenjena vrednost je prikazana po velikostnih razredih aglomeracij, skupna ocenjena vrednost za izvedbo vseh investicij za doseganje skladnosti s predpisanimi zahtevami tako v aglomeracijah, kot na območju zunaj meja aglomeracij, pa je ocenjena na 1,38 milijarde evrov.

Ocena sredstev, potrebnih za izgradnjo javnih kanalizacijskih omrežij, znaša 925,1 milijona evrov, ocena sredstev, potrebnih za izgradnjo ali nadgradnjo komunalnih čistilnih naprav, pa znaša 240,3 milijona evrov (vrednosti so podane brez davka na dodano vrednost).

Ocenjena vrednost sredstev, potrebnih za opremljanje objektov na območju zunaj meja aglomeracij znaša 216,9 milijona evrov.

Preglednica 17: Ocenjeni investicijski stroški za izvedbo operativnega programa po velikostnih razredih aglomeracij

Velikostni razredi	Ocenjeni stroški investicij			
aglomeracij	JKO	ČN	SKUPAJ	SKUPAJ
				ob upoštevanju finančne presoje ⁽¹⁾
	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]
območje zunaj meja aglomeracij	/	/	216,9	216,9
aglomeracije od 50 do 500 PE	407,0	85,5	492,5	155,4
aglomeracije od 500 do 2.000 PE	241,7	50,6	292,3	292,3
aglomeracije < 2.000 PE	648,7	136,1	784,8	447,7
aglomeracije od 2.000 do 10.000 PE	117,9	28,1	146,0	146,0
aglomeracije od 10.000 do 15.000 PE	17,8	3,1	20,9	20,9
aglomeracije ≥ 15.000 PE	140,7	25,1	165,8	165,8
aglomeracije ≥ 2.000 PE	276,4	56,3	332,7	332,7
SKUPAJ	925,1	192,4	1.334,4	997,3

⁽¹⁾ Za aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 500 PE, so upoštevani rezultati finančne presoje iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, in sicer je v znesku upoštevana ocenjena vrednost gradnje JKO, če ta vrednost ne presega trikratnika ocenjene vrednosti gradnje več MKČN za posamezne objekte ali skupine objektov, sicer je upoštevana ocenjena vrednost gradnje več MKČN (predpostavljena je gradnja posamezne (hišne) MKČN za vsak objekt v aglomeraciji);

JKO – javno kanalizacijsko omrežje;

ČN – čistilna naprava, namenjena izvajanju javne službe.

Ocena sredstev, potrebnih za zagotovitev ustreznega čiščenja komunalne odpadne vode v obliki nadgradnje čistilnih naprav znaša 47,9 milijona evrov (vrednosti so podane brez davka na dodano vrednost) (Preglednica 18). Podrobneje so zahteve za zagotovitev ustreznega čiščenja komunalne odpadne vode predstavljene v podpoglavju 4.5.2.

Preglednica 18: Ocenjeni investicijski stroški za nadgradnjo čistilnih naprav

Ocenjeni stroški nadgradnje ČN	
Nadgradnje ČN glede na zahteve	SKUPAJ [mio EUR]
Nadgradnja iz sekundarne v terciarno stopnjo čiščenja z iztokom v vodo na občutljivih območjih	6,6
Nadgradnja iz sekundarne v terciarno stopnjo čiščenja z iztokom v vodo na vodnem območju Donave, ki ni občutljivo območje	2,6
Dodatna obdelava na vplivnem območju kopalnih voda	0,3
Dodatna obdelava na območju razpoklinskih vodonosnikov, vključno s kraškimi	38,4
SKUPAJ	47,9

Ocenjena vrednost ukrepov po posameznih aglomeracijah, ločeno za stroške investicij v javno kanalizacijsko omrežje in investicij v čistilno napravo, je prikazana v prilogi (PRILOGA 15), ki je sestavni del tega operativnega programa.

Ocenjena vrednost stroškov nadgradnje čistilnih naprav po posameznih občinah je prikazana v prilogi (PRILOGA 14).

5.2.2. Ocena investicijskih stroškov ukrepov za opremljanje objektov na območju zunaj meja aglomeracij

Ocenjena vrednost ukrepov iz tega operativnega programa, ki se nanašajo na opremljanje oziroma zagotovitev ustreznega načina odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda na območjih zunaj meja aglomeracij, znaša 216,9 milijona evrov. Pri oceni stroškov je bila poleg izhodišč, ki so podrobneje predstavljena v poglavju 5.1. tega operativnega programa, upoštevana tudi ocena opremljenosti oziroma ocena stopnje priključenosti objektov na območju zunaj meja aglomeracij, kot je podrobneje predstavljena v poglavju 4.3. tega operativnega programa.

5.2.3. Ocena investicijskih stroškov ukrepov po občinah

Ocenjena vrednost ukrepov iz tega operativnega programa po posameznih občinah, ločeno za stroške investicij v javno kanalizacijsko omrežje, stroške investicij v čistilno napravo in stroške investicij, ki so potrebne za izvedbo ukrepov na območju zunaj meja aglomeracij, je prikazana v prilogi (PRILOGA 14) tega operativnega programa. Če posamezna aglomeracija leži v več občinah, je pri izračunu kot celota upoštevana v tisti občini, v kateri leži njen pretežni del.

5.2.4. Ocena investicijskih stroškov ukrepov po statističnih regijah

Ocenjena vrednost ukrepov iz tega operativnega programa po posameznih statističnih regijah, ločeno za stroške investicij v javno kanalizacijsko omrežje, stroške investicij v čistilno napravo in stroške investicij, ki so potrebne za izvedbo ukrepov na območju zunaj meja aglomeracij, je prikazana v preglednici (Preglednica 19). Če posamezna aglomeracija leži v več statističnih regijah, je pri izračunu kot celota upoštevana v tisti statistični regiji, v kateri leži njen pretežni del.

Preglednica 19: Ocenjeni investicijski stroški za izvedbo operativnega programa po statističnih regijah

Statistična regija	Ocenjeni stroški investicij					
	Ukrepi za aglomeracije					Ukrepi na območju zunaj meja aglomeracij
	JKO	ČN	SKUPAJ	SKUPAJ	Nadgradnja ČN	
				ob upoštevanju finančne presoje ⁽¹⁾		
	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]
Gorenjska	109,2	21,5	130,7	96,1	1,1	10,8
Goriška	85,1	18,3	103,4	63,5	5,8	15,1
Jugovzhodna Slovenija	100,2	19,2	119,4	68,4	20,5	19,2
Koroška	13,7	6,3	20	16,3	0,9	9
Obalno-Kraška	63,2	13,2	76,4	45,8	0,4	8,6
Osrednjeslovenska	234,8	49,6	284,4	212,4	1,3	26,8
Podravska	105,8	17,4	123,2	101,2	1,1	37,8
Pomurska	26	6	32	21,2	3	11,2
Posavska	36,9	7,8	44,7	21,5	1,4	16,2
Primorsko-Notranjska	39,7	10,9	50,6	29,9	0,6	3,1
Savinjska	84,5	16,8	101,3	81,5	0,1	49,7
Zasavska	26	5,4	31,4	22,6	11,7	9,4
SKUPAJ	925,1	192,4	1.117,50	780,4	47,9	216,9

⁽¹⁾ za aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 500 PE, so upoštevani rezultati finančne presoje iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, in sicer je v znesku upoštevana ocenjena vrednost gradnje JKO, če ta vrednost ne presega trikratnika ocenjene vrednosti gradnje več MKČN za posamezne objekte ali skupine objektov, sicer je upoštevana ocenjena vrednost gradnje več MKČN (predpostavljena je gradnja posamezne (hišne) MKČN za vsak objekt v aglomeraciji);

JKO – javno kanalizacijsko omrežje;

ČN – čistilna naprava, namenjena za izvajanje javne službe.

5.3. Viri finančnih sredstev za izvedbo ukrepov

5.3.1. Viri finančnih sredstev za opremljanje aglomeracij

5.3.1.1 Sredstva EU

Eden izmed pomembnejših finančnih virov za izvedbo ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode bodo v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, ki še ne izpolnjujejo predpisanih zahtev, sredstva Kohezijskega sklada v okviru trenutnega finančnega obdobja oziroma izvajanja *Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020*. Za sofinanciranje projektov je zagotovljena tudi lastna udeležba Republike Slovenije s sredstvi državnega proračuna in sredstev občinskih proračunov.

Tudi v okviru novega finančnega obdobja si bo Republika Slovenija močno prizadevala zagotoviti ustrezne finančne vire za izvedbo ukrepov iz tega operativnega programa. Pri tem bo treba zagotoviti, da se najprej obravnavajo večje in pomembnejše aglomeracije, tudi v okviru strategije EU za Podonavje. Področje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda je tako visoko med prednostnimi področji financiranja tudi na strani Evropske komisije.

Ena glavnih značilnosti predloga Evropske komisije za modernizirano kohezijsko politiko je osredotočenost na ključne naložbene prioritete, pri katerih lahko EU doseže najboljše rezultate. V predlogu je načrtovana podpora naslednjim petim prednostnim področjem, ki bodo gonilna sila naložb:

1. Pametnejša Evropa (inovativno in pametno gospodarsko preoblikovanje);
2. Bolj zelena, nizkoogljična Evropa (vključno z energetske prehodom, krožnim gospodarstvom, prilagajanjem podnebnim spremembam in obvladovanjem tveganj);
3. Bolj povezana Evropa (mobilnost in povezeljivost IKT);
4. Bolj socialna Evropa (evropski steber socialnih pravic in podpora za zdravstveno varstvo);
5. Evropa bližje državljanom (trajnostni razvoj mestnih, podeželskih in obalnih območij ter lokalne pobude).

V okviru večletnega finančnega okvira bo Slovenija predvidoma prejela 2,9 milijarde evrov. Pri tem pa se vzpostavijo dodatni mehanizmi.

EK v predlogu ohranja tri kategorije razvitosti regij:

- manj razvite, ki dosegajo do 75 odstotkov povprečja razvitosti EU,
- regije v prehodu, ki dosegajo od 75 do 100 odstotkov povprečja razvitosti EU,
- bolj razvite regije, ki presegajo 100 odstotkov povprečja razvitosti EU.

Samo nepovratna sredstva ne bodo odpravila naložbenih vrzeli na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Nepovratna sredstva je mogoče učinkovito dopolniti s finančnimi instrumenti, ki imajo učinek finančnega vzvoda in so bližje trgu. Države članice bodo lahko del svojih sredstev za izvajanje kohezijske politike prostovoljno prenesle na nov, centralno upravljan sklad InvestEU. S programom InvestEU bodo pod eno streho združeni številni finančni instrumenti EU, ki so trenutno na voljo, in razširjen uspešen model naložbenega načrta za Evropo, znanega tudi kot Junckerjev načrt. Komisija bo z InvestEU še bolj spodbujala naložbe, inovacije in ustvarjanje delovnih mest.

Slika 2: Delovanje sklada InvestEU

Vir: Evropska komisija (https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-june2018-what-is-investeu_sl.pdf)

Sklad InvestEU bo mobiliziral javne in zasebne naložbe z jamstvom proračuna EU v višini 38 milijard evrov, s katerim bo podprl naložbene projekte finančnih partnerjev, kot so skupina Evropske investicijske banke (EIB) in drugi, ter povečal njihovo sposobnost za prevzemanje tveganj. Finančni partnerji naj bi v obliki sposobnosti prevzemanja tveganj prispevali vsaj 9,5 milijarde evrov. Rezervacije za jamstvo bodo zagotovljene v višini 40 %, kar pomeni, da se v proračunu EU 15,2 milijarde evrov rezervira za primere unovčitve jamstva.

Sklad InvestEU bo vlagal prek finančnih partnerjev. Glavni partner bo skupina EIB, ki je uspešno izvajala in upravljala Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI) od njegove ustanovitve leta 2015. Poleg skupine EIB bodo imele neposreden dostop do jamstva EU mednarodne finančne institucije, dejavne v Evropi, kot sta Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD) ali banka Sveta Evrope, in nacionalne spodbujevalne banke, ki delujejo v skupinah, tako da lahko pokrijejo vsaj tri države članice.

Glavne prednosti programa InvestEU:

1. Razširitev uspešnega modela Junckerjevega načrta. Sklad InvestEU bo z uporabo jamstev iz proračuna EU za privabljanje drugih vlagateljev še povečal potencial EU za podporo naložbam.
2. Večji učinek sredstev EU. Z uporabo proračunskega jamstva EU je lahko učinek javnih sredstev večji. Program InvestEU bo v obdobju 2021–2027 po pričakovanjih spodbudil dodatne naložbe v vrednosti 650 milijard evrov.
3. Pomoč državam članicam pri učinkovitejši porabi njihovih sredstev EU. Države članice bodo lahko del svojih dodeljenih sredstev na področju kohezijske politike preusmerile v proračunsko jamstvo InvestEU, kar jim bo zagotovilo še večjo prožnost.

5.3.1.2 Sklad za vode

V letu 2020 je prišlo do sprememb in dopolnitev Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20). S spremembo se je med drugim dopolnila oziroma spremenila tudi določba Sklada za vode z vidika namena porabe sredstev tega sklada. Predlagana sprememba omogoča jasnejšo opredelitev, kaj je v zvezi z vodno infrastrukturo mogoče financirati iz Sklada za vode. Dodana je tudi možnost sofinanciranja občinskih projektov novogradnje ali rekonstrukcije javne kanalizacije v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, če jih ni mogoče sofinancirati iz sredstev EU. Gre za posebno ureditev na podlagi predlaganega zakona, katere namen je zagotoviti pomoč pri doseganju ciljev dobrega stanja voda oziroma ustreznega odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode na področju izvajanja obveznih občinskih javnih služb varstva okolja.

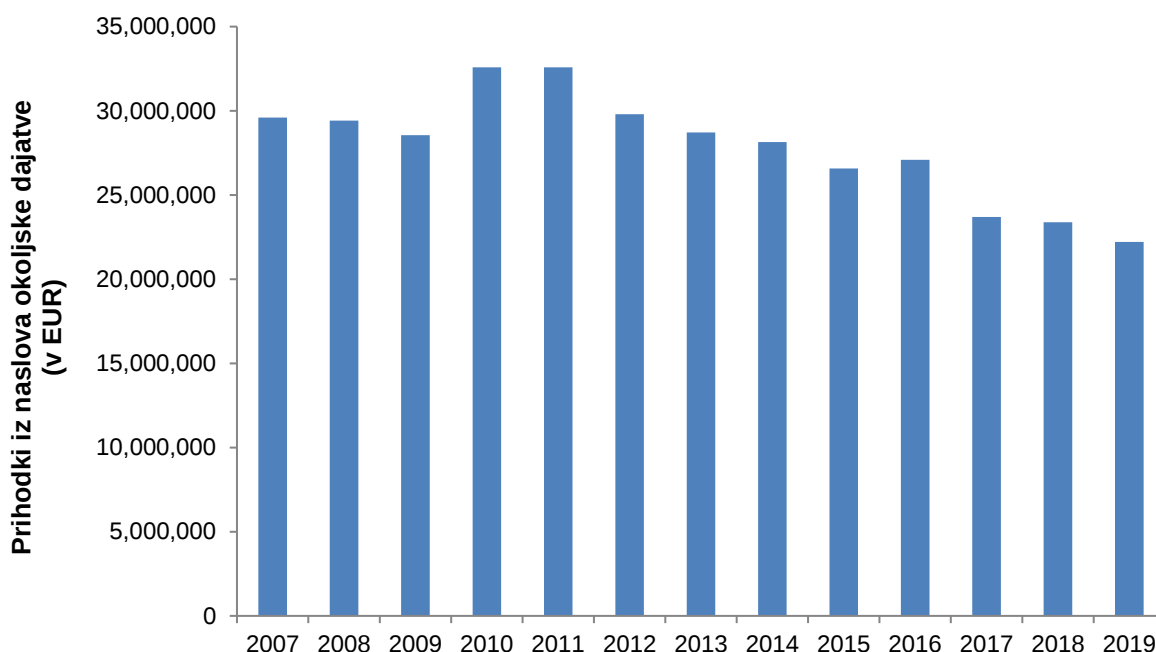
Določba tretjega odstavka 162. člena Zakona o vodah (nove 8. do 10. točka) je med drugim dopolnjena tudi z možnostjo sofinanciranja občinskih projektov novogradnje ali rekonstrukcije javne kanalizacije v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, če jih ni mogoče sofinancirati iz sredstev EU. S predvidenimi možnostmi sofinanciranja navedenih projektov se ne posega v zagotavljanje financiranja obstoječih osnovnih nalog, ki izhajajo iz Zakona o vodah. Sredstva za sofinanciranje bo mogoče nameniti v okviru razpoložljivih predvidenih sredstev Sklada za vode v posameznem letu, pri čemer se sredstva Sklada za vode lahko porabijo za financiranje navedenih nalog sekundarno, in sicer do višine petdeset odstotkov predvidenih prilivov v Sklad za vode iz naslova vodnih povračil za rabo vode za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba.

V zadnjih petih letih je znašal povprečni letni priliv v Sklad za vode okoli 40 milijonov evrov, višina prilivov iz naslova vodnih povračil za rabo vode za oskrbo s pitno vodo pa okoli 10 milijonov evrov. V program Sklada za vode je za leti 2020 in 2021 že uvrščenih 50% prilivov za sofinanciranje občinskih projektov novogradnje ali rekonstrukcije vodovodnih sistemov ter javne kanalizacije, kar znaša na letni ravni okoli 5 milijonov evrov.

5.3.1.3 Občinski proračuni

Med pomembnejšimi finančnimi viri občin je tudi okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, ki je prihodek občinskega proračuna. Namenska poraba okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja je določena s 7. členom Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11 in 14/15 – ZUUJFO), ki določa, da se mora namenska poraba sredstev, pridobljenih z okoljsko dajatvijo za onesnaževanje okolja, določiti z občinskim predpisom, s katerim se sprejme občinski proračun, in sicer se v občinskem predpisu določi, da se sredstva okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda lahko porabijo le za gradnjo infrastrukture, namenjene za izvajanje obveznih občinskih javnih služb varstva okolja v skladu z državnimi operativnimi programi, sprejetimi s predpisi varstva okolja na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda, ravnanja s komunalnimi odpadki in odlaganja odpadkov, ter za zagotavljanje oskrbovalnih standardov, tehničnih, vzdrževalnih, organizacijskih in drugih ukrepov, predpisanih za izvajanje obveznih občinskih javnih služb varstva okolja.

V zadnjih petih letih se je letno v povprečju iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda v občinske proračune steklo 24,6 milijona evrov.

Grafikon 3: Gibanje prihodkov iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda po občinah v obdobju 2007–2019

Vir: Ministrstvo za finance, Proračuni občin 2007–2019.

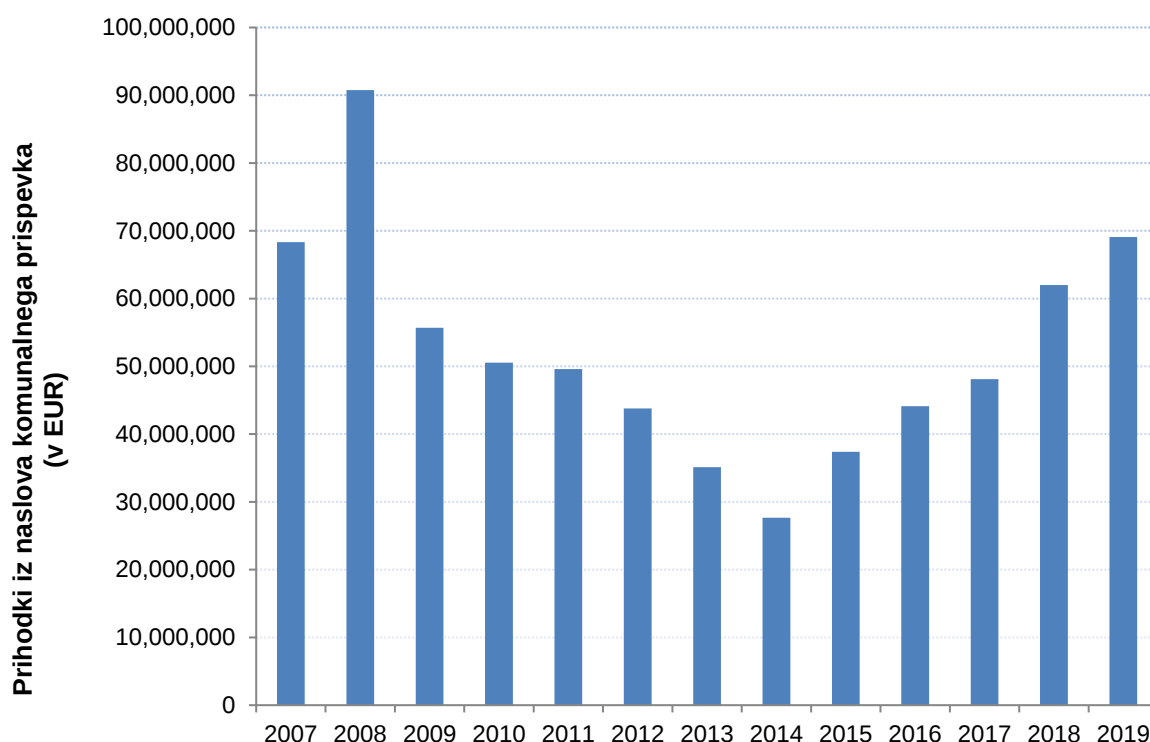
Sofinanciranje ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je možno tudi s sredstvi iz naslova koncesijskih dajatev za rabo naravnih vrednot (Uredba o koncesiji za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem, Uradni list RS, št. 77/02, 41/04 – ZVO-1 in 66/07).

Občinski finančni vir za izvedbo ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je tudi najemnina za uporabo javne infrastrukture, ki jo plačujejo izvajalci javne službe in je prihodek občinskega proračuna, izhaja pa iz obračunane in plačane omrežnine javne infrastrukture. Omrežnina je del cene storitve, ki je namenjen predvsem za plačilo stroška najemnine za uporabo javne infrastrukture. Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) med drugim določa, da se ta najemnina

uporabi samo za gradnjo, nakup in vzdrževanje stvarnega premoženja občine, sočasno pa imajo občine možnost, da same z odlokom določijo, da so najemnine namenski prihodek (npr. za investicije v javno infrastrukturo).

Na podlagi razpoložljivih podatkov o višini omrežnin oziroma najemnin za uporabo komunalne infrastrukture, ki jo plačujejo izvajalci javne službe, ocenjujemo, da bi znašali prihodki občinskih proračunov na letni ravni iz tega naslova okoli 40 milijonov evrov.

Med ostalimi občinskimi viri so še sredstva iz naslova komunalnega prispevka in ostali prihodki občinskega proračuna ter sredstva v okviru javno zasebnega partnerstva. V zadnjih petih letih so znašali povprečni letni prihodki iz naslova komunalnega prispevka okoli 52 milijonov evrov. Kolikšen del sredstev bi občine iz tega naslova lahko namenile za financiranje ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, je trenutno težko napovedati. Pri oceni predvidenega obsega potrebnih finančnih sredstev smo upoštevali, da bi občine za ta namen iz tega naslova lahko namenile petino sredstev oziroma 10,4 milijona evrov.

Grafikon 4: Prihodki iz naslova komunalnega prispevka po občinah v obdobju 2007–2019

Vir: Ministrstvo za finance, Proračuni občin 2007–2019.

Občina lahko za izvrševanje občinskega proračuna za investicije in za upravljanje z dolgom občinskega proračuna najame kredit ali posojilo. Le tega lahko najame samo pri banki ali hranilnici, ki ima dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, in javnem skladu, katerega dejavnost je dajanje posojil. Občina, ki je vključena v sistem enotnega zakladniškega računa države (v nadaljevanju: EZRD), se lahko v skladu s predpisi, ki urejajo zadolževanje iz denarnih sredstev EZRD, zadolži le pri upravljavcu sredstev sistema EZRD. (Vir: <https://www.gov.si teme/financiranje-obcin/>)

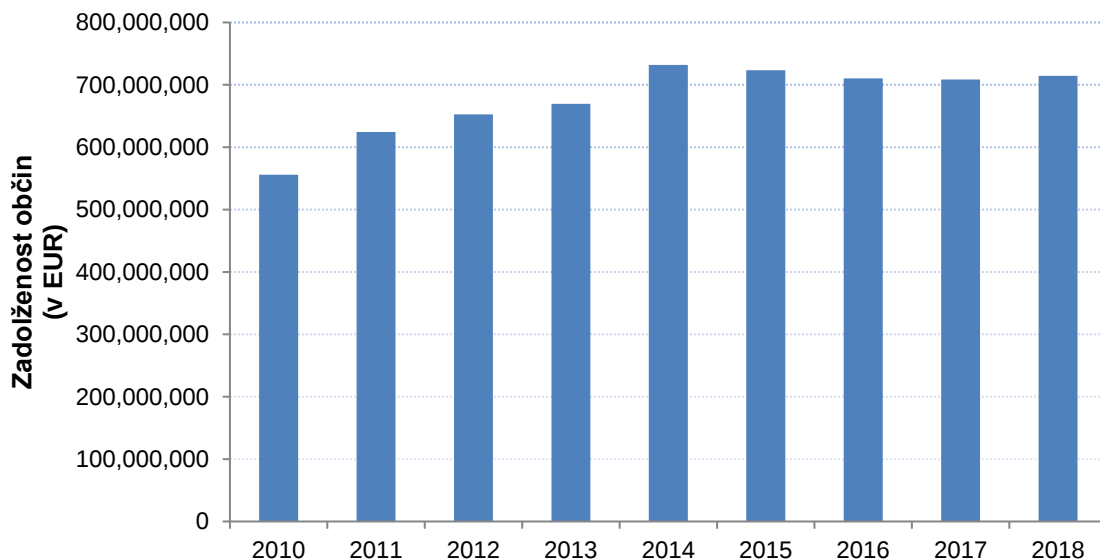
Obseg zadolževanja občine za izvrševanje občinskega proračuna v posameznem proračunskem letu in za upravljanje dolga občinskega proračuna se določi v odloku, s katerim se sprejme občinski proračun. V primeru neenakomernega pritekanja prejemkov se občina v posameznem proračunskem

letu lahko tudi likvidnostno zadolži (črpanje in odplačilo posojila morata biti izvedena v istem proračunskem letu), vendar največ do višine 5 % vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna. Občina je pri zadolževanju omejena z največjim obsegom možnega zadolževanja, ki je določen z zakonom, ki ureja financiranje občin. Ta je določal, da se lahko občina zadolži, če njene obveznosti iz naslova posojil (glavnice in obresti), finančnih najemov in blagovnih kreditov (obrokov) ter potencialne obveznosti iz naslova izdanih poroštev za izpolnitev obveznosti posrednih proračunskih uporabnikov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je občina, v posameznem letu odplačila ne presežejo 8 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna EU ter prihodke režijskih obratov.

S sprejetjem Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE) (Uradni list RS, št. 80/20) se je največji možni obseg zadolževanja zvišal. Sprejeti zakon tako uveljavlja trajne spremembe Zakona o financiranju občin, ki v 5. členu določa povečanje največjega možnega obsega zadolževanja občin, in sicer s preteklih 8 % na 10 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja.

Realizirani prihodki občinskih proračunov so v letu 2018 znašali 2.154 milijonov evrov in bili za 178 milijonov evrov oziroma za 9,0 % višji kot v letu 2017. Zadolženost občin je konec leta 2018 znašala 714,5 milijona evrov in se je v primerjavi s predhodnim letom nekoliko povečala (za 0,8 %).

Delež občinskega dolga je v prihodkih v povprečju znašal dobrih 30 %. Na podlagi podatkov Ministrstva za finance ocenjujemo, da bi se z dvigom kvot iz 8 na 10 %, občine na letni ravni lahko zadolžile za okoli 40 milijonov evrov. (Vir: <https://www.gov.si teme/financiranje-obcin/>). V kolikšni meri bi se lahko občine zadolžile za financiranje ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, je trenutno težko napovedati. Pri oceni predvidenega obsega potrebnih finančnih sredstev, smo upoštevali, da bi se občine za ta namen na letni ravni lahko zadolžile v višini ene četrtine celotnega obsega možne zadolžitve oziroma 10 milijonov evrov.

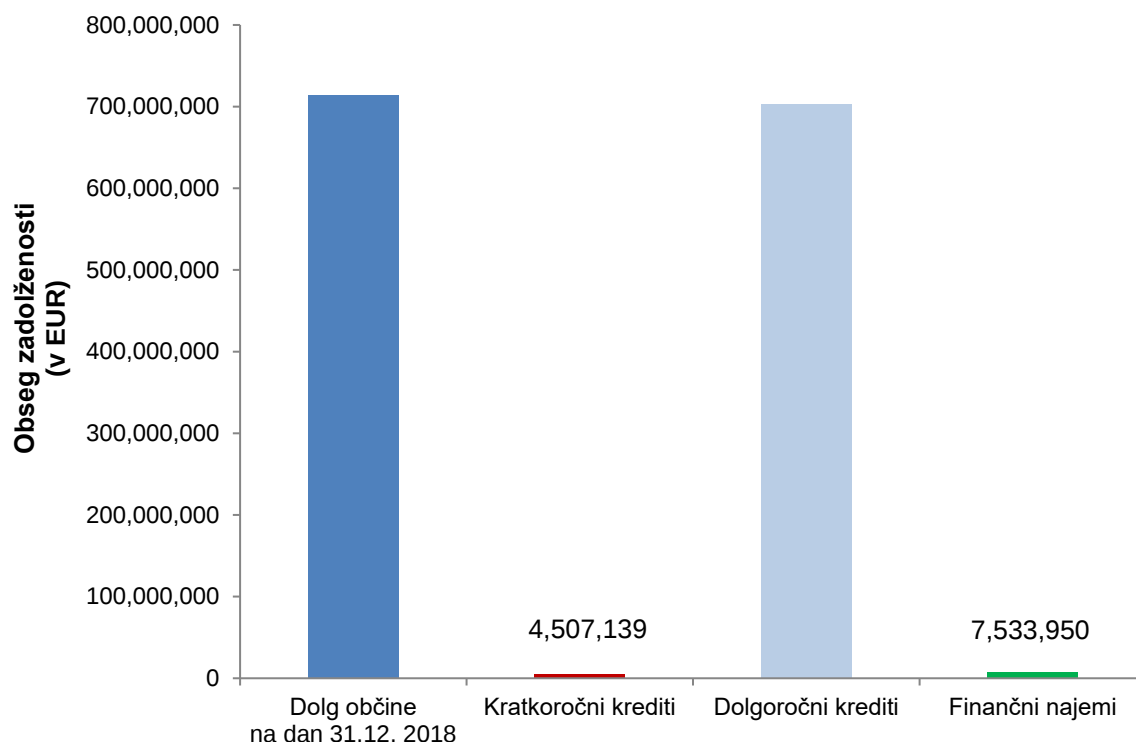

Grafikon 5: Zadolženost občin v obdobju od leta 2010 do leta 2018

Vir: Ministrstvo za finance, Proračuni občin 2007–2019.

Občine lahko sklepajo dolgoročne ali kratkoročne posle v obliki kreditnih pogodb in posle, ki imajo naravo finančnih najemov. Njihovo zadolženost povečujejo izdana poročstva posrednim proračunskim

uporabnikom občinskega proračuna in javnim podjetjem, katerih ustanoviteljica je občina. Zadolženost občin glede na vrsto zadolžitve je prikazana v spodnjem grafikonu (Grafikon 6).

Grafikon 6: Zadolženost občin po namenu zadolžitve na dan 31. 12. 2018

Vir: Ministrstvo za finance, Proračuni občin 2007–2019.

5.3.2. Struktura in obseg potrebnih finančnih sredstev za izvedbo ukrepov v aglomeracijah

Na podlagi razpoložljivih podatkov je v nadaljevanju prikazan obseg potrebnih finančnih sredstev po posameznih virih financiranja v naslednjih osmih letih, ki so podrobneje predstavljeni v podpoglavju 5.3.1. tega operativnega programa.

Za izvedbo ukrepov za opremljanje objektov v aglomeracijah bo potrebno zagotoviti 1,17 milijarde evrov. Za izgradnjo javnih kanalizacijskih omrežij bo tako potrebnih 925,1 milijona evrov, za izgradnjo ali nadgradnjo komunalnih čistilnih naprav pa 240,3 milijona evrov. V nadaljevanju je podan pregled možnih virov financiranja izvajanja potrebnih ukrepov v aglomeracijah v naslednjih osmih letih ob naslednjih predpostavkah:

1. Višina nepovratnih sredstev iz EU še ni znana kot tudi višina sredstev iz naslova drugih finančnih instrumentov v okviru InvestEU. V teku so namreč pogajanja o večletnem finančnem okviru, zato končna višina nacionalne ovojnice še ni potrjena.
2. Višina sredstev iz Sklada za vode je bila podana na podlagi ocene prilivov za sofinanciranje občinskih projektov novogradnje ali rekonstrukcije vodovodnih sistemov ter javne kanalizacije, ki znašajo na letni ravni okoli 5 milijonov evrov.
3. Ocena višine sredstev iz občinskih proračunov je bila izvedena na podlagi podatkov o:
 - prihodkih iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda (povprečni letni prihodek v zadnjih petih letih),

- prihodkih iz naslova najemnina za uporabo javne infrastrukture, ki jo plačujejo izvajalci javne službe in predstavlja prihodek občinskega proračuna,
- prihodkih iz naslova komunalnega prispevka (povprečni letni prihodek v zadnjih petih letih in da se petina sredstev lahko nameni za izvedbo ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode),
- zadolženosti občin in ocenjenega možnega obsega zadolžitve (občine bi se na letni ravni lahko zadolžile v višini ene četrtine celotnega obsega možne zadolžitve).

Na podlagi vseh razpoložljivih podatkov in analiz (Preglednica 20) ocenjujemo, da za izvedbo ukrepov za opremljanje objektov v aglomeracijah trenutno ni zadostnih finančnih sredstev. Na letni ravni bo tako potrebno v naslednjih osmih letih zagotoviti dodatnih 55,7 milijona evrov. Ključni vir bodo predvsem nepovratna sredstva EU in zagotavljanje ustreznih finančnih sredstev z drugimi finančnimi inštrumenti EU.

Preglednica 20: Struktura in predvideni obseg potrebnih finančnih sredstev za izvedbo ukrepov v aglomeracijah v naslednjih osmih letih

Predvideni vir financiranja	Leto								SKUPAJ
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]	[mio EUR]
1.) Nepovratna sredstva EU	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.) Sklad za vode	5	5	5	5	5	5	5	5	40
3.) Občinski proračuni	85	85	85	85	85	85	85	85	680,2
a) Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	196,7
b) Najemnina za uporabo javne infrastrukture	40	40	40	40	40	40	40	40	320
c) Sredstva iz naslova komunalnega prispevka	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	83,4
d) Zadolževanje občin (posojila)	10	10	10	10	10	10	10	10	80
4.) Drugi finančni inštrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	90	90	90	90	90	90	90	90	720,2
Ocena investicijskih stroškov ukrepov za opremljanje aglomeracij	145,7	145,7	145,7	145,7	145,7	145,7	145,7	145,7	1.165,40

5.3.3. Viri finančnih sredstev za izvedbo ukrepov na območju zunaj meja aglomeracij

Izvedbo ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode iz objektov na območju zunaj meja aglomeracij morajo zagotoviti lastniki teh objektov. Ocenjena vrednost ukrepov iz tega operativnega programa, ki se nanašajo na opremljanje oziroma zagotovitev ustreznega načina odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda na območjih izven meja aglomeracij, znaša 216,9 milijona evrov.

Finančna sredstva za izvedbo teh ukrepov morajo torej zagotavljati lastniki objektov sami. Posamezne občine za zagotovitev teh ukrepov ponujajo subvencije iz občinskih proračunov, javni sklad Eko sklad pa za izvedbo teh ukrepov ponuja posojila po ugodnejši obrestni meri.

6. POVZETEK NAČRTOVANIH UKREPOV

6.1. Povzetek načrtovanih ukrepov občin za obdobje 2018–2028

V skladu s predpisanimi zahtevami občine vsako leto do konca marca v IJSVO sporočijo podatke o:

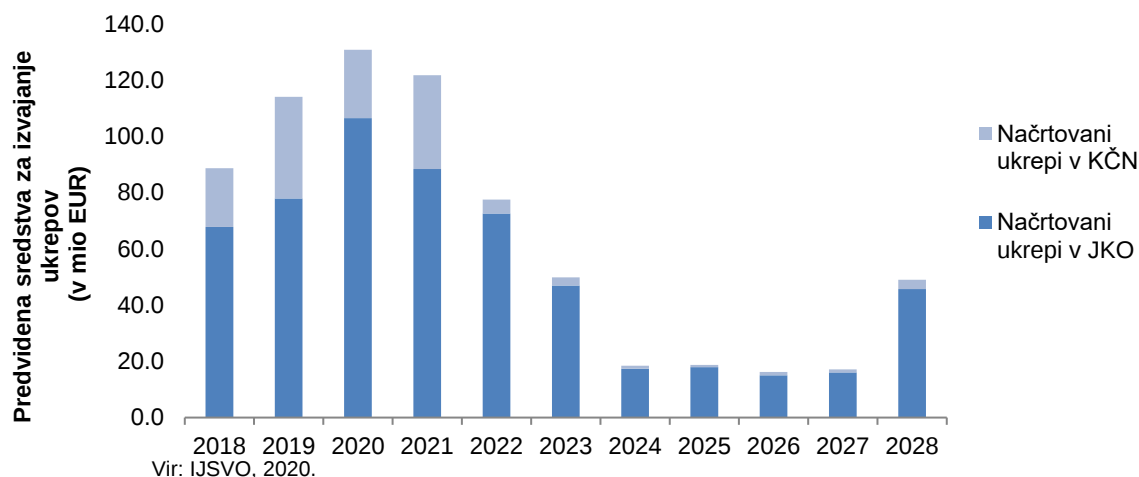
- izvedenih ukrepih za zagotavljanje predpisanih oskrbovalnih standardov, in sicer datum zaključka (datum začetka poskusnega obratovanja, če je zahtevano, oziroma datum začetka obratovanja) in strošek investicije, ločeno za javno kanalizacijsko omrežje ter komunalno čistilno napravo in na aglomeracijo, in
- načrtovanih in tekočih ukrepih za zagotavljanje predpisanih oskrbovalnih standardov, če ti še niso doseženi, in sicer predvideni datum opremljenosti in predvideni strošek investicije, ločeno za javno kanalizacijsko omrežje ter komunalno čistilno napravo in na aglomeracijo.

Sporočeni podatki se nanašajo na aglomeracije iz predhodnega operativnega programa in na referenčni datum za poročanje, t. j. 31. december 2018. Po podatkih IJSVO občine za obdobje 2018–2028 načrtujejo izvedbo več ukrepov oziroma projektov, skupna ocenjena vrednost finančnih sredstev, potrebnih za njihovo izvedbo, pa znaša 702,2 milijona evrov. Od tega se finančna sredstva, potrebna za izgradnjo javnih kanalizacijskih omrežij, ocenjuje na 572,3 milijona evrov, finančna sredstva za izgradnjo oziroma nadgradnjo komunalnih čistilnih naprav pa na 129,9 milijona evrov (vrednosti so podane brez davka na dodano vrednost).

V aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, znaša predvideni oziroma ocenjeni znesek finančnih sredstev, potrebnih za izvedbo projektov v obdobju 2018–2028, približno 425,7 milijona evrov. Od tega se za gradnjo (novogradnjo in rekonstrukcijo) in vzdrževanje javnega kanalizacijskega omrežja potrebna finančna sredstva ocenjujejo na 332,1 milijona evrov, za gradnjo in vzdrževanje komunalnih čistilnih naprav pa na 93,6 milijona evrov.

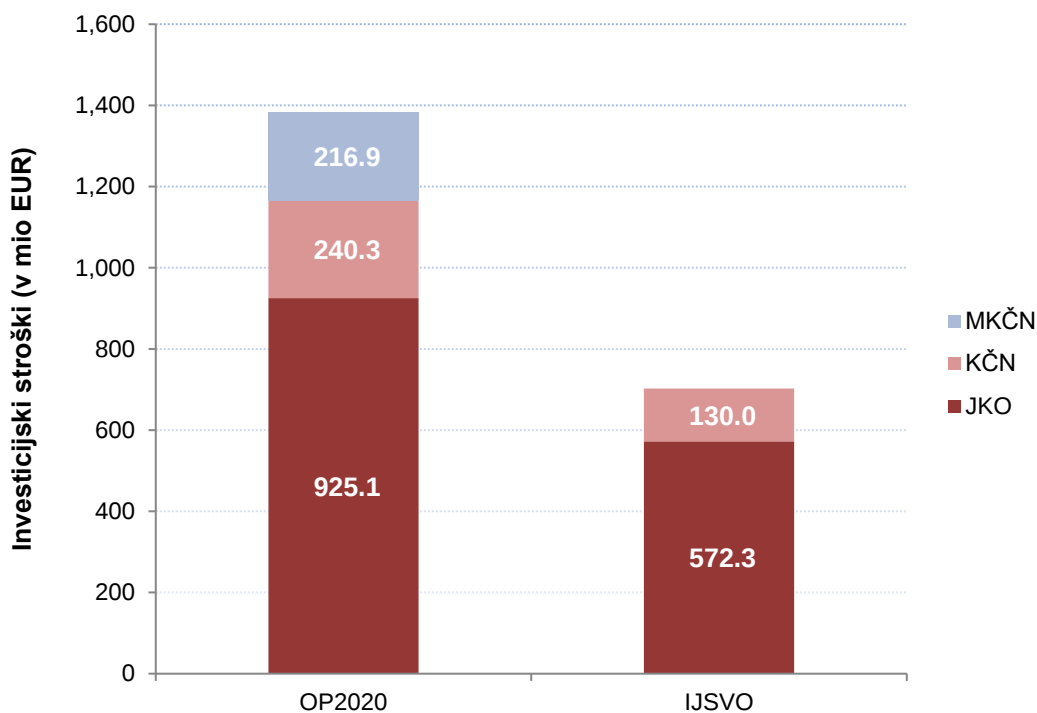
V aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, znaša predvideni oziroma ocenjeni znesek finančnih sredstev, potrebnih za izvedbo projektov v obdobju 2018–2028, približno 276,6 milijona evrov. Od tega se za gradnjo (novogradnjo in rekonstrukcijo) in vzdrževanje javnega kanalizacijskega omrežja potrebna finančna sredstva ocenjujejo na 240,2 milijona evrov, za gradnjo in vzdrževanje komunalnih čistilnih naprav pa na 36,4 milijona evrov.

Predvidena poraba sredstev po posameznih letih v obdobju 2018–2028 je prikazana na grafikonu (Grafikon 7).

Grafikon 7: Ocena finančnih sredstev za zagotavljanje predpisane opremljenosti aglomeracij

Ocenjeni stroški izvedbe ukrepov v okviru operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode so bistveno višji od stroškov predvidenih investicij na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki so jih v sistem IJSVO sporočile občine (Grafikon 8). Razliko pripisujemo predvsem dejstvu, da občine o predvidenih ukrepih niso poročale predvsem za aglomeracije s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE. Ocena stroškov izvedbe ukrepov v okviru operativnega programa je bila namreč izvedena za celotno območje Slovenije, tako za območja poselitve kot tudi izven območij poselitve.

Grafikon 8: Primerjava poročanih in ocenjenih investicijskih stroškov

Ocenjena vrednost načrtovanih ukrepov za obdobje 2018–2028 po posameznih predhodnih aglomeracijah je prikazana v prilogi (PRILOGA 16), ki je sestavni del tega operativnega programa.

Ocenjena vrednost načrtovanih ukrepov za obdobje 2018–2028 po posameznih občinah pa je prikazana v prilogi (PRILOGA 17), ki je sestavni del tega operativnega programa.

6.2. ***Ukrepi za izboljšanje informacijskega sistema javnih služb varstva okolja na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode***

Eden izmed ključnih ukrepov za izboljšanje in lažje upravljanje s podatkovnimi zbirkami podatkov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je razvoj in izgradnja prostorsko informacijskega sistema, namenjenega izboljšanju vedenja o izvajanju zahtev veljavnih predpisov na evropski in nacionalni ravni in odzivnost Slovenije pri poročanju mednarodnim ustanovam. Z vzpostavitvijo informacijskega sistema se bodo povezali različni podatki, izboljšalo posredovanje informacij o zahtevah Direktive 91/271/EGS, o izpolnjevanju teh zahtev, o stanju na področju odvajanja in čiščenja komunalnih voda, stanju okolja z vidika zagotavljanja odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda ter o financiranju izgradnje komunalnega omrežja.

Cilj je torej vzpostavitev informacijskega sistema, ki bo omogočal enostavnejše spremljanje in nadzorovanje izpolnjevanja zahtev, tako Direktive 91/271/EGS, kot tudi Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode ter poenostavljeno poročanje mednarodnim ustanovam. Domači javnosti bo

zagotovljen enostavnejši dostop do informacij o obstoječem kanalizacijskem omrežju, čiščenju odpadnih voda, pregled nad načrtovanimi investicijami v nova komunalna omrežja ter okvirne roke, do kdaj bodo izpolnjene zahteve pri izgradnji celotnega komunalnega omrežja.

7. VIRI

1. Razvoj in izgradnja informacijskega sistema za izvajanje Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (UWWTD_SIIF), analiza stanja. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, december 2013.
2. Informacijski sistem javnih služb varstva okolja – IJSVO: Navodila za poročanje izvajalcev javnih služb (odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, oskrba s pitno vodo). MOP, marec 2019.
3. Informacijski sistem javnih služb varstva okolja – IJSVO: Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode – poročanje o doseženih oskrbovalnih standardih - Navodila za občine. MOP, februar 2019.
4. Zbirka podatkov IJSVO: register javne kanalizacije in register izvajalcev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, med njimi izvajalcev obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode. MOP, december 2017.
5. Zbirke podatkov ARSO o komunalnih in skupnih čistilnih napravah; podatki o čistilnih napravah in podatki o emisijah snovi v vode pri odvajanju odpadne vode iz komunalnih oziroma skupnih čistilnih naprav (rezultati obratovalnih monitoringov odpadnih voda, ki jih zagotavljajo upravljavci komunalnih in skupnih čistilnih naprav). ARSO, december 2018.
6. Vodni kataster. DRSV, oktober 2018.
7. Generalizirana namenska raba prostora. MOP, januar 2019.
8. Digitalna oblika poročila o izvajanju Direktive 91/271/EGS. MOP, julij 2018.
9. Poročilo o delu Inštituta za vode Republike Slovenije za leto 2015. Naloga: I/5/1, Priprava strokovnih in razvojnih podlag – direktiva o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. Inštitut za vode Republike Slovenije, december 2015.
10. Poročilo o zadolževanju občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin na dan 31. 12. 2018. Ministrstvo za finance.
11. Proračuni občin – bilance proračunov občin in podatki o nakazilih tekočih in investicijskih transferov iz državnega proračuna občinam 2007–2019. Ministrstvo za finance.
12. Strokovne podlage za novelacijo Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. IEI d. o. o., november 2014.
13. Strokovna podpora ekonomskim vsebinam projekta »Program ukrepov upravljanja voda« (podpora MOP pri pripravi ukrepov za obdobje 2015–2021), sklop Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, končno poročilo, Razvojni center Inženiringi Celje, d. o. o. Celje, december 2015.
14. Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15,76/17 in 81/19).
15. Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15).
16. Uredba o merilih za določanje razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja zaradi ugotavljanja deleža plačila občini za koncesijo na naravni dobrini (Uradni list RS, št. 74/04).
17. Pravilnik o občutljivih območjih (Uradni list RS, št. 98/15).

18. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (novelacija za obdobje od leta 2005 do leta 2017), sklep Vlade RS, št. 35401-2/2010/3 z dne 11. 11. 2010 in sklep Vlade RS, št. 35401-2/2010/8 z dne 14. 7. 2011.
19. Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020. Ministrstvo za infrastrukturo RS, december 2014.
20. Direktiva Sveta št. 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL L št. 135 z dne 30. 5. 1991, str. 40), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8).
21. Akt o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike in prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija (UL L št. 236 z dne 23. 9. 2003, str. 33).
22. Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L št. 312 z dne 22. 11. 2008, str. 3), zadnjič spremenjeno z Direktivo Komisije (EU) 2015/1127 z dne 10. julija 2015 o spremembi Priloge II k Direktivi 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L št. 184 z dne 11. 7. 2015, str. 13).
23. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije 2014/101/EU z dne 30. oktobra 2014 o spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 311 z dne 31. 10. 2014, str. 32).
24. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/7/ES z dne 15. februarja 2006 o upravljanju kakovosti kopalnih voda in razveljavitvi Direktive 76/160/EGS (UL L št. 64, z dne 4. 3. 2006, str. 37), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8).
25. Evaluation of Information reported in the Frame of UWWTD Questionnaires, General Methodology and Working Steps, March 2012, revised October 2014.
26. UWWTD legal compliance assessment methodology document, Final, 20 June 2014.

8. PRILOGE

- PRILOGA 1: Občutljiva območja zaradi eutrofikacije in njihova prispevna območja
- PRILOGA 2: Občutljiva območja zaradi kopalnih voda in njihova prispevna območja
- PRILOGA 3: Stopnja priključenosti skupne obremenitve na javno kanalizacijsko omrežje in komunalno ali skupno čistilno napravo za posamezno aglomeracijo iz predhodnega operativnega programa
- PRILOGA 4: Preliminarna ocena skladnosti za posamezno aglomeracijo iz predhodnega operativnega programa
- PRILOGA 5: Povezava aglomeracij iz predhodnega operativnega programa z veljavnimi
- PRILOGA 6: Ocena stopnje opremljenosti veljavnih aglomeracij z javno kanalizacijo
- PRILOGA 7: Stopnja priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje in na komunalno ali skupno čistilno napravo za posamezno veljavno aglomeracijo
- PRILOGA 8: Preliminarna ocena skladnosti za posamezno veljavno aglomeracijo
- PRILOGA 9: Izračun indeksov primernosti infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode
- PRILOGA 10: Veljavne aglomeracije z roki za izpolnitev zahtev glede odvajanja komunalne odpadne vode
- PRILOGA 11: Veljavne aglomeracije z roki za izpolnitev zahtev glede sekundarnega čiščenja komunalne odpadne vode
- PRILOGA 12: Veljavne aglomeracije z roki za izpolnitev zahtev glede sekundarnega in terciarnega čiščenja komunalne odpadne vode
- PRILOGA 13: Veljavne aglomeracije z roki za izpolnitev zahtev glede primerne čiščenja komunalne odpadne vode
- PRILOGA 14: Ocenjeni investicijski stroški za izvedbo operativnega programa po občinah
- PRILOGA 15: Ocenjeni investicijski stroški za izvedbo operativnega programa po veljavnih aglomeracijah
- PRILOGA 16: Ocenjena vrednost načrtovanih ukrepov za obdobje 2018-2028 po posameznih predhodnih aglomeracijah
- PRILOGA 17: Ocenjena vrednost načrtovanih ukrepov za obdobje 2018-2028 po posameznih občinah